

NAŠA KOMUNA

GLASILO OBČINSKE KONFERENCE SZDL LJUBLJANA VIČ-RUDNIK • LETO XIV • 13/14 • 12. DECEMBER 1978

S SMEHOM V SRCIH IN VEDRINO NA LICIH — SREČNO 1979. LETU NAPROTI

Neslišno, skorajda neobčuteno in spokojno se iztekajo dnevi 1978. leta, za nas vse delovno razgibanega in tudi uspešnega leta. Vrsta akcij, delovnih srečanj ob obračunavanju storjenih nalog in sprejemanju novih obveznosti ter pobud, zadovoljstvo nad opravljenim in zanesenost ob vsem, kar bomo storili, so uravnavali utrip našega življenja.

Zapleteni in včasih tudi trpki trenutki v času zbledijo in se pozabijo. Ostajajo le v ritmu življenja, izkušnji, spoznanju, na katerih gradimo svoj jutrišnji dan. Gradili ga bomo tudi jutri, v prihajajočem letu 1979, s skupno aktivnostjo, odrekani in složnim delom.

Zelimo biti ustvarjalni, srečni, radostni in trdnega zdravja v domovini plemenite preteklosti in svetle prihodnosti!

**PREDSEDNIK MK SZDL —
VLADO BEZNIK:**

ODPRETI POT DO OBČANA!

Precejšnji del aktivnosti socialistične zveze, kot najširše frontne organizacije družbenopolitičnih in družbenih sil, je namenjen pripravi in izvedbi volitev delegatov v konference krajevnih, občinskih, mestne in republiške organizacije. V tem obdobju smo pričeli intenzivnim pripravam, ki v krajevnih konferencah SZDL prehajajo že v ključno fazo — to je, h konstitutivnim sejam organizacije v krajevni skupnosti.

Potek samih priprav tekoče spremljata tako občinska kot tudi mestna organizacija SZDL. Ob priložnosti delovnega obiska predsednika MK SZDL Ljubljana Vlada Beznika v naši občini smo mu zastavili nekaj vprašanj.

DANES STE OBISKALI PREDSTAVNIKE OBČINSKE KONFERENCE SZDL LJUBLJANA VIČRUDNIK. TO JE BIL DELOVNI RAZGOVOR. KATERIM VPRAŠANJEM STE NAMENJALI OSREDNI POUČBAK?

»Pogovarjali smo se o poteku priprav in nekaterih vprašanjih izvedbe volitev v organizacijah Socialistične zveze v Ljubljani. Ena izmed nalog je tudi ta, da skupaj z občinskimi dejavniki usklajujemo sinhron potek akcije, ki naj bi potekala v mestu po začrtanem programu. Same vsebinske priprave, vse od volitev v krajevne organizacije do volitev v mestni organizaciji, tehnične priprave kot tudi evidentiranje kadrov, so zahtevne in angažirajo precejšnje število aktivistov. Aktivnosti potekajo skladno s programom, zato sem prepričan, da bodo tudi same volitve kot naša skupna akcija vsebinsko in časovno dobro opravljene.«

SEZNANJENI STE BILI S PRIPRAVAMI V NAŠI OBČINI; NA KAJ STE ŠE POSEBEJ OPOZORILI?

»Naj takoj na začetku tega odgovora poudarim, da je ta akcija naloga vseh družbenopolitičnih organizacij. To pa pomeni, če bomo vsi delovali akcijsko, bo storjen tudi pomemben korak v organiziranosti in vlogi Socialistične zveze kot frontni organizaciji. V danem trenutku moramo odgovorno uresničevati in spoštovati načela ter merila kadrovske politike. Prav te volitve morajo hkrati pomeniti tudi razširitev kroga aktivistov v bazi, predvsem v krajevnih organizacijah SZDL. V vrste Socialistične zveze moramo dobiti ugledne, uveljavljene družbenopolitične delavce, ki bodo, kot taki, odgovorni in celoviti.

To pa je tudi zagotovilo, da bo »ojačan« sestav občinske konference, pa tudi njena organiziranost. Zelo sem zadovoljen s potekom priprav na Viču, na tem razgovoru pa sem poudaril predvsem te usmeritve kadrovskih priprav.

ŠTIRINAJSTEGA DECEMBRA BODO TOREJ USTANOVLJENE KRAJEVNE KONFERENCE

**SEKRETAR OBČINSKEGA
KOMITEJA ZKS —
DARKO PEROVŠEK:**

KAKO NAJ ZVEZA KOMUNISTOV DELUJE, DA BO BOLJ UČINKOVITA

Kongres Zveze komunistov Jugoslavije in Kongres zveze komunistov Slovenije sta v stališčih, ki so doživela široko javno podporo, v mnogočem utrdila politiko in aktivnost Zveze komunistov. V praksi se že kaže, da ti sklepi dajejo trdno oporo komunistom pri njihovi vsakodnevni aktivnosti. Vsak dan bolj ugotavljamo, da se komunisti skupaj s širokim krogom delovnih ljudi vsebinsko ne razhajajo v temeljnih smereh naših nadaljnjih prizadevanj za vsestranski družbeni napredek. Več razprav in različnosti gledanj pa je še vedno okrog tega, kako naj bo Zveza komunistov organizirana, da bo lahko čimbolj uspešno uresničevala vse tisto, kar je z različnimi sklepi, resolucijami in stališči dovolj demokratično dogovorjeno in sklenjeno ter politično podprto s stališči praktično vseh delovnih ljudi. Zato organiziranost sicer ne sme biti glavno vprašanje, s katerim se ukvarja Zveza komunistov, pa je ne kaže podcenjevati. Zato se s samim seboj in s tem, kako bomo organizirani, ne smemo ukvarjati več, kot pa z vprašanji in vsakodnevnimi problemi, katere naj Zveza komunistov razrešuje. V tem smislu so izzvenela tudi stališča Zveze komunistov na naših kongresih. Kritično smo ocenili organiziranost Zveze komunistov v tem pogledu, da smo sicer bolj »postrojeni« v osnovnih organizacijah, v občinski konferenci in občinskem komiteju. Slabše pa se organizirano pojavljamo povsod tam, kjer sproti v vsakodnevem življenju nastajajo problemi in normalni konflikti, ki jih Zveza komunistov kljub temu, da nas je veliko, ne razrešuje sproti. Da bi to slabost premostili, smo po kongresu napravili nekatere organizacijske spremembe, ki tudi vsebinsko omogočajo večjo prožnost in prilagodljivost načinov našega delovanja. Število članov občinske konference se je zmanjšalo od 80 na 50 predvsem zato, da bi konferenca postala bolj delovno telo, ki lahko tudi sproti razrešuje posamezna praktična vprašanja. Konferenca mora biti organ, ki opredeljuje praktično politiko. Prej pa smo bili bolj navajeni, da je konferenca nekajkrat letno bolj deklarativno in manifestativno podpirala splošno politiko Zveze komunistov. To pa seveda zahteva večjo angažiranost članov konference kot posameznikov. Biti član konference ne sme pomeniti le častno funkcijo, temveč zahteva tudi vsakodnevno povezanost z osnovnimi organizacijami in z določeno de-

**PREDSEDNIK
OBČINSKE SKUPŠČINE —
VILI BELIČ:**

MLADINSKEMU LETOVIŠČU V PACUGU SE OBETAJO BOLJŠI ČASI

Tudi v našem glasilu »Naša komuna« smo že nekajkrat zasledili vprašanja in pisane prispevke, ki obravnavajo ali opozarjajo na nujnost urejanja in dopolnjevanja Mladinskega letovišča v Pacugu. Mogoče je za marsikatero bila to le novica ali posajilo tudi o tej dejavnosti, ki se že mnogo let ubada z večjimi ali manjšimi težavami na področju naše občine. Za mnoge pa je to vprašanje pomembno, kar potrjujejo predvsem v zadnjem času tudi spodbude naših najmlajših. Zadnje konference pionirskih organizacij v naši občini so nas vse skupaj ponovno opozorile na pomembnost tega vprašanja. Obveze naših najmlajših bi nas morale v bodoče še bolj spodbuditi k temu, da naredimo še nekaj več tudi za njih. Sklep najmlajših je bil, da na opustitev letovišča ne smemo pomisliti in da bodo sami preko svojih staršev in smelih močeh pomagali pri obnovi in izgradnji tega letovišča. Tudi sedanje skromno, vendar vzorno urejeno letovišče, pomeni najmanjšim veliko, saj je mnogo otrok v tem letovišču prvič doživljalo svoje brezskrbne počitnice na morju. Mnogi od njih so se tu naučili plavati, spoznali so se s prijatelji, postali so si bližnji, vzljubili so ta lepi del obale, del lepega morja, katerega žele zadržati, če ne več za sebe, pa za svoje vrstnike, katerim prepuščajo prostor.

Pobude mladih in tistih, ki se z organizacijo letovanja na tem področju ukvarjajo že vrsto let, je obravnavalo predsedstvo občinske konference SZDL občine in sprejelo tudi priporočilo, da naj se imenuje pripravljalni odbor, ki naj pregleda vse možnosti, kako Mladinsko letovišče v Pacugu posodobiti. Dosedanji objekti so namreč večinoma dotrajani in ne ustrezajo več sanitarno tehničnim predpisom. Zaradi tega in takšnega stanja bo treba v nekaj letih zgraditi nove objekte. Ta predel, kjer sedaj stoji naše letovišče, se bo že v prihodnjem letu pričel komunalno urejati, saj je po projektih občine Piran ta predel namenjen za delavski turizem. Ob razgovorih s predstavniki občine Piran smo dobili zagotovilo, da bomo to področje lahko obdržali tudi za te namene pod pogojem, da čimprej pristopimo k urejanju tega področja. To pa pomeni, da bomo morali lesene počitniške hišice odstraniti in jih nadomestiti z novim objektom. Želja mladih in nas

**PREDSEDNIK OK SZDL —
FRANC MALOVRH:**

TAKŠNO NAJ BO NAŠE SEKCIJSKO DELOVANJE

Že nekaj časa razpravljamo o sekijskem načinu delovanja v Socialistični zvezi, vendar dalj od razprav nismo prišli. Najbrž tudi samo pojmovanje sekijskega delovanja ni dovolj pojasnjeno, razumljivo in enotno. Prav pravi pa ne gre za nobeno novost.

V Socialistični zvezi smo se že doslej prizadevali, da smo k razreševanju posameznih vprašanj pritegnili čim več zainteresiranih občanov. Pogosti so očitki, da delamo v krajevni skupnosti, občini pa tudi na višjih ravneh preveč forumsko, da se posamezni izvršni odbori in sveti zapirajo v ozke kroge, kjer sprejemajo pomembne odločitve za posamezna območja. Že dosedanja prizadevanja družbenopolitičnih organizacij so bila usmerjena v vključevanje čimširšega kroga delovnih ljudi in občanov. Sam delegatski sistem nam omogoča in nalaga, da se delegati pred odločanjem, sklepanjem, glasovanjem posvetujejo s širšo delegatsko bazo. Žal je v praksi še preveč redek pojav takega delovanja delegacij in delegatov. Zato bo ena temeljnih nalog Socialistične zveze v prihodnjem letu podružbljanje vseh nalog ter široko vključevanje občanov pri reševanju skupnih, perečih problemov.

S sekijskim načinom delovanja v Socialistični zvezi tako omogočamo vsem sestavnim delom, da v okviru nje učinkoviteje razrešujejo posamezna vprašanja.

Kako pojmuje sekijsko delovanje?
Sugestije, ideje, vprašanja, odprte dileme je težko pridobivati in razreševati tam, kjer nastajajo — to je v krajevni skupnosti, vaški skupnosti, celici, hišnem svetu...

Socialistična zveza mora prisluhniti slehernim pobudam ter na širših sestankih razreševati posamezna vprašanja, razreševati dileme in zavzemati enotna stališča.

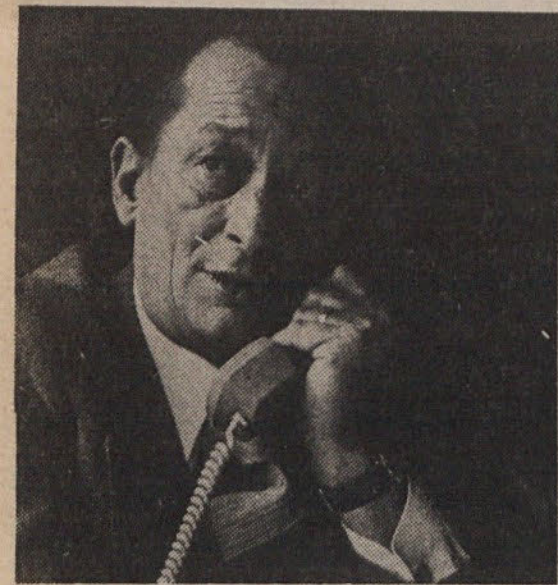
Sekcijsko metodo dela prikazujem na sledečem primeru:

V krajevni skupnosti že dalj časa razpravljajo o izgradnji otroškega igrišča, vendar so še vedno le pri ugotovitvi, da je potrebno nekaj narediti.

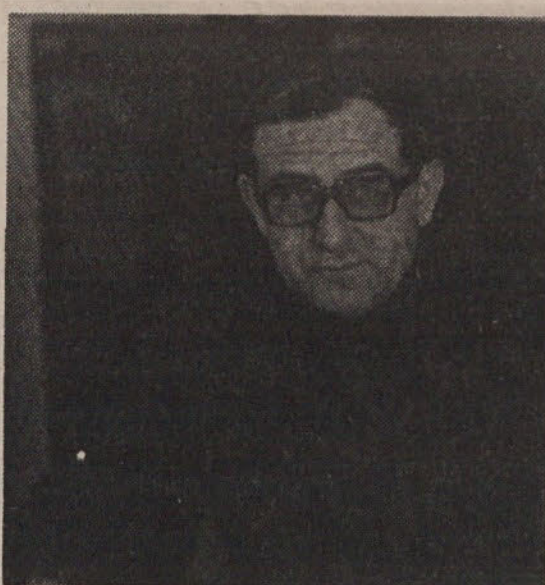
Pri krajevni konferenci SZDL je treba imenovati poseben odbor-sekretariat sekcije — jedro, ki naj šteje približno 5 do 9 občanov.

V tem odboru naj bodo predstavniki DPM, sveta KS, DPO, vrtca in drugih. Sekretariat sekcije bi v tem pomeni lahko predstavljal celo izvršni odbor DPM. Naloge sekretariata so v tem, da pripravi celotno problematiko ter v okviru KK SZDL skliče širši sestanek, na katerega obvezno povabi:

- zainteresirane delovne ljudi in občane, starše predšolskih otrok
- predstavnike DPO, družbenih organizacij in društva, ki se zavzemajo za ureditev otroškega varstva
- delegacije in predstavnike SIS za otroško varstvo

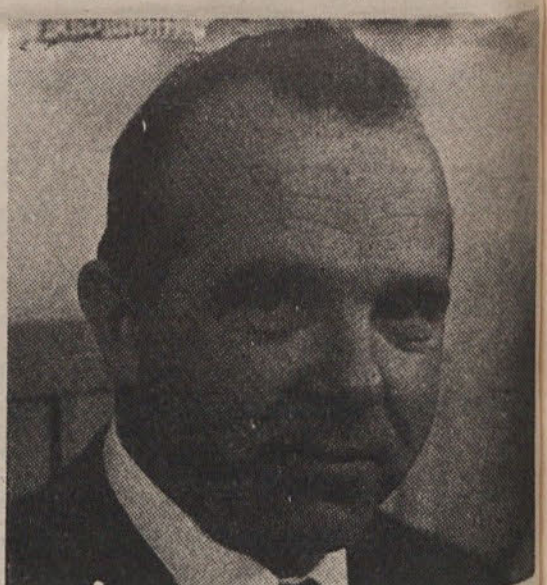
Vlado Benzik

Darko Perovšek

Vili Belič

Franc Malovrh

SZDL V NAŠI OBČINI. KAJ BI VI SVETOVALI NOVIM VODSTVOM TEH ORGANIZACIJ?

»V naših prizadevanjih razvoja političnega sistema socialističnega samoupravljanja je poseben poudarek namenjen osnovnim celicam — to je krajevni skupnosti in temeljnim organizacijam združenega dela. To pa pomeni, da morajo prav družbenopolitične organizacije in še posebej Socialistična zveza na ravni občine v prihodnje posvetiti več pozornosti pa tudi več konkretne pomoči delovanju krajevnih konferenc SZDL. Pred kratkim se je uspešno iztekla »Akcijska 91 KS« v Ljubljani. Opravljene so že temeljite analize, s tem pa so dane resnično vse možnosti za nadaljnje delovanje in programske usmeritve organizacije Socialistične zveze. Morda bi opozoril oziroma svetoval, da mora krajevna konferenca SZDL delovati kot fronta konkretnih družbenih aktivnosti, da se ne sprevrže v fronto forumov. S tem bo odprta pot do občana. V organizaciji pa bo tako praktično, vsakodnevno prisotna komunikacija interesov v kraju na vseh ravneh, kjer se sprejemajo družbene odločitve. Zagotoviti moramo vse oblike aktivnega delovanja ter metode delovanja in še posebej organiziranje sekcij za razreševanje ključnih življenjskih vprašanj (promet, preskrba, komuna). Prav preko teh organiziranih oblik delovanja bo lahko naš občan oblikoval interese, ki se bodo preko organiziranih oblik v občini, mestu in še posebej preko samoupravnih interesnih skupnosti usklajevale in zlivale v skupen interes.

TA KRATEK ZAPIS BO OBJAVLJEN V ZADNJI ŠTEVILKI »NAŠE KOMUNE«, KI BO IZŠLA ŠE V TEM LETU. KAJ ŽELITE NAŠIM OBČANOM V PRIHODNJEM LETU?

»Naj izkoristim to priložnost, da čestitam občanom in hkrati tudi članom SZDL k vsemu, kar so dosegli v letu 1978 in z željo, da bi v prihodnjem letu prav tako uspešno delovali. Želim srečno in zdravo leto 1979! Želim pač tisto, kar nam tudi zagotavlja, da bomo lahko svoje naloge v prihodnje uspešno reševali.«

Tudi vam srečno novo leto!

lovno nalogo za kraj ali delovno organizacijo.

Člani konference, ki bi bili odtrgani od ljudi in središč, kjer se odloča o drobnih ali bolj pomembnih vprašanjih, tudi ne morejo doprinasati temu, da bi bila politika v občini napredna, revolucionarna in akcijska. Konferenca naj določa politiko, občinski komite pa mora biti odgovoren za to, da se ta politika in stališča med komunisti tudi izvršujejo. Zato tudi ni potrebe, da je občinski komite mnogoštevilčen. V njem naj — tako prakso sedaj uveljavljamo — vsak član posebej za neko področje odgovarja, da ne bomo vsi skupaj odgovorni za vse, kar največkrat pomeni, da ni nihče za nič odgovoren. Sklepi Centralnega komiteja posebej naglašajo, da mora občinska konferenca in komite neposredno sodelovati, v vseh akcijah Zveze komunistov, na terenu, v vasi, v tovarni itd. Zato so bili kritično ocenjeni organi, kot so komiteji ali sveti v delovnih organizacijah, kjer je več temeljnih organizacij, v katerih so osnove organizacije Zveze komunistov. Isto velja za svete Zveze komunistov v krajevnih skupnostih, kjer deluje več osnovnih organizacij. Ti organi in oblike dela odpravljajo pomembno vlogo pri usklajevanju aktivnosti komunistov, ne smejo pa v bodoče delovati tako, da bi kot nekakšni forumi v ožjem krogu razpravljali in zavzemali pomembna stališča, namesto komunistov v osnovnih organizacijah. Prav tu je bilo največ bojazni, da komunisti v krajevnih skupnostih ne bodo mogli biti enotni za akcijo, če ne bodo imeli za to posebnega foruma, v resnici pa je ravno narobe.

Enotna po politika Zveze komunistov v krajevnih skupnostih takrat, kadar si bodo o tem enotne vse osnovne organizacije, ki tu delujejo. Zato se sekretarji osnovnih organizacij v krajevnih skupnostih ali pa v delovnih organizacijah morajo med seboj skupaj s članom občinske konference, ki pri njih deluje, dogovoriti, katera vprašanja morajo reševati skupaj, katera pa vsaka organizacija posebej. Če bo na tak način demokratično nastajala enotnost, tudi ne bo problemov, ko je treba tak enoten dogovor tudi v praksi izvajati in uresničevati. Pri tako številnih nalogah tudi ne moremo vnaprej določiti kakršnihkoli oblik. Mnogo manj bo razmišljanj o raznih aktivnih in drugih oblikah delovanja, če bomo bolj svobodno izhajali iz praktičnih problemov in se sestali, kadar bi to bilo potrebno, tisti komunisti v takem krogu in sestavi, ki lahko koristi čimhitrejšemu urejanju problema. To pa pomeni tudi večjo odgovornost komunistov, ne vseh komunistov za vse, temveč tistih, ki te probleme poznajo in so se pred celotno družbo odgovorni dogovorili, kako jih bodo uspešno rešili.

vseh je, da bi dobili prostore za 400 ležišč z vsemi spremljajočimi prostori od jedilnice, ambulantne, prostorov za razvedrilo do igrišč. Sam prostor tako gradnje omogoča in neodgovorno bi ravnali, če bi prostor prepuščali drugim namenom. Ob dobro zasnovanem konceptu izgradnje novih objektov in z izgradnjo pokritega bazena bi lahko prenesli v ta del tudi šolo v naravi. Ob začetnih razgovorih in razpravljanih so k sodelovanju pristopile že nekatere delovne organizacije iz našega področja z željo, da se program čimprej izdela in se pristopi k izgradnji letovišča. Veliko aktivnost je v tem času pokazala organizacija Emona projekt, ki dela s svojimi strokovnjaki idejne zasnove novega mladinskega letovišča Pacug.

Da bodo dela normalno in usklajeno potekala na vseh področjih, je predsedstvo občinske konference SZDL na svojem 35. zasedanju imenovalo pripravljalni odbor.

Seveda ne bodo z imenovanjem pripravljalnega odbora stvari rešene v celoti. Vendar bo odbor s svojim delom skušal uresničevati velike želje mladih, ki mnogokrat še ne znajo izreči drugega kot želeli bi..., radi bi..., lepo nam je tu, ob sodelovanju nas vseh.

Tako kot mnogokrat se bomo najbrž tudi ob tej nalogi in akciji srečevali z mnogimi problemi, ki se največkrat strnejo ob vprašanje, kje dobiti sredstva, koliko jih potrebujemo in kdaj bo vse skupaj gotovo.

Če skušamo na to tudi odgovoriti, bi bili naši odgovori naslednji. Ob sodelovanju vseh delovnih organizacij, ob sodelovanju vse mladine, ob sodelovanju vseh delovnih ljudi in občanov smo sposobni v nekaj letih ta program tudi izvesti. Groba ocena bo kmalu znana in jo bomo posredovali tudi preko tega glasila vsem občanom in delovnim ljudem. Gradnja pa naj bi bila etapna in v celoti opravljena v treh letih. Morda bo kdo rekel, da je program pogumen. Lahko odgovorimo, da je ta program potreben in da ob sodelovanju vseh skupaj ne predstavlja večjega problema. Zato bomo po sklepu pripravljalnega odbora takoj pričeli z zbiranjem sredstev na posebnem računu.

Ob sodelovanju vseh bo breme posameznika majhno ob neizmerni in neprecenljivi hvalečnosti naših najmlajših pionirjev. Solidarnostna in skupna akcija naj ponovno dokaže, da znamo vrednotiti stvari, ki so potrebne nam in našim najmlajšim.

predstavnike IS skupščine občine ter

— strokovnjake: projektante in izvajalce
Na tem sestanku, kjer sodelujejo vsi, ki bodo pri izgradnji zagotovo sodelovali, je možno uskladiti vsa vprašanja. Starši in predstavniki DPO in društev bodo povedali svoje želje, izhodišča ter osnovne misli glede lokacije, velikosti ter funkcionalnosti igrišča.

Strokovnjaki naj bi razpravljali predvsem o tem, kako je mogoče uresničiti ideje občanov.

Delegati, predstavniki SIS in občine naj bi sodelovali v razpravi z vidika možnosti vključevanja izgradnje igrišča v program samoupravnih interesnih skupnosti. Sekcija naj bi sprejela konkretna stališča in izhodišča:

- za lokacijo igrišča
- za izdelavo projekta (namembnost igrišča)
- za finančno konstrukcijo: samoprispevek
- drugi viri
- o okvirnih rokih
- o načinu spremljanja in poročanja o poteku akcije
- o sestavi gradbenega odbora

Predsedstvo KK SZDL naj bi samostojno ali na pobudo občanov, DPO in društev na podoben način razreševalo vsa vprašanja v okviru krajevnih skupnosti ter na ta način omogočilo vsem, da enotno in usklajeno nastopajo in delujejo.

Sekretariat sekcije in jedra lahko predstavljajo stalno izvoljena telesa pri konferenci, predvsem za tista področja, ki zahtevajo stalno skrb (npr. za vprašanje preskrbe). V primerih, kjer bi prihajalo po nepotrebnem do dvojnosti funkcij v krajevni skupnosti, lahko uporabimo kot sekretariat sekcije tudi druge organe, komisije pri krajevni skupnosti, DPO, društvi ali organizacije združenega dela (npr. svet šole pripravi problematiko s področja vzgoje in izobraževanja, komisija za komunalna vprašanja pri krajevni skupnosti pripravi problematiko v zvezi z urejanjem ceste, elektrifikacije itd).

Najpomembnejše je, da že v fazi oblikovanja izhodišč za reševanje posameznih vprašanj sodelujejo vsi tisti, ki bodo v akciji tudi sodelovali. S takim načinom dela bomo odpravili kritične pripombe, zagotovili demokratičnost in angažirali veliko več ljudi kot doslej. Le tako nam bo uspelo hitreje in odgovorneje razreševati vprašanja, ki so pomembna za vse, ki v krajevni skupnosti prebivajo, delajo in ustvarjajo ter skrbijo za boljši jutri.

TIVNOSTI IN RAZMIŠLJANJA V LETU 1979 — NAŠE AKTIVNOSTI IN RAZMIŠLJANJA V LETU 1979 — NAŠE AKTIVNOSTI

**PREDSEDNIK
IZVRŠNEGA SVETA —
FRANCE MARTINEC:**

POMEMBNEJŠE INVESTICIJSKE NALOŽBE V LETU 1979

Pravzaprav bi lahko govorili o nadaljevanju investicij iz letošnjega leta in posebej o novih investicijah. Gre namreč za to, da je nekaj investicij v letošnjem letu bilo zastavljenih, katerih dokončanje pa se bo potegnilo in končalo v letu 1979. Pri tem posebej mislim na pomembno investicijo v Tobačni tovarni, Iliriji-Vedrogu, Tiskarni Ljubljana, TOZD Tesarstvo in TOZD Pohišstvo »Hoja«, posamezne investicije v SOZD Mercator oz. TOZD Domoliti v izgradnjo trgovskih lokalov, Skipu itd. V pretežni meri so investicije v vseh navedenih organizacijah v glavnem pred dokončanjem. Naj povem, da razen nekaterih manjših naložb, ki so jih financirale organizacije same, so v glavnem vse investicije vezane na bančne kredite. Kot vedno dosedaj so seveda zaradi različnih — objektivnih in subjektivnih dejavnikov, v delni zakasnitvi, ki jim je poleg postopkov o zagotovitvi sredstev letos botrovala še problematika okrog pomanjkanja cementa, še vedno pa bomo lahko tudi na počasni pripravi investicijske dokumentacije začeli od priprave zemljišč oz. gradbišč pa tja do izdaje gradbenih dovoljenj.

Prav tako kot na področju gospodarskih investicij smo v delnem zaostanku tudi pri investicijah v negospodarsstvu kot so objekti iz II. samoprispevka in stanovanjski gradnji, koder se je skoraj povsod zataknilo pri pridobivanju in pripravi zemljišč, naročilo oz. izdelavi investicijske dokumentacije in ne nazadnje, na predolgi razpravi okrog lokacij in samih načrtov predvidenih objektov. Resnici na ljubo je treba povedati, da v primeru investicij za objekte iz II. samoprispevka ni problemov okrog zagotovitve finančnih sredstev kot je to nemalokrat primer v gospodarskih organizacijah.

Tako pri nedokončanih oz. investicijah v teku, ki so bile začete v letu 1978, kakor tudi pri investicijah, ki so na novo programirane za leto 1979, pa je za našo občino še vedno osnovno in najbolj odprto vprašanje komunalne opremljenosti industrijskih in stanovanjskih con. Gre namreč za to, da programi investicij, tako gospodarskih kot stanovanjskih, niso dovolj usklajeni z investicijskimi naložbami komunalnih delovnih organizacij, čeravno se v zadnjem času tudi tu nekoliko bolj usklajujemo. Pri tem mislim predvsem na vodovod, kanalizacijo, elektrovođe, ptt enote in plinsko omrežje. Zato je precejšnji del novih investicijskih naložb tudi v letu 1979 močno odvisen prav od te komunalne opremljenosti. Tako sta na primer dve močnejši investiciji to sta Vodarna Brest in Farma Brest časovno in tudi sicer, odvisni od ureditve kanalizacije na tem področju, kar je pogoj za začetek obeh investicij.

France Martinec

Na izvršni svet je prav zaradi tega vztrajal, da je prav sedaj, ko so v razpravi osnutki programov razvoja za leto 1979 potrebno doseči maksimalno usklajitev programov investicijskih naložb s programi naložb komunalnih delovnih organizacij tako, da bi se na ta način izključile poznejše težave in časovno uskladile naložbe v samo investicijo in v komunalno opremo.

Nove investicije, ki so jih za prihodnje leto 1979 predvidele delovne organizacije na območju naše občine vstevši prej omenjeni Vodarno Brest in Farma Brest, znašajo okrog 100 milijard starih din. Nekaj več kot 100 milijard starih din pa znašajo nove investicije oziroma investicije delovnih organizacij, ki s svojimi proizvodnimi programi oziroma izgradnjo novih proizvodnih objektov prihajajo v našo občino. Pri investicijah naših delovnih organizacij gre predvsem za razširitev kapacitet in rekonstrukcijo. Med organizacijami, ki v tem pogledu predvidevajo nekoliko večje naložbe so: Kolinska-Vinocet, Ilirija-Vedrogo, GP Tehnika — Ljubljanske opekarne, Gostinsko podjetje Vič, IGO, Žimnica, Tekstilka, Mestni vodovod-Vodarna Brest, TOZD Posestvo-Ljubljanske mlekarne, Mercator in še nekatere. Delovne organizacije, ki se pripravljajo, da bodo gradile nove objekte na našem območju imajo svoje programe izgradnje v glavnem v fazi priprave oziroma izdelave projektne dokumentacije, razen Varnostni, ki je z gradnjo že pričela. Najbližje k pričetku gradnje, ki naj bi se začela že v zgodnjih spomladanskih mesecih leta 1979, pa sta Kemofarmacija in Kartonažna tovarna, nekoliko pozneje pa Agrotehnika, Merkur, Semena in Slovenija avto — Servisi Crvena zastava.

Na področju komunalnih investicij še vedno — tudi v letu 1979, prednjačijo investicije, usmerjene v preskrbo z vodo in kanalizacijo ter izgradnja in rekonstrukcija električnega omrežja na posameznih področjih, vzdrževanje in rekonstrukcija cest oziroma dokončanje že začelih del na posameznih cestnih fazah ter pospešena gradnja oziroma oprema s telefonijo.

V letu 1979 bomo poskušali, če ne v celoti pa vsaj delno nadoknaditi zaostanek v stanovanjski gradnji, pričeli pa naj bi se tudi graditi vsi programirani objekti (vrtci, šole, dom ostarelih) iz II. samoprispevka ter še nekateri telekomunikacijski objekti, izmed katerih je kot največja investicija na tem področju predviden začetek gradnje športno rekreacijskega centra Svoboda s spremljajočimi objekti.

**PREDSEDNIK OBČINSKEGA
SINDIKALNEGA SVETA —
JANEZ ČEBULJ:**

VSEBINSKO URESNIČEVANJE ZAKONA O ZDRUŽENEM DELU

V letu 1978 so člani sindikata ocenili sadove svoje aktivnosti v pretečenem štiriletnem mandatnem obdobju ter položaj svoje sindikalne organizacije z vidika uveljavljanja z ustavo opredeljene družbenopolitične funkcije v družbi in še posebej v združenem delu. V začetku leta so analizirali delo na občnih zbiorih osnovnih organizacij Zveze sindikatov in končno oktobra na republiškem in novembra na zveznem sindikalnem kongresu.

Pri tem so tako v osnovnih organizacijah kot na vseh drugih ravneh svoje organiziranosti ugotovili, da se je sindikalna organizacija že močno uveljavila kot politična gibalna sila delavcev in delavskega razreda v razvijanju in krepitvi socialističnega samoupravljanja ter da vsak dan bolj pridobiva na ugledu kot nosilka in uresničevalka neposrednih interesov, pravic in obveznosti delavcev v združenem delu in s tem v celotni družbi. To so množično potrjuje s tem, da je sindikalna organizacija v tem obdobju vedno bila in je tudi danes, v središču našega družbenega razvoja in dogajanja, saj je bila glavni nosilec in pospeševalec aktivnosti:

- pri razvijanju in krepitvi samoupravne organiziranosti združenega dela ter pri uresničevanju samoupravljanja v skladu z ustavo in zakonom o združenem delu;
- pri uveljavljanju novega sistema družbenega planiranja z razvijanjem in utrjevanjem družbenega dogovarjanja in samoupravnega sporazumevanja o ciljih in nalogah našega srednjeročnega družbenega razvoja.

- pri ocenah gospodarskih in družbenih gibanj, ocenah rezultata poslovanja in dela v posameznih ožjih časovnih razdobjih in pri sprejemanju ter izvajanju stabilizacijskih, sanacijskih in drugih programov ter ukrepov za izvajanje resolucij, programov in planov;
- pri organiziranju in delovanju delegatskega sistema v organizacijah združenega dela, samoupravnih interesnih in družbenopolitičnih skupnostih.

Namen vsega tega delovanja sindikata je, uveljaviti takšen družbeno ekonomski položaj delavca, da bo čimbolj neposredno in celovito odločal o pogojih in rezultatih svojega dela ter o celokupni družbeni reprodukciji to je o svojih skupnih in splošnih potrebah ter o materialni podlagi združenega dela. To pa je tudi bistvo sklepov prejšnjih in tudi zadnjih sindikalnih kongresov.

Janez Čebulj

Po vsej zelo obsežni in vsebinsko bogati kongresni aktivnosti v tem letu pa sedaj že sprejemajo člani sindikata delovne in akcijske načrte za čimbolj dosledno izvajanje sprejetih kongresnih sklepov. Ti sklepi dejansko opredeljujejo nepretrgano nadaljevanje in vsebinsko popolnejše uresničevanje kongresnih sklepov iz leta 1974, ko je bila po sprejetju nove ustave izklesana trasa naših sindikalnih dejavnosti v razvoju samoupravljanja ter o socializma. Tako bodo bližnje naloge celotne občinske organizacije zveze sindikatov usmerjene v:

- vsebinsko uveljavljanje določb samoupravnih normativnih aktov organizacij združenega dela in v tem zlasti povezovanja dela in sredstev na dohodkovnih osnovah ter uresničevanje načela delitve po delu in rezultatih dela,
- ustvarjanje pogojev za uspešno in bolj zavzeto delo delegatov, temeljnih delegacij in konferenc delegacij v OZD in za njihovo še boljše odzivnost v delegatskih skupščinah,

- usposabljanje osnovnih organizacij zveze sindikatov za ustvarjanje prispevek pri izpolnjevanju sistema družbenega planiranja, to je predvsem pri oblikovanju in sprejemanju srednjeročnih planskih usmeritev, družbenih dogovorov in samoupravnih sporazumov v vsaki temeljni in drugi organizaciji združenega dela in delovni skupnosti,

- dajanje pobud ter organiziranje in vodenje akcij za višjo delovno, posamično in družbeno produktivnost ter ekonomičnost dela in poslovanja,
- ustreznejše oblikovanje sindikalne organiziranosti v krajevnih skupnostih, prispevati k razvoju KS kot družbenoekonomskemu odnosu med delavci in občani v KS in delavci v organizacijah združenega dela in delegati v interesnih skupnostih, ter ne nazadnje,

- povečanje aktivnosti in vpliv sindikata v OZD in občin pri krepitvi zaštite samoupravljanja prek organov samoupravljanja in delavske kontrole v OZD, pripravljanih svetov, družbenega pravobranilca samoupravljanja in sodišča združenega dela.
- Poleg teh pomembnih družbenopolitičnih aktivnosti pa bo sindikat v OZD in v bodoče tudi v občini širše organiziral in izvajal doslej bolj posamično uveljavljene kulturno prosvetne, športno rekreativne, humanitarne in socialne ter druge aktivnosti, opredeljene s sklepi sindikalnih kongresov in drugimi splošnimi družbenimi programi.

**PREDSEDNIK OK ZSMS —
MARKO GOLOBIČ:**

MLADI IN ODGOVORNOST!

Mladi kot sestavni del družbe imamo danes možnosti, da sodelujemo v procesih odločanja, ne le o temeljnih vprašanih družbenega razvoja, temveč o vseh vprašanih, ki zadevajo življenje in delo v posamezni sredini. Sam proces odločanja pa ne pomeni le formalnega sprejetja nekega akta, temveč tudi predhodno oblikovanje osnove za sprejem neke odločitve, kot tudi odgovorno izvajanje sprejetih odločitev.

Prav pri odgovornosti mladih pa bi se malce bolj ustavili. Mnogokrat slišimo, da se mladi »neodgovorno obnašamo«, bodisi ko gre za formalnosti (da nismo prisotni na kakšnem sestanku) ali pa, ko postavljamo predloge in zahteve za spremembo določenega stanja v neki sredini. Marsikdaj gre za upravičene kritike, največkrat pa za neupravičene.

Mladi moremo biti namreč odgovorni za tiste stvari, katere zavestno sprejemamo za del svoje aktivnosti, dela in življenja. To se pravi za tiste stvari, za katere se enakopravno dogovarjamo med seboj, z drugimi udeleženci ali v neki skupnosti nasploh.

In to ne na formalen način, brez poznavanja vzrokov in posledic neke odločitve. Pri tem pa je resnično treba vedeti tudi to, da z večjim zavedanjem mladih o tem, kaj so njihovi dejanski interesi, raste tudi njihova odgovornost. Danes je namreč še vedno res, da mnogih vprašanih v neki delovni organizaciji ali krajevni skupnosti (npr. plani razvoja, črne gradnje, kanalizacija, zdravstvo itd....) ne smatrajo za svoja vprašanja, temveč vprašanja starejših, pri čemer ne pomislijo, da bodo čez deset let tudi oni starejši in da jih bo neresnost teh vprašanih življenjsko prizadela. Resnica pa je tudi ta, da se v sredinah, kjer samoupravljanje ni formalnost, temveč dosega kvaliteto raven, mladi vključujejo v razprave in razreševanje vseh vprašanih, ki so na dnevnem redu. Ti rezultati se

Marko Golobič

najbolje kažejo povsod tam, kjer so tudi druge družbenopolitične organizacije, ZK, sindikati, SZDL in ZZZB, spoznale, da zapiranje v svoj krog in občasno poseganje v samoupravna dogajanja ni način delovanja subjektov v samoupravnih odnosih. Mladina, organizirana bodisi neposredno v ZSMS ali pa v društvih, jim je sledila, večkrat tudi prehitela, marsikje pa je še vedno zaprta v svoj krog razmišljanja o svojih problemih in ugotavlja, da interese mladih ne more uresničiti. Vedeti pa moramo, da interese mladih lahko uresničimo kot sestavni del spoznanih interesov celotne skupnosti.

Zato se je potrebno dogovarjati, predstaviti svoje potrebe celotni skupnosti in skupaj iskati rešitve za njihovo zadovoljitev. Spoznanje mladih, da so njihovi interesi enakopravni z drugimi interesi, jih bo privedlo do tega, da se bodo vključevali tudi v iskanje rešitev za zadovoljitev interesov celotne skupnosti in te rešitve odgovorno uresničevali.

Tam, kjer interese mladih smatrajo kot zadnji člen v verigi problemov in želja, v tisti sredini mladi ne bodo odgovorno izvajali nalog, kljub formalni prisotnosti pri sprejetju le-teh. V takih sredinah mladih ne bodo mogli vključevati v družbene akcije. Primerov za to je še vedno preveč.

Mladinska organizacija, v kateri so mladi organizirani, ima pri teh procesih veliko vlogo. Predvsem pri osveščanju mladih o nujnosti vključevanja v vsa družbena dogajanja ter zavestnega sprejemanja odločitev. Hkrati pa tudi zagotavlja in naj bi zagotavljala organizirano vključevanje mladih in njihovih interesov v družbeno akcijo.

Napredek v tej smeri je že viden. Mladi nismo več le objekt v družbenem dogajanju, temveč postajamo aktiven subjekt, s takšno mero odgovornosti, kot jo imajo drugi subjekti. In to v vseh okoljih, kjer smo mladi in starejši spoznali, da mladina ni le naša prihodnost, ampak tudi sedanjost.

**PREDSEDNIK OBČINSKEGA
ODBORA ZRVS —
ALOJZ DOLNIČAR:**

VKLJUČITI ŠE VEČ VOJAŠKIH STAREŠIN!

Kot za dosedanja leta, tako je tudi za prihodnje 1979, leto organizacija ZRVS občine Vič-Rudnik pripravila obsežen program dela. Ta temelji predvsem na konceptu nadaljnega izobraževanja in usposabljanja rezervnih vojaških starešin. Ta program je v skladu z novim zakonom o ljudski obrambi, varnosti in družbeni samozaščiti, s samo koncepcijo splošnega ljudskega odpora in tehnološkega razvoja ter modernizacije naše jugoslovanske ljudske armade.

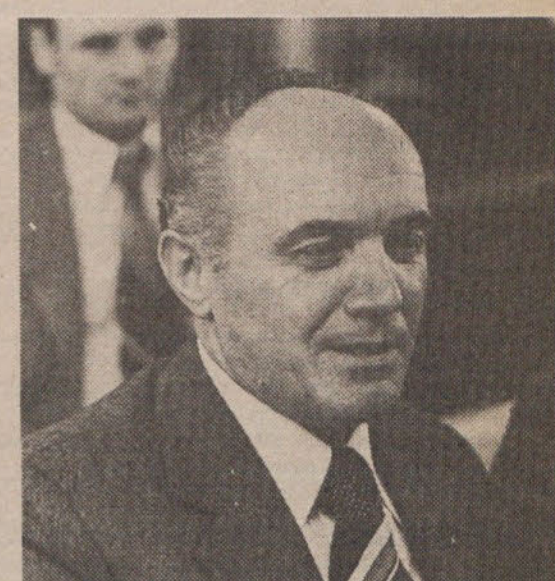
Z organizacijo predavanj, ki se izvajajo v osnovnih organizacijah zveze rezervnih vojaških starešin, smo tako že začeli uresničevati načrtani program. Prve teme, ki se že obravnavajo, so: srednjeročni razvoj in družbenoekonomski položaj občine s posebnim poudarkom na razvojnih programih krajevnih skupnosti; sedanja vojaško politična situacija v svetu ter njen vpliv na položaj in varnost Socialistične federativne republike Jugoslavije.

V aktivno delo nam je dozdej uspelo vpeljati od 80 do 85 odstotkov starešin, vendar je delež ne vključenih še vedno velik, tako da bomo prav temu v prihodnje posvetili še več pozornosti.

Tudi problem kadrovanja mladih za vojaške poklice zahteva akcijo s strani naše organizacije, saj je znano, kako borno je še vedno število slovenskih starešin v jugoslovanski ljudski armadi.

Akcija »Naša obramba« v vsako družino ni nalezla na pričakovano odmeve navkljub kvalitetni vsebini revije, ki nudi posamezniku bogat vpogled v aktualna dogajanja doma in v svetu. Čeprav je revija primerna tudi za individualno usposabljanje, je precej rezervnih vojaških starešin še vedno ne prebira.

S šolami, ki so v naši občini, bomo v bodoče sodelovanje nadaljevali še bolj smotrno, z namenom

Alojz Dolničar

čim tesnejšega sodelovanja, predvsem na področju organiziranja in izvajanja obrambnih dni, z namenom, da se mlada generacija seznani z izkušnjami iz narodnoosvobodilne borbe in novimi nalogami na področju obrambe in družbene samozaščite.

Čeprav smo družbena organizacija, se bomo aktivno vključevali kot do sedaj, v vse tokove našega družbenopolitičnega življenja ter z vso odgovornostjo sprejemali zadolžitve in dosledno izvajali sklepe in stališča, sprejeta na osmem in enajstem kongresu ZKS in ZKJ.

Z namenom, da bo celotna dejavnost z vsemi akcijami zares vsebinsko bogata in po oblikah pestra, vzgojna in izobraževalna ter idejnopolitično opredeljena, je treba vso skrb posvetiti že samemu načrtovanju dela v občinski organizaciji ZRVS. To nalogo je treba predvsem skrbno opraviti v temeljnih samoupravnih sredinah — krajevnih skupnostih in se pri načrtovanju kot tudi pri uresničevanju delovnih načrtov še tesneje povezati z vsemi organizacijami, ki lahko v kakršni koli obliki prispevajo h kakovosti akcij in množični udeležbi predvsem mladine. Pri uresničevanju družbenopolitičnih nalog in nalog na področju obrambnih priprav se je treba predvsem povezovati zaradi koordiniranosti in usklajenosti akcij s Socialistično zvezo kot frontno organizacijo pri akcijah obrambno vzgojnega značaja, ki so namenjene predvsem mladini, pa še z zvezo socialistične mladine ter s specializiranimi organizacijami in društvi, ki združujejo največ mladine.

To bi bilo v kratkem bodoče delo. Omenim naj še, da so v teku priprave za občinsko proslavo dneva JLA, katere nosilec kulturnega programa je letos organizacija ZRVS Krim-Rudnik. Hkrati bodo tudi razvita praporov organizacij Krim-Rudnik, Barje in Vič. Slednja bo slavnostni dogodek vključila tudi v svojo krajevno proslavo.

S SEJE OBČINSKE SKUPŠČINE

ŠTIPENDIRANJE IN OSNUTEK SMERNIC ZA LETO 1979

Mladi delegati se na sejah občinske skupščine le redko odzovejo vabilu k razpravi, vendar je na zadnjem zasedanju vseh treh zborov prav razprava delegatke naše mladinske organizacije pritegnila precej pozornosti. Nepravilnosti in nedorečenosti študentske politike občutijo namreč prav mladi in se odstopanj tudi prav dobro zavedajo.

Tako je poleg majhnega števila razpisanih kadrovske študentske organizacije opozorila tudi na to, da učnega uspeha delovne organizacije ne nagrajujejo in s tem dijakov in študentov ne spodbujajo k doseganju boljših rezultatov. Čeprav delovne organizacije zakon o združenem delu obvezuje za načrtovanje potreb po kadrih za nekaj let naprej, se delovne organizacije tega ne držijo,

tega mladim veliko časa vzame družbenopolitično udejstvovanje, kar je tudi pogoj za pridobitev Titove študentske.

Ob vsem tem mladi poudarjajo, da pod takimi strogimi pogoji v občini ne bomo dobili toliko mladih strokovnjakov, kakor bi jih lahko in da bi bilo še enkrat oceniti kriterije in jih prilagoditi tako, da bodo zajeli vse, ki bi se želeli šolati in izpopolnjevati, pa jim tega slabše gmotno stanje ne dopušča.

Očitno se delegati ne zavedajo pomembnosti potrditve plana družbenega razvoja občine, saj je razprava na seji zbora združenega dela pokazala, da še vedno ne vidimo dlje, kakor do svojega lastnega praga in nas ne zanima nič drugega, kakor naši lastni življenjski pogoji, ki pa niso odvisni samo od

Kar pa zadeva komunalo in ceste, lahko povemo le to, da je že nekaj časa znano, da v naši občini (in tudi v drugih) te stvari tečejo bolj počasi. Morda na Viču še bolj kakor drugje in položaj se bo kmalu izboljšal, vsaj tako kažejo načrti za razvoj vsega mesta.

In kako so se za razpravo o osnutku smernic družbenopolitičnega razvoja pripravili delegati zbora krajevnih skupnosti? Vsekakor so sam osnutek v svojih delegacijah temeljito predebatirali, ob tem pa so širše spregovorili tudi o celoviti problematiki nadaljnjega razvoja. To so potrdile razprave delegatov, ki niso bile zgolj namenjene le programskim usmeritvam za prihodnje leto. Delegat KS Golo je tako zelo celovito razgrnil problematiko nadaljnjega razvoja podkriškega področja (torej področje od Vrhne do Škofljice). Kraji tega področja se dnevno srečujejo tako s slabimi in nezadostnimi cestnimi povezavami (odločna je bila pobuda za gradnjo ceste Ig—Golo—Roh), slabo trgovsko in servisno (predvsem za kmetijske stroje) preskrbo, nič oprijemljivega pa razvojni programi ne prinašajo v zvezi z gradnjo manjših delovnih organizacij, kjer bi se zaposlili domačini in s čimer bi bila tudi omogočena materialna baza delovanja samim krajevnim skupnostim. To področje pa postaja iz dneva v dan zanimivejše tako za gradnjo počitniških hiš kot tudi za stanovanjsko gradnjo, zato je vprašanje izdelave zazidalnih načrtov še kako aktualno. Delegatki KS Škofljica in KS Rakitna sta v svojih razpravah močno podprli ugotovitve delegata KS Golo, slednja pa je posredovala odločen predlog o čimprejšnji rekonstrukciji ceste Kamnik pod Krimom—Rakitna (ta cesta ni in ne sme biti le krajevnega ali občinskega značaja, temveč tudi mestnega).

Po mnenju delegatke KS Milan Cesnik so v teh smernicah premalo definirana vprašanja izvoza in uvoza v leto 1979 kot tudi investicije na področju izgradnje objekta Samoprispevka II.

Smernice razvoja pa so vsekakor premalo usklajene tudi s smernicami mesta Ljubljane za leto 1979, je menila delegacija iz KS Brezovica, ki je tudi predlagala, naj bodo v predlogu teh smernic bolj opredeljeni roki in nosilci razvoja. Vrsto utemeljenih pripomb so posredovali delegati KS Krim-Rudnik, od menske opredelitve nosilcev investicije trgovskega centra na Rakovniku, do boljše usklajenosti programskih smernic tudi s programi samoupravnih interesnih skupnosti... Tehtni in utemeljeni so bili predlogi KS Dobrove in Viča po vključitvi ureditve cest Dol—Stranska vas in Razori—Podsmreka—Tržaška cesta ter izgradnji preskrbovalnega centra v Soseski VS-6 Vič, v sam predlog razvojnih smernic, prav tako pa so zahtevo po izdelavi urbanističnega plana utemeljeno predlagali delegati iz Polhovca Gradca. Nanizali smo le nekaj dodatnih predlogov, saj so večino le-teh delegati posredovali v pisni obliki predsednici zbora KS.

Programske usmeritve bo skušal izvršni svet občinske skupščine v največji možni meri vključiti v sam predlog smernic za leto 1979, ki bo predmet razprave na vseh zboreh delegatske skupščine v zadnjih dneh decembra.

MOJCA KAUCIČ
JANJA DOMITROVIČ

S SEJE IZVRŠNEGA SVETA

POSPEŠENA GRADNJA

Dejstvo je, da v naši občini z izgradnjo objektov družbenega standarda z denarjem drugega samoprispevka kasnimo, vendar je izvršni svet na svoji zadnji seji odločno zavzel stališče, ne samo, da bo treba poskusiti vse zamujeno nadoknaditi, ampak je to treba brezpogojno tudi čimprej opraviti.

Tako je predsednik operativnega štaba za izgradnjo objektov dejal, da bodo do konca prihodnjega leta morda v gradnji celo vsi objekti — 6 vrtcev, 3 šole, 2 prizidka in zdravstveni dom ter Dom za starejše občane — torej ne samo tisti, ki so v programu do leta 1979. Vendar se prav pri vseh objektih pojavlja problem izgradnje komunalne infrastrukture, kar zavira začetek gradnje.

Tako je sedaj predvsem pomembno, da občinski Zavod za urejanje zemljišč izdela projekte komunalnih objektov na vseh lokacijah, kjer so predvideni objekti drugega samoprispevka. Šele na osnovi teh projektov bo mogoče nato natančno določiti, kako bo gradnja potekala, saj so ti projekti pomembni tudi za izdelavo ostale dokumentacije.

Precej težav povzročajo tudi zakonski predpisi, ki jih pri izdajanju uporabnih dovoljenj upoštevajo inšpektorji. Tako se tam, kjer bodo zgrajeni prizidki in je komunalna infrastruktura ob dograditvi pred nekaj leti bila zadostna, sedaj pojavljajo nove zahteve, kar pomeni nove stroške, nove načrte in dodatno delo projektantov.

Tem predpisom je treba seveda zadostiti, vendar je mogoče nekoliko preskočiti birokratske zahteve, začeti z gradnjo ter predpisane komunalne objekte, ki pa za obratovanje in uporabo zgradb niso nujno potrebni, graditi kasneje. Seveda to ne pomeni, da zahtevam predpisov sploh ne bi zadostili, ampak pomeni le to, da bi nekatere stvari lahko začeli graditi kasneje in tako zmanjšali zamude.

Težave pri pridobivanju zemljišča na Dom starejših občanov so sedaj praktično odpravljene in bo pričetek gradnje mogoč v začetku prihodnjega leta. Nekaj še nedorečenih stvari bo mogoče rešiti v času gradnje, saj bo le-ta potekala v fazah. Vendar pa so se sedaj pojavili problemi za gradnjo osnovne šole Škofljica, saj je lokacija določena na popolnoma »svežem« zemljišču, kjer ni komunalne infrastrukture, trafo postaje in je slabo cestno omrežje. Da bi težave rešili, bo za to območje v najkrajšem času narejen zazidalni načrt in na podlagi tega ostala dokumentacija.

Zaradi na novo postavljenega rezervata ob TVD Partizan Trnovo je vprašljiva tudi lokacija VVZ Trnovo, ki se je rezervatu moral »umakniti« bolj proti vzhodu in se tako preveč približal kmetiji. S tem postane namreč vprašljivo dovoljenje sanitarne inšpekcije.

Sicer pa odločnost našega izvršnega sveta tudi nam zagotavlja, da se bodo stvari premaknile, da bomo končno le lahko govorili tudi o grajenih in ne samo načrtovanih objektih!

MOJCA KAUCIČ

Z zasedanja družbenopolitičnega zbora

ne vedo natančno, koliko mladih strokovnjakov in delavcev bodo potrebovali in zato tudi ne razpišejo študentske. In če samo mimogrede omenimo, bodo OZD kaj kmalu morale upoštevati zakon o kadrovske politiki in načrtovanju, saj bodo morale poznati svoje potrebe zaradi preobrazbe šolstva in varstva.

Mladi poznajo tudi stroge in po njihovem mnenju tudi preestroge kriterije za pridobitev Titove študentske za mlade delavce in otroke delavcev. Za mlade delavce — delavec je samo tisti, ki dela v neposredni proizvodnji — so zahteve po visokem učnem uspehu prevelike, saj je treba upoštevati, da študij ob delu ne more biti tako kakovosten, kakor študij tistih, ki jim je učenje edina zadolžitev. Mladi delavci se učenju lahko posvetijo le po končanem delovnem dnevu, ko prav gotovo niso spočiti in pa ob koncu tedna, ki je za druge namenjen za počitek, za študente ob delu pa so to delovni dnevi. Poleg tega je tudi pojem delavec preozko zajet, saj Titove študentske ni mogel dobiti 90 odstotkov slep telefonist (torej zato, ker ni delavec v proizvodnji), ki je ob delu končal višjo šolo za socialne delavce. Poleg

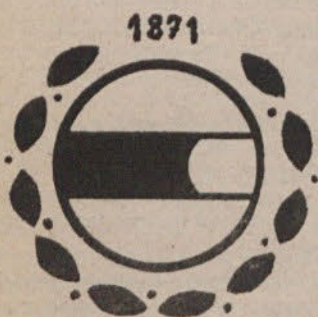
tega, ali bomo hodili in vozili po asfaltu ali make-damu tiste ulice, ki je speljana mimo našega praga.

Naši življenjski pogoji so odvisni še od marsičesa, kar se v občini dogaja, kar se načrtuje in izvaja, od uspeha delovnih organizacij in našega sodelovanja, da bi bil ta uspeh čim boljši. Namen delegatske skupščine je tudi ta, da (več glav več ve) razmišljajo delegati tudi o tem, kaj vse bi v občini še lahko naredili, da bi življenje teklo lažje in bolj organizirano. Tako pa načrtovanje še vedno pade na rame samo tistih nekaj strokovnjakov, ki se ukvarjajo z načrtovanjem in ki iščejo poti do lepšega jutri.

Če odštejemo vprašanja o stanovanjski izgradnji in predloga, da bi se o tem vprašanju veljalo pogovoriti ločeno od drugih razvojnih načrtov ter vprašanja o razvoju cestnega omrežja v občini, so se delegati lotili le tistih problemov, ki jih pred domačim pragom vsak dan »bodejo v nos«.

Morda pa to pomeni, da so smernice razvoja v prihodnjem letu dobro postavljene, da nihče — razen na področju komunale in cest ničesar ne pogrša in da smo z vsem zadovoljni?

TOBAČNA TOVARNA LJUBLJANA

O. SUB. O.

LJUBLJANA
Tobačna
ulica 5

Delovni ljudje, ki združujemo delo v delovni organizaciji Tobačna tovarna Ljubljana, želimo vsem občanom viške občine v novem letu 1979 veliko delovnih uspehov pri njihovih prizadevanjih.

Kolektiv TTL

PRESEDSTVO OK SZDL O VLOGI IN SISTEMU INFORMIRANJA

OŽIVITI INFORMIRANJE!

Razvoj samoupravnih socialističnih odnosov kot tudi celovit naš sistem samoupravnega odločanja nedvomno zahteva oziroma potrebuje dosledno upoštevanje in v svoji celovitosti tudi učinkovit družbeni sistem informiranja. Obveščanje delovnih ljudi in občanov o vseh vprašanjih, ki so pomembna za uresničevanje njihovega družbenoekonomskega položaja, so, kot je zapisano v ustavi, vsakodnevna skrb in odgovornost vseh.

Nad vse pomembno vlogo imajo v tem sistemu sredstva obveščanja vseh vrst.

V občini Ljubljana Vič-Rudnik pravzaprav še ne moremo govoriti o nekem vzpostavljenem sistemu informiranja, lahko pa ugotavljamo, da obstajajo zanj številni pogoji in realne možnosti.

Poleg večjega števila glasil delovnih organizacij in nekaterih (žal premalo številnih) glasil krajevnih skupnosti opravlja v občini pomembno funkcijo obveščanja občinsko glasilo »Naša komuna«, ki prihaja v sleherni gospodinjstvo in dosega praktično vsakega osmega zaposlenega v delovni organizaciji. V celoti se tako odvija preko tega glasila tudi informiranje delegatske baze (za skupščino družbenopolitične skupnosti) in občasno tudi za delegate SIS.

Nosilci informiranja v temeljnih organizacijah združenega dela so glasila delovnih organizacij v obliki časopisov, biltenov, obvestil.

Prav ta glasila pa bi morala, spričo dejstva — toge zaprtosti v svoj prostor — učinkoviteje vzpostavljati čvrstejše povezave z drugimi sredstvi javnega obveščanja tudi v smislu izmenjave informacij.

Ceprav v samih krajevnih skupnostih kadrovske in materialne možnosti, če ocenjujemo s te plati, niso tako spodbudne kot v delovnih organizacijah, lahko v danem trenutku prizadevanja krajevnih skupnosti strnemo v besedo nezadovoljivo. Navsezadnje lahko tudi z minimalnimi sredstvi, iznajdljivostjo in nekaj dobre volje oblikujemo enostavno informativna obvestila, ki nekajkrat letno posredujejo krajanu in delovnemu človeku utrip skupnosti, kjer živi ter hkrati s tem tudi odpiramo možnosti ak-

tivnega delovanja krajanov samih.

Nedvomno, vsem omenjenim dejstvom sledi še ugotovitev, da se nosilci informiranja nemalokrat srečujejo tako s kadrovskimi problemi, premajhno oziroma nezadostno usposobljenostjo in seveda tudi s premalo dodelanim konceptom samega informiranja. V nekaterih delovnih organizacijah sicer obstajajo komisije za informiranje in samoupravno komuniciranje, pri krajevnih skupnostih pa v okviru svetov KS komisije za informiranje. Vse delujejo v okviru svojih potreb z ali brez programskih usmeritev.

O teh problemih in možnostih pa so na predzadnji seji odprto spregovorili tudi člani predsedstva. Res je, da so možnosti ponekod okrnjene, so pa povsod dani pogoji za vzpostavitev informacijskih teles. Ključno vlogo morajo v krajevnih skupnostih odigrati sveti za informiranje in politično propagando, ki se morajo v najkrajšem času ustanoviti pri KK SZDL in pristopiti k izdelavi programskih izhodišč. Poleg tega sklepa predsedstva pa je bil prav tako odločen tudi drugi, ki narekuje aktiviranje podobnih komisij v delovnih organizacijah čimprej izdela akcijskega programa komisije za samoupravno komuniciranje in informiranje pri občinskem sindikalnem svetu.

S tem bi seveda v veliki meri uspeli v občinskem prostoru oži-

viti sistem selekcioniranega pretoka informacij in se tako vključiti v celovit sistem informiranja v mestu Ljubljani.

»NAŠA KOMUNA« ŠTIRINAJSTDNEVNIK!

Glasil izhaja kot mesečnik (v povprečnem obsegu 12 strani), običajno v prvih dneh vsakega meseca v nakladi 27.000 izvodov. Brezplačno je dostavljeno vsem gospodinjstvom v občini in povprečno vsakemu osmemu zaposlenemu v delovni organizaciji. Zato lahko ocenjujemo, da glasil redno prebira okrog 60.000 občanov in delovnih ljudi. Distribucija poteka spričo izredno razsežnega teritorija občine po mestnih KS preko raznašalcev, v delovnih organizacijah in izvenmestnih KS pa preko PTT dostave.

Skupno z glasilom izhaja delegatska priloga, ki je namenjena informiranju delegatov za družbenopolitično skupnost; uredništvo pa občasno izdaja tudi samostojne priloge, ki so namenjene tudi delegatski bazi samoupravnih interesnih skupnosti (npr. samoupravni sporazumi SIS, družbenoekonomski program razvoja...).

Po sedanjih pravilih o urejanju in izdajanju glasila glasil urejata izdajateljski svet in uredniški odbor. Zaradi smotrnosti in učinkovitejšega spremljanja informiranja, ki se odvija preko

glasila, pa naj bi odslej opravljal vlogo izdajateljskega sveta svet za informiranje in politično propagando pri OK SZDL.

Ostaja pa seveda še uredniški odbor, zelo pomembna pa bo tudi ustanovitev delovne komisije v okviru omenjenega sveta, ki bi spremljala razvoj delegatskega informiranja.

Vloga in pomen občinskega glasila, ki izhaja že štirinajsto leto, dosegata iz leta v leto korak naprej. To dokazujeta tudi precejšnja odzivnost in sprejemljivost za redno prebiranje »Naše komune« tako pri občanah kot tudi v delovnih o organizacijah. Čeprav je osnovno poslanstvo — informirati vsakogar in vse o vsem, kar se dogaja in zavezuje v naši skupnosti, pa v okviru možnosti glasil kot mesečnik tega načela venomer ne more izpolnjevati najuspešneje.

Prav zaradi tega in naporov za poglobljeno in angažirano informiranje, zavoljo neobходимosti trajnega problemske obarvanega spremljanja uresničevanja družbenopolitičnih akcij in omogočanja večje selekcioniranosti vseh informacij, se pred uredništvo in celotno našo družbenopolitično skupnost postavlja nujnost prehoda na štirinajstdnevnik.

Naša komuna naj bi v tej obliki izhajala že v letu 1979, predhodno pa bo potrebno zagotoviti tudi dodatna finančna sredstva in kadrovske okrepiti uredništvo.

OBČANI!

Neposredno po prvem večjem sneženju pred praznikom republike se v Ljubljani in širši okolici srečujemo s posledicami naše neučinkovitosti.

Številni pločniki in javne površine za pešce so ostali neočiščeni. Ob večjem mrazu sedaj predstavljajo te površine precejšnjo nevarnost. VSAK UPRAVITELJ HIŠE ALI LASTNIK JE PO ODLOKU MESTNE SKUPŠČINE (Uradni list SRS št. 29, 1975) dolžan nemudoma očistiti pločnik pred hišo.

Toda tudi tokrat je naša vest zatajila!

Zato pozivamo tudi vse občane, da v primeru nespoštovanja odloka javijo kršilce odloka KOMUNALNI INŠPEKCIJI MESTA LJUBLJANE Cigaletova 5 — Tel. 313-733.

Ob tem pa kot krajanji opozarjamo in vzgojno ukrepamo do vseh kršilcev, da bodo te površine čimprej očiščene.

ŽIRIJA ZA PODELJEVANJE PRIZNANJ OSVOBODILNE FRONTE SLOVENSKEGA NARODA PRI MESTNI KONFERENCI SZDL LJUBLJANA, KOMENSKEGA 7 RAZPISUJE ZA LETO 1979

80 SREBRNIH PRIZNANJ OSVOBODILNE FRONTE

ki jih bomo podelili za območje ljubljanskih občin ob obletnici ustanovitve Osvobodilne fronte slovenskega naroda — 27. aprila 1979.

Priznanja bomo podelili posameznikom in organizacijam na območju mesta Ljubljane za dosežke trajnejše vrednosti v družbenopolitični dejavnosti, razvijanju samoupravnih odnosov in uveljavljanju revolucionarnih tradicij Osvobodilne fronte.

Žirija bo predvsem upoštevala delovne ljudi, občane in njihove organizacije, ki so se posebno izkazali in so še dejavni pri uresničevanju idejnopoličnih nalog SZDL, v družbenopolitičnih in družbenih organizacijah, organizacijah združenega dela, samoupravnih in družbenopolitičnih skupnostih, še posebej pa pri socialistični vzgoji mladine. Pri tem bomo upoštevali tudi mlajše družbenopolitične delavce. Izbrali bomo zlasti tiste, ki za svoje družbenopolitično delo še niso dobili pomembnejših družbenih priznanj, odlikovanj in nagrad.

Predloge za srebrna PRIZNANJA OF naj pošljejo predlagatelji (družbenopolitične in družbene organizacije, organizacije združenega dela, društva in drugi družbeni dejavniki) komisijam za podeljevanje Priznanj OF pri občinskih konferencah SZDL oziroma mestni žiriji najkasneje do 15. januarja 1979.

Kasnejših predlogov žirija ne bo mogla upoštevati.

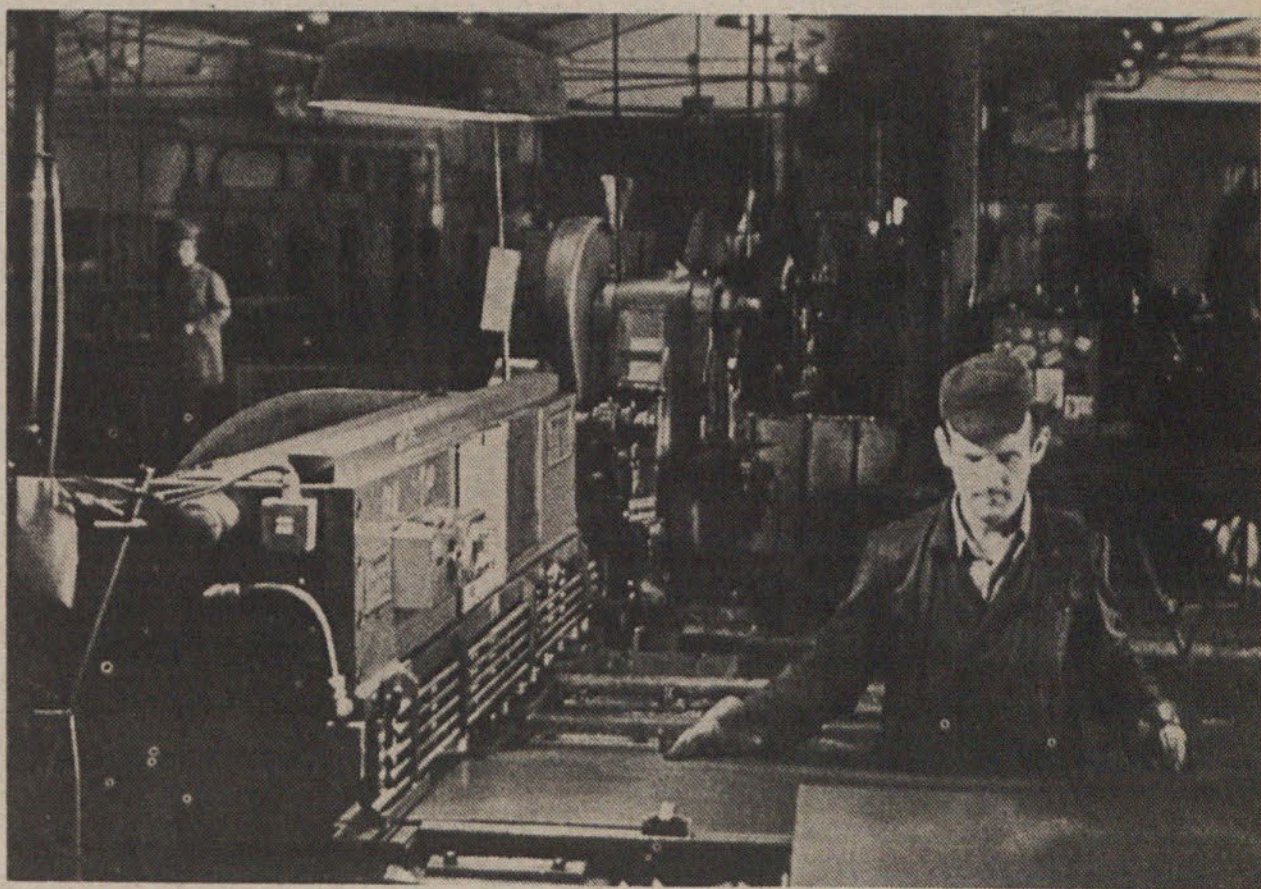
Žirija za podeljevanje priznanj OF pri Mestni konferenci SZDL Ljubljane Komenskega 7

IMENOVAN SVET ZA INFORMIRANJE IN POLITIČNO PROPAGANDO

Predsedstvo Občinske konference SZDL je na eni izmed zadnjih sej imenovalo tudi 16-članski svet za informiranje in politično propagando, katerega osrednja vloga bo spremljanje, utrjevanje in dograjevanje informacijskega sistema v občinskem prostoru.

KIG
KOVINSKA INDUSTRIJA
61292 IG PRI LJUBLJANI
p. o.

VSEM PROIZVAJALCEM IN OBČANOM NAŠE OBČINE
ŽELIMO SREČNO IN USPEHOV POLNO NOVO LETO 1979!

SEDEMDESET LET ILIRIJE – VEDROGA

O tovarni Ilirija-Vedrog bi bilo mogoče napisati veliko, saj se v 70 letih, kolikor je tovarna stara, nabere mnogo stvari, se mnogo zgodi in spremeni. To je življenje ene generacije. Zato ni čudo, da je kolektiv v tej ali oni sestavi v teh desetletjih prehodil raznotero pot in premagal številne ovire. Pravi razcvet na področju delavskih pravic je kolektiv doživel šele po drugi svetovni vojni v novi domovini. Gospodarski razcvet pa se je začel pred 18 leti z gradnjo nove tovarne. Od tedaj dalje je vsako leto veliko slišati o kolektivu Ilirije-Vedrog. Uspehi so se vrstili in danes je delovna organizacija ena najuspešnejših v Sloveniji. Letos jo je Gospodarska zbornica Slovenije namreč uvrstila med 30 najboljših kolektivov, v letu 1977 na sedmo mesto. To je lep uspeh! Vsi ekonomski pokazatelji so pokazali, da Ilirija-Vedrog odlično gospodari in da je to kolektiv z veliko bodočnostjo. V tem jubilejnim letu pa je Ilirija-Vedrog prejela tudi priznanje občinske skupščine za doseganje dobrih poslovnih rezultatov. Na vse to so delavci tovarne zelo ponosni in svoje uspehe tudi poudarjajo. Ob tem pa vedno dostavijo še to, da nameravajo poslovanje izboljševati in tako upravičiti dosedanje zaupanje. Med potrošniki kozmetike in uporabniki gospodinjskih čistilnih sredstev pa je Ilirija-Vedrog znana že dolga leta kot soliden in dober proizvajalec.

1908-obrtna delavnica Ilirija

V kroniki Ilirije je zapisano, da je bila ustanovljena v letu 1908. Tedaj so v tej obrtni delavnici v zasebni lasti izdelovali kreme za čevlje, loščila za tla, sveče in sredstva za čiščenje. Na takšni ravni je ostala Ilirija ves čas v stari Jugoslaviji. Pravcati razvoj se je začel po drugi svetovni vojni. Ilirija je med prvimi začela v Jugoslaviji proizvajati frizersko kozmetiko. To je že znana kozmetika Narta, za nego las. Potem ko so zgradili leta 1960 novo tovarno, so proizvodni program razširili in postali kmalu vodilna tovarna v državi na področju lasne kozmetike in sredstev za gospodinjstvo.

Vedrog je precej mlajši kot sestra Ilirija. Ustanovljen je bil pred 24 leti na Lavrici. Takoj od začetka so imeli v Vedrogu vrsto težav, vendar so jih prebrodili in tovarna si je našla prostor na trgu. Proizvajali so kozmetiko za nego kože — Tokalon in zobno pasto Gibbs. Tokalon kozmetika pa pomeni pravzaprav tudi prelomnico v jugoslovanskem merilu, saj je bila ena prvih naših kozmetik, ki smo jo izdelovali doma v tolikšnem obsegu in kvaliteti. Vedrog je rasel. Njegov program je bil enovitejši kot program Ilirije, saj so se osredotočili na negovalno kozmetiko in zobne paste.

1975-združitev Ilirije-Vedroga

Leta 1975 sta se delovni organizaciji združili in si razdelili proizvodni program. Sedaj delajo dve skupini izdelkov: sredstva za nego telesa, torej kozmetiko, in sredstva za gospodinjstvo oziroma nego doma. V prvo skupino sodi kozmetika za lase, negovalna in dekorativna kozmetika, deodoranti, lotioni, kolonjske vode in podobno ter zobne paste in ostala kozmetična sredstva. V drugo skupino sodijo čistila in loščila, gospodinjske krpe in gobe, sredstva za nego obutve, sveče in ostali kemični izdelki. To je seveda dosedanje in okvirni program, ki ga nameravajo temeljne organizacije združenega dela še izpopolnjevati in dopolnjevati. Vse nove proizvode pa bodo poimenovali z domačimi slovenskimi imeni.

Po združitvi, najprej v SOZD leta 1975, sta sedaj Ilirija in Vedrog svojo bodočnost povezala še trdneje. Z začetkom tega leta so SOZD spremenili v delovno organizacijo Ilirija-Vedrog, ki ima štiri TOZD in dve delovni skupnosti. Temeljne organizacije združenega dela so Narta, Vedrog, Ilirija in Marketing. Delovni skupnosti sta Razvoj in Skupne službe.

1978-600 milijonov skupnega prihodka

Glavni direktor inž. ZVONIMIR TOFANT: »Po planu bomo ustvarili letos 600 milijonov celotnega prihodka. Od tega bo 240 milijonov dohodka in 170 milijonov čistega dohodka. Bruto izvoz bo letos po planu dosegel 80 milijonov in od tega bomo izvozili na zahodna tržišča za 15 milijonov. Povprečni osebni dohodek v naši delovni organizaciji pa je 6020 din. To so glavni podatki, a veliko povedo o tovarni.

Naša delovna organizacija tako kot ostali proizvajalci kozmetike, precej uvaža za Zahoda. Tu trenutno nimamo izbora, saj lastne surovinske osnove nimamo in smo tako prisiljeni uvažati. To odvisnost bi radi odpravili! Edina rešitev je prehod na lastne surovine in to bomo skušali realizirati. Zato imamo v načrtu gradnjo lastne surovinske baze. Sedaj smo

v težkem položaju prav zaradi naše vezanosti na uvoz. Kozmetike na zahod ne moremo izvažati, saj je tam tako močna konkurenca, da je ne bi držali, tja izvažamo le sveče in zelišča. Zelišča nabavljamo, predelujemo in prodajamo sami. To je eden izmed naših virov deviz. Preostale potrebne devize si zagotavljamo z združevanjem sredstev. S Slovenijalesom smo združili sredstva za izgradnjo njihovih novih proizvodnih zmogljivosti, tako bodo oni izvažali in glede na naš delež, bomo tudi mi dobili devize.

Povezovanje na vseh področjih je nujno

Povezavo iščemo tudi s proizvajalci embalaže. Začeli smo se dogovarjati s steklarno Hrpelje in kot je očitno, bodo dogovori uspešni. Tako si bomo zagotovili stekleno embalažo in istočasno tudi nekaj deviz. Pri tej naložbi sodelujemo z 2,1 milijona dinarjev, torej desetino.

V občini Litija, natančneje v Gabrovki, se dogovarjamo za sodelovanje in nato še za gradnjo obrata. Ti posegi izven Ljubljane so hkrati tudi del naših prizadevanj za pospeševanje razvoja manj razvitih področij.

Izvoz na vzhodno tržišče pa za nas sploh ni problematičen. Tja tudi veliko izvažamo (v vrednosti 65 milijonov dinarjev) in sicer največ na Madžarsko, Poljsko in v Sovjetsko zvezo.

Izvoz nameravamo še povečati in to predvsem na tista področja, kjer to zmoremo. Istočasno pa nameravamo zmanjšati uvoz, če bomo imeli lastno surovinsko osnovo. V okviru SOZD Bivet, kamor smo vključeni, smo pripravili zasnovano izgradnjo osnovnih zmogljivosti bazične kemije. Tako bomo lahko nadomestili uvožene surovine. To pa ni dobro le za nas, temveč za vso našo kozmetično industrijo», poudarja inž. Tofant.

»Na področju kozmetike se bije na našem tržišču že dalj časa boj za kupce. Včasih bolj oster, včasih manj. Kako je s tem, razlaga pomočnik direktorja TOZD Vedrog dip. oec. JANKO JAPELJ. »Pred časom je bilo v časopisih slišati veliko o »boju za kupce«.

Mislil, da je konkurenca ostala, vendar smo hkrati dosegli sporazum, da si ne bomo med seboj škodovali. Dogovorili smo se za delno razdelitev programov in pa seveda, da ne bomo podvajali zmogljivosti. Mislil, da smo storili korak naprej.

Se v tem letu bomo pričeli na Lavrici z gradbenimi deli za izgradnjo komunalne infrastrukture, ki jo bo potreboval naš novi obrat kozmetike, na Lavrici.

Doslej smo nekaj časa mirovali z naložbami, sedaj pa zopet pričnemo graditi. To je znak težnje po čim večjem izvozu. Jugoslovansko tržišče je namreč premajhno. Za izvoz pa je potrebna kvaliteta (to imamo) in dovolj velike zmogljivosti — te bomo zgradili. Se v tem letu bomo pričeli tudi z gradnjo novega obrata, proizvodnje sveč. Na Tržaški cesti pa bomo postavili novo poslovno stavbo za strokovne službe. V prihodnjem letu in letu 1980 bomo zgradili objekte v vrednosti 170 milijonov dinarjev. Zaposlili bomo tudi nekaj novih delavcev (okoli 40), vendar ne veliko, ker bo proizvodnja popolnoma avtomatizirana in tudi najosodobnejša.

Ilirija-Vedrog ponuja v bodoče svojo tehnologijo in znanje torej tudi po sistemu imenovanem know-how, kar pomeni, da ne bomo izvažali le končnih izdelkov.

1978-največji proizvajalec kozmetike

Ilirija-Vedrog je največji proizvajalec kozmetike pri nas, če izvajamo tovarno pralnih praškov in mila. Po statistiki za lani je viška tovarna med 30 proizvajalci v Jugoslaviji na prvem mestu po celokupnem plasmaju, saj je njen vrednostni delež 22 odstotkov. Pri kozmetiki za lase je delež proizvodnje Ilirija-Vedrog v Jugoslaviji celo 45 odstotkov, pri deodorantih 25 odstotkov, pri pudrih 20 odstotkov itd. Na področju izdelkov za gospodinjstvo je Ilirija-Vedrog največji proizvajalec loščil in sveč. Pred dvema letoma je tovarna naredila več kot 40 odstotkov vseh jugoslovanskih sredstev za nego obutve in 58 odstotkov vseh sveč.

Ilirija-Vedrog pa je naredila v teh 70 letih mnogo tudi na drugih področjih. O tem je spregovoril inž. PEZO ELJUB, direktor TOZD Ilirija: »V življenje in utrip občine se vključujemo čim bolj tvorno ne le kot delavci-posamezniki, temveč tudi kot kolektiv-celota. Naj spomnim le na nekaj zadnjih akcij. Krajevni skupnosti Lavrica smo s sofinanciranjem pomagali pri nakupu gasilskega avtomobila. S to KS se pripravljamo tudi na sofinanciranje gradnje otroškega vrta. Prispevali smo sredstva za izgradnjo vrta Malči Belič in pred leti smo skupaj s TTL in Komunalnim podjetjem Vič kupili stanovanje in ga preuredili v vrtce. Pomagali smo pri nakupu opreme zdravstvenemu domu Vič in sodelovali bomo z denarjem pri izgradnji počitniškega doma v Pacugu. Sodelujemo z osnovno šolo Dobrova in sploh skušamo upravičiti naše mesto druge največje industrijske delovne organizacije v občini.

Vse to pa ne pomeni, da pozabljamo na lasten kolektiv. Za rekreacijo je poskrbljeno in za letovanje so dane možnosti na morju in v gorah. Skrbimo tudi za letovanja, čeprav ti problemi niso nikoli dokončno rešeni. Približno 4 milijone kreditov namenimo letno za nakup stanovanj in gradnjo, na tak način rešimo letno okrog 30 primerov.

MILOVAN DIMITRIČ

SKOZI DELAVSKA OČALA

MARTIN ČUKAJNE iz Ilirijine mehanične delavnice: »Mislim, da lahko upravičeno rečem da s tovarno že živim. Od leta 1950 namreč delam v Iliriji. Še sedaj se točno spomnim četrtega oktobra, ko sem prišel v tovarno, v kateri sem še sedaj — torej vsega skupaj že 28 let. V tem času sem bil poleg dela na delovnem mestu tudi politični aktivist in delavec na vseh področjih. Prišel sem in bil sekretar osnovne organizacije ZK, nato sem bil predsednik delavskega sveta, upravnega odbora, sindikata in še bi lahko našteval. Spomnim se še prvih mesecev, ko smo uvedli delavski svet in mi pravzaprav še sploh ni bilo natanko jasno, kako bodo šle stvari. Nisem si znal predstavljati. Danes je to povsem drugače.

Tudi v proizvodnji se je mnogo spremenilo. Začel sem pri izdelovanju glavnikov. Bili smo popolni obrtniki. Danes je tovarna industrija in le malo je ostalo od prvotnega. Takrat so bili pogoji dela slabi. Zaradi slabega zraka so ženske padale v nezavest. Vsako stvar smo gledali skozi očala skromnosti in moram priznati, da smo se večkrat vedli že prav skopuško. Naša takratna skromnost je danes mnogokomu smešna, vendar se je marsikateri starejši član kolektiva še drži. Tudi sam se ne morem povsem navaditi na nove strune. Ni bilo nobenih zahtev po nadurah in nismo zapravljali. Veliko smo delali udarniško in imeli ob tem močan občutek kolektiva. To se je potem še ucvrstilo. Vedno smo vse gradili sami in vedno smo bili skromni.

Zora Gale

Julka Gorjup

Rezka Ficko

Adila Bešić

Martin Čukajne

Posojil dolgo nismo sploh iskali in kljub temu smo napredovali. Včasih je naša proizvodnja skočila letno tudi za 30 odstotkov, za 20 odstotkov pa redno. S tem da smo rasli, pa so se povečali problemi. Kljub temu pa mislim, da je v Iliriji-Vedrog sedaj mnogo bolje kot je bilo. Ostal je duh kolektiva in zavesti.

JELKA GORJUP iz svečarne: »V tovarno sem prišla v letu 1959 in tedaj so bili hudi časi. Norme so bile ostre in posamične. Če si več naredil, si več dobil. Pehali smo se za denar kot le kaj. Če si več naredil, si imel več, in mi smo imeli več, in mi smo imeli vsi interes, imeti čim več. Prišlo je celo tako daleč, da smo se zaradi denarja »borile«, katera bo dobila več embalaže in paste in tako naredila več, pa tudi zaslužila več. Včasih je namreč obojega zmanjkovalo in zato je bil odvisen zaslužek tudi od tega. Vse smo delale same, od vlivanja do pakiranja in potem dostave v ekspedit. Malicali sploh nismo, če pa smo, smo imeli v eni roki kos kruha, z drugo roko pa si upravljal stroječek in nalival pasto. Vse to smo delali v prepihu in smradu po terpentinu in spiritu. Vonji so bili namreč tako močni, da je smrdelo. Polnili smo Šmol kremo. Danes je vse drugače. Danes so stroji in boljše plače. Za delavca je poskrbljeno in je zaščiten. Spomnim se, da je bilo pred leti v navadi, da si bil premeščen ali celo odstavljen, če nisi v sedmih dneh, odkar si začel delati, dosegel norme.

ADILA BEŠIĆ iz svečarne: »V tovarno Ilirija sem prišla leta 1972. Mož, ki je prišel v Ljubljano pred menoj, je našel zaposlitev in za njim sem prišla še sama. Iskala sem službo in jo našla v Iliriji. Vzeli so me za določen čas in ker so bili očitno z menoj zadovoljni, po šestih mesecih ni nihče več govoril o kakšnem določenem času. Tako sem ostala in sem vesela, da lahko delam v kolektivu s tako zavestjo in delavnostjo. Pogoji dela se mi zdijo ugodni, sicer pa sploh danes nikjer ni več takšnih pogojev kot se jih spominjajo moje starejše kolegice, ki so delale v res težkih razmerah. Mislim da je delo v Iliriji dobro organizirano in tudi za služek se mi zdi kar dober. Skratka reči moram, da

sem zadovoljna in da bom kar ostala. Meni je to prva služba in bi odšla le v tem primeru, če bi odšla iz Ljubljane. Z možem stanujeva pri zasebniku. Če se bova odločila ostati, pa si bom seveda skušala pridobiti stanovanje. Za to imajo pri nas tudi posluh. Fino je tudi to, da lahko letujemo v naših počitniških hišicah oziroma prikolicah na morju!«

REZIKA FICKO iz oddelka kozmetike Narta: »V Ljubljano sem prišla iz Prekmurja s trebuchom za kruhom. Tam ni bilo zaposlitve in še danes se živo spominjam 14. oktobra 1954, ko sem prvič prestopila tovarniška vrata. Tedaj je bila Ilirija majhno podjetje, ki je bilo pravzaprav malo večja obrtna delavnica. Potem je raslo in danes je to veliko industrijsko podjetje. Tedaj smo izdelovali kolonjske vode in razna olja za lase, čičkovo olje in podobno. Tedaj je bila moda mazati si lase in so to počeli vsi. Danes pa je ravno nasprotno. Spomnim se še tudi, kako me je gledal mož, ko sem povedala, kam bi šla delat. Dejal je, da je to zdravju nevarno, ker je kemična tovarna in da naj raje ne počnem tega. Jaz pa sem bila vesela, da sem dobila službo. Vse je bilo v redu.

V Iliriji-Vedrog skrbijo za delavce. Za stanovanje sem dobila kredit in pri vsaki stvari si lahko tu vsak posameznik pomaga. Mislim, da slabih strani sploh ni. Res je, da me včasih razjezi kakšna malenkost, vendar so to nepomembne drobnarije. Tovarna raste in vse

gre naprej. Tudi naši osebni dohodki so dobri. Sicer pa čemu toliko govorim, saj je razumljivo, da ne bi ostala 24 let v tovarni, če ne bi bila zadovoljna. Ker sem v tem času postala že prava Vičanka, me veseli, da takšna tovarna stoji v tem predelu Ljubljane.

ZORA GALE iz oddelka kozmetika: »Štiri leta in pol sem že v tovarni. Delam na oddelku s šamponi. To bi se marsikomu zdelo narevanost fantastično zaradi prijetnega vonja, vendar se ga človek po letih naveliča. Drugim pa je še vedno privlačen in vem, da recimo mene vonj obleke po šamponih doma jezi, drugim pa je všeč. Pred leti, ko smo se vozili v službo še s kolesi, spomnim, da so ženske najraje peljale mimo naše tovarne, ker je iz nje prijetno dišalo. Tudi v skupini z delavkami iz Ilirije so žene kolesarile, ker se je iz z dišavami prepojenih oblek širil prijeten vonj.

Meni to ni prva zaposlitev in zato lahko primerjam. Izučena sem za šivalko čevljev in sem delala v podjetju Mivka. Tam sem pometala prostore in nosila malico. To se mi ni zdelo primerno za pomočnico, saj sem pričakovala svoje delo. Tako sem pustila in odšla v tovarno koles Rog, ki pa je bila predaleč in sem zato odšla v Ilirijo.

V kolektivu sem tudi aktivno vključena v samoupravo in nisem le aktivist sindikata, temveč delujem tudi v disciplinski komisiji in v odboru za medsebojna razmerja delavcev v združenem delu.

Samoupravljanje je v naši tovarni razvito do relativno visoke stopnje, vendar mislim, da bi bilo mogoče narediti še več. Ljudje bi se morali bolj angažirati, pa bi bil razvoj še hitrejši.

V tovarni tudi skrbijo za letovanje na morju in v Kranjski gori, tako da lahko smučaš ali plavaš. Pač odvisno od okusa. Sploh se mi zdi, da se v kolektivu zelo dobro razumemo. Do polemik prihaja le pri sistemizacijah in potem pri delitvi osebnih dohodkov. Dokler pa bo tako, kot je, mislim ostati v Iliriji.

MULOVAN DIMITRIČ

70 LET TRUDA ZA ČISTO, NEGOVANO, LEPO

ILIRIJA
VEDROG
1908 - 1978

DRSEČI DELOVNI ČAS UKINJA ZAMUDE!

Tako bo odslej tudi v Iliriji-Vedrogu

V Iliriji-Vedrog je dan DDČ napočil uradno z novembrom in praktično z drugim dnem v tem mesecu. Nenavadna kratka pomeni drseči delovni čas in Ilirija-Vedrog je prva delovna organizacija v občini Ljubljana Vič-Rudnik, ki ga uvaja. Na to so se do potankosti pripravljali več mesecev, poskus z drugačnim, delnim drsečim delovnim časom pa je tekel tri leta. Kako hodijo v Iliriji-Vedrog sedaj na delo?

Drseči delovni čas so uvedli za razvojni oddelek, za marketing in delovno skupnost skupnih služb, za ostale oddelke pa še preučujejo možnosti in izdelujejo točne načrte. V prvih treh navedenih oddelkih lahko poslej pridejo na delo delavci v času od šeste zjutraj do pol osme in odidejo od 13 ure dalje. V času od pol osme ure zjutraj do 13 ure pa morajo biti še vedno vsi obvezno na delovnih mestih. Če pride nekdo v službo n.p.r. ob sedmih zjutraj, mora potem ostati ali isti dan ali naslednji dan, ali pa en dan v tem mesecu na delovnem mestu do 15. ure in torej nadoknaditi jutranjo uro zaostanka.

Nekdo lahko, recimo, sedaj pol meseca hodi v službo ob sedmih zjutraj in odhaja že ob 14. uri in v drugi polovici meseca prihaja ob šestih in odhaja ob 15. uri itd. Kombinacij je nešteto. Nujno tudi ni, da se vse ure pokrivajo v določenem mesecu, temveč je mogoče, da nekdo prenaša del več dobljenih ur ali pa zaostanka še v naslednji mesec. V dveh me-

Kaj pomeni ta drseči delovni čas še v praksi? Vse mogoče zamude zaradi preslabe budilke ali zaradi prometne gneče ne bodo več problem. Ne bo potrebno opravičevanje šefu in izgovori bodo odpadli, vsa tista nervoza in slaba volja. Vsako jutranjo zamudo bo mogoče nadoknaditi povsem legalno in če ne danes, pa pojutrišnjem. Že sedaj so imeli v Iliriji Vedrog tri leta drseči delovni čas, ki je bil nekakšna uvertura in poskus. V okviru dosedanjega delnega drsečega delovnika je moral delavec zjutraj zamujeno nadoknaditi še v okviru istega dne. Sedaj ima za to čas dva meseca.

Kje so vzroki, ki so pripeljali do takšnega delovnika, ki je v svetu že znan in ki ga imajo nekatere delovne organizacije že leta npr. Iskra in novomeška tovarna zdravil Krka itd. Vzrok za takšno odločitev je ne le zmanjšati gnečo v tovarni zjutraj in ob 14. uri, temveč tudi odpraviti vse nepotrebne izgubljenosti in zamujene minute. Če zjutraj zamudiš, to ni več problem (saj vemo, da je po nekod vedno nekaj zamudnikov) in ni celo nesmiselnih in odnose poslabšujočih disciplinskih postopkov, temveč je enostavno treba ob 14. uri »potegniti«. Ura žigosa in številke se morajo ob koncu drugega meseca pokriti. Zamude tako niso več problem in tudi predhodni odhodi iz službe ne. Danes prej, jutri dalje!

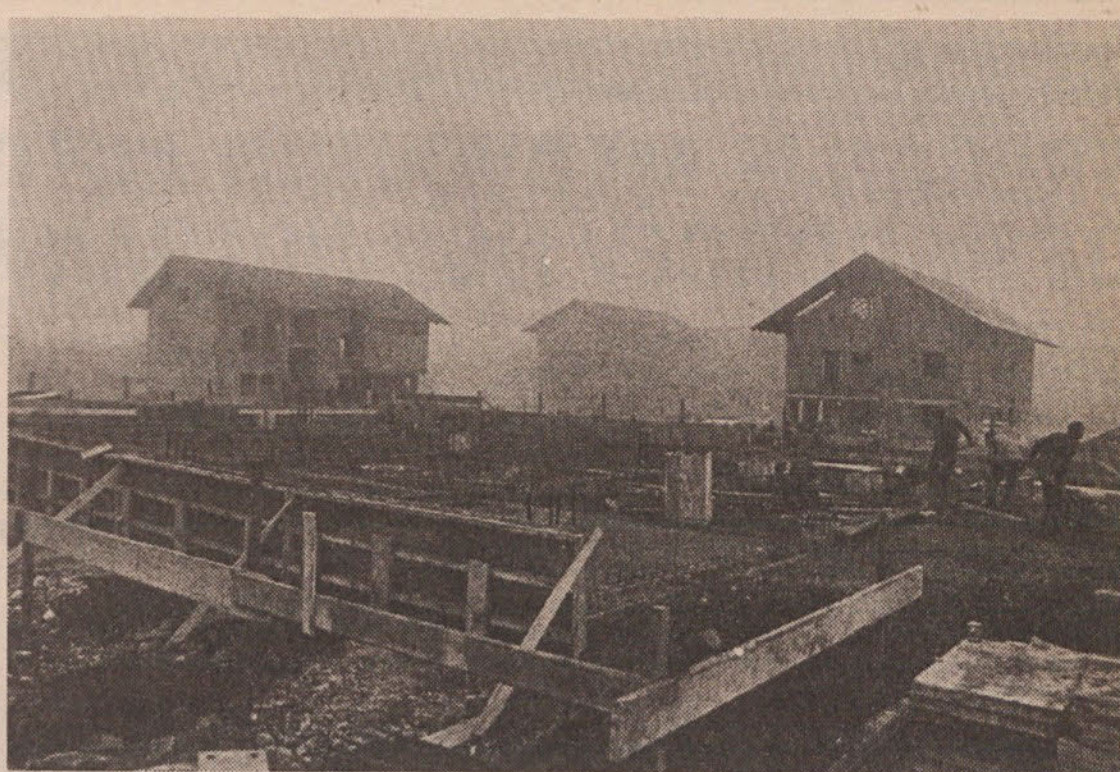
Takšno drsenje je nadvse praktično tudi zaradi vrste opravkov: od vrta zjutraj ali popoldne, do raznih opravil.

vogalov in izginjanj, ko ni šefov, itd. Vsi zasebni opravki, ki so večkrat nujnost, so tako omogočeni in sploh niso več problem. Zamud in izgub časa bo precej manj. Koliko je včasih vredna urica predhodnega odhoda ali jutranje zamude, pa vemo vsi.

Prednost drsečega delovnika je tudi v tem, da bi se razbremenil promet in predvsem konice, če bi precej kolektivov prešlo na to obliko delovnega časa. Jutranja konica in tista med 14. in 15. uro ne bi bila več tako huda, kar ne pomeni le hitrejši promet, temveč tudi prihranek časa, prihranek energije in manjšo onesnaženost zraka, saj se zmanjša nepotrebno čakanje v kilometrskih vrstah vozil.

V kolektivih, kjer prakticirajo tak delovni čas dalj časa, govorijo le pohvalno o njem. Pokazalo se je, da je narejenega več in bolj in da so ljudje zadovoljnejši. Koliko to pomeni, je znano. Rezultati prakse v Iliriji-Vedrog bodo znani po nekaj mesecih. Od njih si obetajo precej. Glede na dosedanje izkušnje bi lahko razmislili o primeru v Iliriji-Vedrog še v drugih delovnih organizacijah, posebej tam, kjer to organizacija dela dopušča.

V Iliriji-Vedrog preučujejo sedaj možnosti za drseči delovni čas tudi v drugih oddelkih in proizvodnji. Uvedli ga bodo, kjer bo le mogoče. Ponekod uvedba časa takega seveda ni mogoča, ker sicer enostavno ni možno organizirati proizvodnje. Tak primer je tekoči trak, kjer eden manjkajoči podre celoten proces. V takšnih primerih bo sedaj nemogoče organizirati drseči delovni čas, čeprav v nekaterih delovnih tudi o tem že razmišljajo in organizirajo delo tako, da se tudi

Gradnja trgovine v Vnanjih goricah

DEJAVNOST IN NAČRTI TOZD — DOLOMITI

ŠIROKO ZASTAVLJENI SREDNJEROČNI PROGRAM

Temeljna organizacija združenega dela »Dolomiti«, ki je v sestavi delovne organizacije Mercator-Rožnik in v SOZD Mercator, ima v naši občini največ svojih prodajal. Prodajalne ima tudi v občinah Vrhnika, Logatec, Postojna in Grosuplje. V svoji sestavi ima dvajset samopostrežnih trgovin, 44 klasičnih trgovin z živili, dve manjši blagovnici, pet trgovin s tehničnim blagom, sedemnajst bifejev in tri samostojne mesnice. Poleg Mercatorjevega TOZD imajo v naši občini svoje prodajalne tudi nekatere druge trgovske organizacije, a ne v tako velikem številu.

V teh prodajalnah in bifejih ustvarjajo povprečno nekaj manj kot šestdeset milijonov mesečnega prometa. Planirajo, da bodo letošnje poslovno leto zaključili s sedemsto milijoni dinarjev. V prvih devetih mesecih so imeli 520 milijonov dinarjev celotnega prihodka, 65 milijonov dohoka in 50 milijonov čistega dohodka. Pričakujejo, da bo v letošnjem letu celotni prihodek, dohodek in čisti dohodek večji za 25 odstotkov v primerjavi z lanskim poslovnim letom. K povečanju bodo v največji meri prispevale nova blagovnica na Vrhniku, samopostrežba na Riharjevi cesti in adaptirana trgovina na Brezovici.

Ugodne poslovne rezultate dosega temeljna organizacija tudi zaradi marljivih delavcev, saj primanjkuje po sistematizaciji deset do petnajst odstotkov delavcev, kar pri 485 zaposlenih ni malo. Zavoljo pomanjkanja delavcev mora 485 delavcev opraviti toliko, kolikor bi ga v normalnem delovnem času in z normalnim delovnim naporom opravilo okrog 570 delavcev. Zaradi povečanega obsega dela prejema tudi temu ustrezne osebne dohodke, ki znašajo od 5500 do 5700 dinarjev. Delavci so nagrajevani po vloženem delu oziroma po prometu, ki ga ustvarjajo. Tudi v tej temeljni organizaciji se je uveljavilo načelo delitve po delu, višje osebne dohodke prejema prizadevnejši delavec. Osebni dohodki so v tej veji gospodarstva nizki, je ugotavljal direktor Čampa, zato tudi primanjkuje delavcev. Krivi za nezanimanje za trgovski poklic niso le nizki osebni dohodki, marveč tudi nezadostno družbeno vrednotenje tega poklica v naši družbi.

Od stotih razpisanih učnih mest v letošnjem letu so podpisali učno pogodbo le s petindvajsetimi učenci, kar je premalo za načrtovano delavcev, ki odhajajo, saj znaša letna fluktuacija deset do petnajst odstotkov. V zadnjih letih je dotok ljubljanskih učencev v trgovski poklic povsem presahnil, za to stroko se odločajo pretežno otroci iz okolice. Mnogo je vzro-

kov, zakaj delavci odhajajo iz trgovskega poklica in si iščejo zaposlitev drugod, najpogosteje v administraciji: delo v izmenah, relativno nizki osebni dohodki, neurejeno otroško varstvo zlasti ob popoldanskem času in delo ob sobotah. Z izobrazbo, ki jo imajo, si trgovski delavci brez težav poiščejo drugo zaposlitev, kjer je delovni čas le od šestih do dveh popoldne, lažje delo, večji osebni dohodki in proste sobote.

Prodajalne v naši občini so zelo redko posejane, na prebivalca pride le devet stotin kvadratnega metra prodajne površine, kar nas uvršča na eno izmed zadnjih mest v Sloveniji. Takšno stanje je vodilo delavce te temeljne organizacije k odločitvi, da so v srednjeročnem programu razvoja do leta 1980 sprejeli obvezno o izboljšanju trgovske mreže. Nekatere novogradnje srednjeročnega programa so že uresničili, vendar še nobene v naši občini. V gradnji je samopostrežna trgovina v Vnanjih goricah. V prihodnjih letih bo po srednjeročnem programu zrasla samopostrežna trgovina v Bonifaciji, na Rakovniku, na Kozarjah in v Horjulu. Za prodajalno v Bonifaciji bodo te dni podpisali gradbeno pogodbo, za samopostrežni trgovini na Rakovniku in Kozarjah pripravljajo gradbeno dokumentacijo, pripravljati pa so se tudi pričeli na gradnjo v Horjulu.

Z gradnjo navedenih objektov bodo pričeli po načrtu, če ne bodo kakršnikoli zastoji ovirali pričetek gradnje. Na Rakovniku

namreč še ni sprejet zazidalni načrt, v Kozarjah pa še ni določeno zemljišče za gradnjo. Če povrh vsega zemljišča ne bodo pravočasno komunalno opremljena, bo zastoj gotovo zadržal gradnjo.

Pri uresničevanju srednjeročnega načrta gradenj sodeluje temeljna organizacija z desetodstotnim deležem sredstev, SOZD Mercator z dvajsetimi odstotki, ostalo je kredit Ljubljanske banke.

Pri financiranju gradenj velja pripomniti, da lahko TOZD Dolomiti uporabi združena sredstva SOZD Mercator le v primeru, če gradi objekt s površino najmanj osemsto kvadratnih metrov. Za gradnjo ali obnavljanje manjših objektov je temeljna organizacija odvisna od lastnih sredstev in bančnih kreditov. Zaradi nizke akumulativnosti zbere le minimalna sredstva za ta namen.

Pri TOZD Dolomiti zagotavljajo, da bo srednjeročni program v celoti uresničen do leta 1980, če bo vse potekalo po načrtu, to pomeni, če bo pravočasno pripravljena gradbena dokumentacija, komunalno opremljena zemljišča in če bodo ostali nespremenjeni pogoji Ljubljanske banke pri dodeljevanju kreditov.

Sveti potrošnikov v mnogih krajnih skupnostih dajejo številne pobude za gradnjo sodobnejših trgovin. V teh primerih gre večinoma za manjše trgovine, kjer pri investiciji ne sodeluje SOZD, zato bodo morali v teh krajih še malo počakati. V okviru razpoložljivih sredstev si temeljna organizacija prizadeva posodobljati manjše prodajalne in razširjati izbiro, kajti potrošniki to od njih pričakujejo.

F. PREŠEREN

secih pa mora biti z urami na čistem. Ta raztegljivi delovni čas traja od šeste ure zjutraj do 16. ure popoldne. Za večji razpon se v Iliriji-Vedrog zavestno niso odločili, ker menijo, da bi pri delovniku daljšem kot 10 ur, delovni učinek precej slabši.

Fotni list je treba dvigniti v uradnih urah, osebno izkaznico prav tako, včasih je treba peljati zjutraj avto k mehaniku ali iti pred 14. uro ponj, potrebno je to ali ono potrdilo. Vsem tistim, ki gradijo in potrebujejo razna dovoljenja, ne bo več potrebno koristiti rednega dopusta za obisk urada, ne bo več oprezanj okrog

tekoči trak odvijajo po določenih, zaključenih fazah in je večja samostojnost posameznika in večja neodvisnost skupine od posameznika — člena v tekočem traku.

V Iliriji-Vedrog menijo, da bodo uspeli uvesti drseči delovni čas še v nekaterih oddelkih.

MILOVAN DIMITRIČ

tovarna tekstilnih potrebščin

p. o. 61001 Ljubljana, Dolenjska c. 83

Delavci Utensilia, zaposleni v obratih na Viču in Rudniku, želijo vsem občanom naše občine Vič-Rudnik veliko delovnih uspehov in sreče v letu 1979!

utensilia

emona merkur o.s.b. ljubljana
tozd pekarna center o.s.b. ljubljana
61000 ljubljana, tržaška 90, slovenija, jugoslavija

Vsem občanom želimo srečno in uspehov polno novo leto 1979!

V OBČINI LJUBLJANA VIČ-RUDNIK V LETU 1979

SREČANJE MEDVOJNIH AKTIVISTOV OF IN BORCEV NOV NOTRANJSKE

Na osnovi medsebojnega dogovora med družbenopolitičnimi organizacijami in skupščinami občin: Cerknica, Logatec, Vrhnika in Ljubljana Vič-Rudnik, vsako drugo leto ena izmed občin organizira tradicionalno srečanje medvojnih aktivistov in borcev NOV, ki so med vojno delovali in se borili na območju omejenih občin. Odbor medvojnih aktivistov s tega področja se je organiziral na pobudo republiške konference SZDL pred osmimi leti s sledečim namenom:

1. Zbiranje zgodovinskega gradiva o političnem in organizacijskem delovanju prebivalstva tega območja v času narodnoosvobodilnega boja.
 2. Obujanje tradicij NOB.
 3. Na podlagi skrbno zbranega zgodovinskega gradiva je odbor oblikoval več konstruktivnih predlogov za postavitev pomembnih spomenikov in spominskih obeležij na tem notranjskem področju. Nekaj spomenikov in obeležij je do sedaj že postavljenih, vendar bo na tem področju potrebno še mnogo storiti.
 4. Sodelovanje z vsemi političnimi dejavniki za uveljavitev zakonitih pravic, ki pripadajo upravičenecem, to je borcem in medvojnimi aktivistom OF ter kritično nastopanje proti vsem tistim, ki hočejo izkrivljati zgodovino našega revolucionarnega boja.
 5. Aktivno sodelovanje pri zbiranju, pisanju in dopolnjevanju krajevne kronike NOB Socialistične republike Slovenije o pomembnih dogajanjih med NOB.
 6. Prenašanje vojnih tradicij iz NOB na mlade rodove.
- Dosedanja srečanja aktivistov in borcev NOB so doslej po dogovoru organizirale občine: Cerknica v letu 1973, Logatec v letu 1975, Vrhnika v letu 1977. Občina Ljubljana Vič-Rudnik je organizator in gostitelj tega srečanja v letu 1979.
- Iniciativni odbor, ki deluje v občini Ljubljana Vič-Rudnik, se je zavaljo tega praznovanja že sestal in predlagal, da bo to osrednje srečanje v mesecu septembru 1979 na območju

ene izmed krajevnih skupnosti v občini.

Na proslavi tega že tradicionalnega srečanja, ki bo zgodovinsko in politično obeleženo, bodo sodelovali tako vsi družbenopolitični dejavniki kot tudi kulturna društva, šole s svo-

jim programom, mladinske pohodne enote, domicilne enote in drugi.

Z ozirom na pomembnost te tradicionalne družbenopolitične manifestacije pozivamo vse dejavnike, da v svoje programe vključijo aktivno sodelovanje v samih pripravah in tudi

izvedbi programa, kajti samo z vsestranskim sodelovanjem vseh bomo dostojno proslavili to srečanje.

Vse občane naše občine pa že vnaprej vabimo in prosimo, da se tega srečanja množično udeležijo!

MARIJA LEGAN JE BILA DELEGAT NA PRVEM KONGRESU PŽS

DOBRNIČ ŽIVI!

V oktobrskih dneh tega leta se je izteklo 35 let od prvega kongresa protifašističnih žensk Slovenije. Nekdanje delegatke in številne gostje iz vse republike so se ponovno zbrale v Dobrnič. Sedanjega ponovnega svidenja in tedanjih trenutkov se spominja tudi Marija Legan, udeleženka tega zgodovinskega kongresa.

»Že v prvem obdobju vojne sem aktivno delovala v narodnoosvobodilnem gibanju in odboru osvobodilne fronte slovenskega naroda na delu dobriškega rajona. Nekaj dni prej so me tovariši obvestili, da bom odšla v Dobrnič. Bila je to zame vestna naloga, priznanje. Čeprav sem že slišala o delovanju žena, pa si vseeno nisem znala predstavljati, kaj se bo v Dobrniču dogajalo. Izbrana sem bila torej za delegatko mirnopeškega področja. Na kongres sem odšla peš, saj je bil Dobrnič oddaljen le slabo uro hoda. Ves čas pa sem samo premišljevala, kakšen stanek žena bo to. Precej žena sem že srečala na poti, z vprežnimi vozovi so se peljale delegatke iz Bele krajine in Kočevja. Srečanje vseh nas, delegatke, je bilo nepopisno, enkratno in polno pričakovanja.

Delegatke v Dobrniču, oktobra 1978

Pozno zvečer smo se zbrale v veliki dvorani, ki je bila nabito polna in slovesno okrašena. Ob delovnem predsedstvu so stali partizani. Mnoge izmed žena so jih takrat prvič videle. Namestnik komandanta glavnega štaba Jaka Avšič je prišel to zgodovinsko zasedanje s spodbudnimi besedami, ki jih je nadaljevala Angelca Očepček — predsednica slovenske protifašistične zveze. Mara Rupena-Osolnik pa je spregovorila o deležu žena v NOV, še posebej pa je poudarila nujnost nadaljnjega vključevanja žena v organiziran boj proti sovražniku. Sledila je spontana razprava, bila je ognjevit in odločna. Marsikatera žena je takrat tudi prvič javno spregovorila. Živo se še spominjam besed Ivančičeve mame iz Sodražice, ki je v tem času že izgubila svoje sinove.

Bodrilne so bile njene besede, pozivale so na maščevanje okupatorju

in domačim izdajalcem. Na kongresu je bil prisoten tudi predstavnik angleške misije in še danes slišim njegove besede. »Narod, ki ima takšne žene, mora zmagati!« Težko lahko opišem vznemirje, ki je vladalo v dvorani. Zanosno petje, vzkliki, odločnost in spodbudno navdušenje so kar preplavili prostor. Tisti večer so nam tudi predstavili krajši skeč in nekaj recitacij v kulturnem programu. Naj še povem, da smo naletele delegatke na izredno prisrčen sprejem domačinov, v času tega zgodovinskega dogodka pa je bila širša okolica Dobrniča zaradi konspiracije in varnosti dobro zaščitena.

Sklepi tega kongresa so bili za nas obvezujoči, bili pa so tudi naša nadaljnja akcija, naše aktivistično delo je dobilo polet.

In kaj naj rečem o ponovnem svidenju? Bilo je čudovito, od vseh dosedanjih srečanj najtoplejše, utrnula se nam je marsikatera solza, vesele smo bile, da smo lahko pokramljale, zelo lepo so nas sprejeli in proslava v isti dvorani bo ostala živa v spominu, kot tista izpred 35 let!

JANJA DOMITROVIČ

SREČANJE Z INTERNIRANCI OBISK V GONARSU

»Hej, Samo, Radovan, sta bila res vidva v Italiji na proslavi?«

»Res, res, predstavljala sva recitacijski krožek naše šole. 8. septembra letos je minilo 35 let od kapitulacije Italije in s tem 35 let od razpustitve italijanskih koncentracijskih taborišč. Mnogo Slovencev je bilo interniranih posebej v Gonars in na Rab. Še živeče internirance je republiški odbor ZZB NOV povabil na proslavo ob obletnici, midva pa sva šla v Gonars kot recitatorja. Že ob šestih

zjutraj smo z avtobusom odrinili s Trga revolucije. Naš prvi cilj je bil Trst. Tam smo si ogledali Rižarno in položili venec v spomin žrtvam, umrlim v teh zaporih. V Trstu ni bilo lepo, saj nas je motilo skoraj fašistično vznemirje. To dokazuje napis ob vhodu v Rižarno: »Smrt rdečim!«

Peljali smo se dalje do manjših zaporov, kjer smo prisostvovali slovesnosti ob spomeniku. Končno smo prispeli do pokopališča v Gonarsu, kjer smo zagledali prelep spomenik žrtvam tega taborišča. Morava povedati, da o taborišču, ki je bilo med vojno grobnica mnogih ljudi, ni ne duha ne sluha. Samo lep spomenik, ki ponazarja cvet, zgrajen iz jekla in lepega kamenja.

Tu sva nastopila midva z Vipotnikovima pesmima »Zelen grobek« in »Taboriščna poezija«. Cene Vipotnik je bil med vojno tudi v tem taborišču. Zato je seglo najino recitiranje še bolj do srca in vsi so naju pohvalili. Slikali smo se, še prej pa smo si ogledali notranjost spomenika: razstavljene so žare z imeni 400 žrtv tega taborišča. Po proslavi se je za naju izlet šele začel, saj naju je minila zadnja iskrica treme...

Zupan mesta Gonars nam je po prisrčnem sprejemu razdelil razglednice spomenika in nas povabil na požirek. Nazaj grede smo se ustavili še v Ajdovščini, kjer smo večerjali. Med vožnjo smo poslušali bivše internirance in borce, ki so obujali spomine na vojne dogodke in hude tegobe.

Za konec naj poveva še to, da sva videla in slišala mnogo novega in lepo preživela dan. Ampak, ko sva ob desetih zvečer prispela domov in ujela na ekranu navdušeno pozdravljanje in vzklikanje našemu Titu, ki je potoval po Sloveniji prav ta dan, sva si oddahnila in rekla: »Pa je res lepo pri nas doma!«

SAMO KAJFEŽ IN
RADOVAN TURNŠEK,
OŠ TRNOVO

POMOČNIK KOMANDIRJA MILICE VIČ
FRANC KUMAR:

NARODNA ZAŠČITA JE ZAŽIVELA

Na področju varnosti in družbene samozaščite od prometa do kaznivih dejanj, predvsem pa pri preventivnem delu je v občini Ljubljana Vič-Rudnik položaj vse bolj-ši. Ni kakih silovitih sprememb in skokov, vendar se z nenehnim vztrajnim delom tako profesionalnih delavcev na tem področju kot tudi z vse večjim sodelovanjem občanov izboljšuje varnost na vseh področjih. To ni vidno le po tem, da so posamezne napake ostale v enakem številu kljub npr. občutnemu porastu prometa, temveč tudi po tem, da so nekatere kriminalne zvrsti v upadanju. To je posledica dolgoletnih prizadevanj in dela na tem področju. Zato je potrebno tudi v bodoče nadaljevati s sistematičnim delom in tu bodo še vedno morali velik delež opraviti profesionalni delavci — to je miličniki.

Kakšen je položaj v tem letu v občini? Pomočnik komandirja postaje milice Vič-Rudnik Franc KUMAR ga ocenjuje dokaj ugodno, vendar istočasno poudarja potrebo po nadaljnjem sistematičnem delu.

»Mislim, da lahko položaj obdržimo na tej stopnji oziroma da se število deliktov zmanjša in s tem poveča varnost le s še večjo stopnjo

Franc Kumar

družbene samozaščite. Ta mora postati del vsakogar. Ni mogoče pričakovati, da bomo vse reševali miličniki in da lahko vse opravimo. Mnogo več lahko naredijo občani, ki v svojem okolju delajo in s svojimi prizadevanji vplivajo preventivno. Miličnik ne more biti povsod in to tudi ne bi bilo smiselno, medtem ko so občani povsod in če sami opravijo vse za potrebno zaščito, se korajda ne more zgoditi nič. Le redki so primeri, ko so le nujni profesionalci.

To pa ostaja naša domena. Posebej je potrebno poudariti pomen družbene samozaščite v delovnih organizacijah. Tu se lahko še posebno odraža in so lahko učinki prav neverjetni. Pri delovnih organizacijah pa ne mislim le na tovarne, mislim tudi na šole, na vrte in druge ustanove. Za slednje je posebej važno delovanje na področju prometa.

S tamkajšnjo uspešno sistematično vzgojo lahko prihranimo marsikatero življenje, saj lahko previdnost enega reši položaj, ki ga zakrivi ne-previdnost drugega. Doseči moramo, da otroci ne bodo več žrtve vse gostejšega prometa.

Poseben pomen ima pri vsem tem narodna zaščita. Ta

dela v praksi pravzaprav še vedno začetne korake, vendar uspešne. Člani narodne zaščite so se prizadevali in tvorno vključili v delo. To so pokazale tudi vaje, ki so bile izredno uspešne.

Posebno poglavje je v naši občini promet. Dve veliki vpadnici: Dolenjska in Tržaška pomenita za občino hudo breme v prometu. Promet stalno narašča, tako domač kot tujski. S porastom turizma, in letos je bil ta porast naravnost rekorden, je promet vse gostejši. Vse več avtomobilov pomeni tudi več nesreč. Kljub vsemu porastu prometa pa nesreč le ni neskladno več. Na področju prometa lahko zelo veliko naredijo občani sami. Več prometne kulture in več strpnosti v prometu lahko naredi čudeže. Tudi več obzirnosti potrebujemo!

Promet na Dolenjski cesti se je z novim Karlovškim mostom znatno izboljšal, saj j ni več zastoj. Problematičen pa je ostal zamašek v centru. Tu je ozko grlo tako Askerčeva kot tudi tunel in Titova. Hradečkova cesta je precej razbremenila središče tranzitnega prometa, vendar ostaja gneča. Na Dolenjski prihaja do zastojev praktično le na Lavrici. To je še posebej vidno ob nedeljah.

Dolenjska cesta je bolj obremenjena po novem tudi zaradi kočevske ceste. Ta predstavlja danes eno izmed bližnjih do morja in uporabljajo jo množično. Zanimivo je tudi to, da vedo zanje tuji in jo precej uporabljajo.

Problem ostaja v največji meri v naši občini Tržaška cesta. Problematična je tako na začetku kot na koncu, saj se na obeh straneh štiripasovna Tržaška zlije v dvopasovno pri viški gimnaziji oziroma na Trgu MDB na drugi strani. Tudi ko bo zgrajena avtomobilska cesta, bo to ostal problem.

Promet se hitreje odvija sedaj tudi ob nesrečah, saj so evropski obrabci o prometni nezgodi poenostavili postopek. Res je, da nekateri še ne vedo, kaj je sploh to, vendar večina to uspešno uporablja. Zgodi se sicer še vedno, da kdo noče dati podatkov, vendar so takšni primeri redki. Takrat nastopimo mi. S temi obrabci je milica precej razbremenjena in se lahko bolj posvečamo preventivnemu delu. Prometu pa bi morali posvetiti še več pozornosti.

Nam primanjkuje ljudi. To je problem, s katerim se srečuje večina postaj. Precej težav imamo tudi zaradi prostorov. To je sicer že star problem, vendar vedno hujiši.

Naši prostori v bloku ob Tržaški niso le premajhni, temveč tudi ne sodijo v stanovanjsko zgradbo. Stisnjeni smo v nefunkcionalnih prostorih in to traja že dolga leta. Sedaj so rešitve že na vidiku. Z novogradnjo bi morali začeti pravzaprav letos, vendar očitno to ne bo izvedljivo, ker so projekti še v delu. Če bi začeli letos ali takoj v začetku prihodnjega leta, potem bi se morda lahko proti koncu leta 1979 vselili v nove prostore, ki bodo predvidoma na koncu Jamove ceste.

V prihodnjem letu 1979 bodo vsa naša prizadevanja kot doslej usmerjena v to, da bi bilo čim manj kršitev in nesreč. To so naši načrti in tudi želje. Če bo temu res tako, pa je največ odvisno od občanov samih, pravi Franc Kumar.

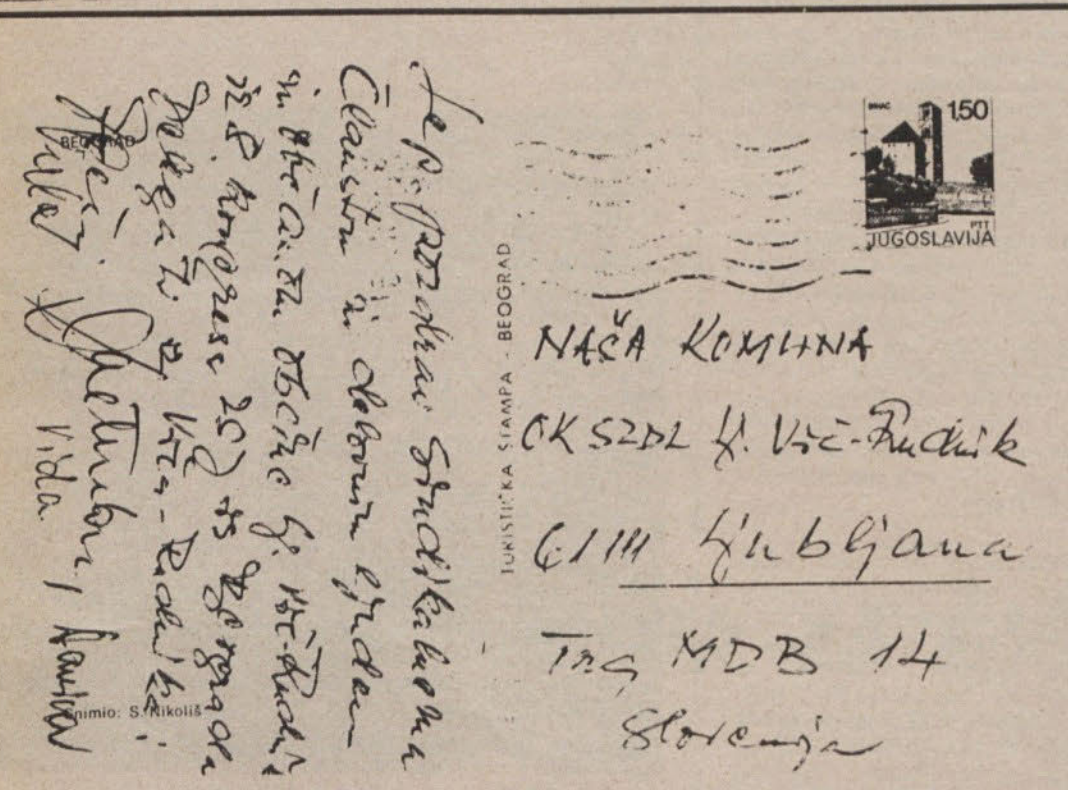
MILOVAN DIMITRIČ

ANA DEŠKO
(slovenska partizanska ljudska pesnica)

OJ, DRAGI BRATCI!

Oj, dragi bratci vi,
kje počivajo vaše kosti?
Po trnji in grmlji ste hodili,
da bi nam svobodo priborili.
Tam je ležal partizan,
poln hudih ran,
na vse strani se je oziral,
svoje oči in roke proti nebu upiral,
da bi prišla mu pomoč,
pa je ni od nikod.
Ne očka ne mamic,
ne brata ne sestrice,
da bi mu prinesla kapljo frišne vodice,
da bi mu žejo pogasile,
da bi mu tolažbo v srce vlile,
da bi mu sladko besedo dale,
da bi mu rane krvine oprale
in povežale...

Zveza kulturnih organizacij Slovenije je izdala izbor iz sodobne zavzete poezije z naslovom VOLJA DO PESMI. Knjigo je pripravil za zbirko Umetnost in kultura Aleš Berger in je na voljo vsem društvom in posameznikom v Dalmatinovi 4.

Viški delegati na 8. kongresu ZS Jugoslavije so poslali našemu uredništvu in celotnemu članstvu občinske organizacije prisrčne pozdrave!

IZOBRAŽEVALNA SKUPNOST PROSTORSKE RAZMERE SE IZBOLJŠUJEJO

Delegati občinske Izobraževalne skupnosti so na svoji seji obravnavali in sprejeli nekaj pomembnih dokumentov, ki pomenijo usmeritev Skupnosti v njeno nadaljnje delo.

Z obravnavo predloga poročila o uresničevanju samoupravnega sporazuma o osnovah plana v letih 1976—77 in 1978, so delegati ugotovili, da uresničevanje enotnega in dodatnega programa poteka bolj ali manj v okviru načrtovanega razvoja. Zaostajanja so nastala zaradi zmanjšane dinamike stanovanjske gradnje, kar vpliva na število učencev, zamud pri gradnji novih zmožljivosti v okviru samoprispevka I in II ter omejenih materialnih možnosti pri financiranju širjenja enotnega (uvajanja celodnevne šole) in dodatnega programa (financiranje šolske prehrane, brezplačni učbeniki, oddelki podaljšanega bivanja, investicijsko vzdrževanje). Učni uspeh je v naši občini na zadovoljivi ravni, osip je znašal le 7,5 odstotka, kar občino uvršča na sedmo mesto v republiki.

Vendar ti statistični pokazatelji ne kažejo vedno kvalitete znanja, ker se lahko v posameznih primerih za dobrim uspehom skriva tudi slabo znanje.

Prostorske razmere se v naši občini izboljšujejo z gradnjo novih objektov, vendar gre pri tem večinoma le za nadomestitev starih nepriemnih prostorov, za zmanjšanje prostorske stiske in prehod na enozmenny pouk, nimamo pa možnosti uvajati celodnevne šole. S sredstvi prvega samoprispevka so bile leta 1977 dograjene osnovne šole na Viču, v Horjulu, na Vrhovcih pa je bil dograjen prizidek k obstoječi osnovni šoli. S sredstvi izobraževalne skupnosti, krediti, sredstvi šol in prostovoljnimi delom so bile izvršene adaptacije na nekaterih drugih šolah, ali so bila zgrajena otroška igrišča.

Kadrovska sestava na višjih osnovnih šolah ni zadovoljiva. Po podatkih Zavoda za šolstvo SR Slovenije je delalo v naši občini v tem obdobju 64 delavcev z neustreznim izobrazbo. Zelo malo mladih se odloča za pedagoški poklic, kajti štipendije ostajajo neizkoriščene. Če bomo želeli izboljšati kadrovske sestave, bo potrebno v prihodnjih letih poskrbeti za ustrezno nagajevanje, omogočiti reševanje stanovanjskega vprašanja in ustrezno družbeno vredno titi učiteljevo delo.

Delegati so razpravljali tudi o osnutku programa občinske izobraževalne skupnosti za leto 1979, ki obsega zajamčeni in dodatni del, ter skupni program občinskih izobraževalnih skupnosti v SR Sloveniji.

Zajamčeni del programa obsega pouk po predmetniku, celodnevno šolo, delovno usposabljanje, osnovno izobraževanje odraslih in prevoze ter vzdrževalnine za učence, ki so do tega upravičeni po zakonu.

Dodatni program uresničuje izobraževalna skupnost v odvisnosti od moči zdrženega dela. Dodatni program obsega med drugim tudi naslednje naloge: oddelki podaljšanega bivanja, jutranje varstvo, varstvo vozačev, šolske svetovalne službe, glasbene šole, Pionirski dom, mala šola, štipendije, sofinanciranje samoprispevka II, anuitete za investicijsko vzdrževanje, regres k šolski prehrani, Indok center, Radio glas Ljubljane, Pot spominov in tovarištva.

Osnovna šola Horjul je prešla na celodnevni pouk že 1. 9. 1978, čeprav je bil prehod načrtovan šele za prihodnje leto. Za prvi september 1979 načrtuje izobraževalna skupnost prehod na celodnevni pouk 21 oddelkov razrednega pouka na osnovni šoli Vič in dveh oddelkov na podružnični šoli Črni vrh. Število oddelkov podaljšanega bivanja se v naši občini ne bo spremenilo, kljub temu, da bodo nekatere šole uvedle oddelke podaljšanega bivanja. Zaradi prehoda na celodnevno šolo v osnovni šoli Vič bo tam ukinjenih trinajst oddelkov podaljšanega bivanja, približno toliko jih bodo ustanovili na drugih šolah.

Izobraževalna skupnost načrtuje za prihodnje leto porast osebnih dohodkov za 18 odstotkov, in materialnih stroškov za 15 %, kar je v skladu s sklepi Izvršnega sveta skupščine SRS in sklepi izvršnega sveta skupščine mesta Ljubljane o načrtovanju in vrednotenju programov samoupravnih interesnih skupnosti v letu 1979. Z večjim odstotkom porasta sredstev za druge potrebe kot je skupna poraba (25 %) in regres za prehrano (20 %) skuša izobraževalna skupnost zmanjšati razlike na tem področju v primerjavi z drugimi področji zdrženega dela.

F. PRESEREN

DELEGATI OTROŠKEGA VARSTVA

SPREJELI SO PROGRAM ZA PRIHODNJE LETO

Skupščina skupnosti otroškega varstva je na svoji seji v začetku novembra sprejela nekaj pomembnih dokumentov.

Delegati so pregledali poročilo o izvajanju samoupravnega sporazuma o temeljih plana družbene vzgoje in varstva otrok v obdobju 1976-80 za leta 1976-77 in v prvi polovici leta 1978.

Ob koncu leta 1976 je bilo v občini vključenih v otroško varstvo 2.244 otrok v šestih samostojnih vzgojnovarstvenih organizacijah in sedmih vzgojnovarstvenih enotah, ki so prik-

stava. To obliko varstva je skupnost razvijala tudi v naslednjem letu, ko je bilo v trinajstih družinah vključenih že 63 malčkov, toliko jih je tudi letos, v Skupnosti pa predvidevajo porast števila otrok v takšnem varstvu na 75.

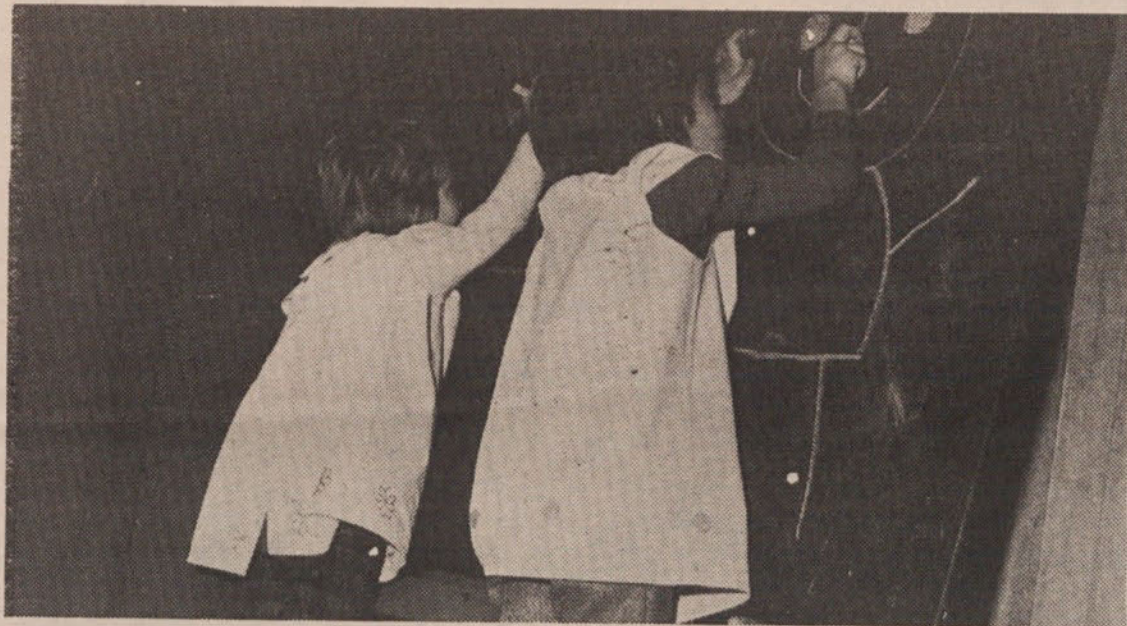
Doslej je v naši občini obstajal le en razvojni oddelk pri VVO Krim-Rudnik, predvidevajo, da bodo do konca letošnjega leta odprli še en oddelk v vzgojnovarstveni enoti Murgle, kar predvideva tudi srednjeročni program.

Pregled podatkov o izgradnji ob-

stanjani prostori so sanitarno neprimerni, načrtujejo gradnjo za osem-deset otrok.

Marsikatera gradnja bi se morala pričeti že v letošnjem letu (npr. VVO Preserje-Podpeč in Vnanje gorice), pa se, zaradi kar predolgi zamud pri pripravi gradbene dokumentacije in komunalnem urejenju zemljišč nikamor ne premakne.

Program Skupnosti otroškega varstva za leto 1979 nadalje določa povečanje števila otrok v varstvenih

Vrsta interesnih aktivnosti se odvija v vzgojnovarstvenih zavodih

ljučene osnovnim šolam. Po starosti je bilo stanje naslednje: v varstvu sta bila 202 dojenčka, 2020 predšolskih otrok in 22 šolarjev v oddelku podaljšanega bivanja.

V letu 1977 smo pridobili tri nove oddelke, v katere je bilo vključenih 59 predšolskih otrok. Dva oddelka so pridobili v Horjulu z adaptacijo stare šole in en oddelk v VVZ Vrhovci.

Sedem samostojnih vzgojnovarstvenih organizacij in sedem vzgojnovarstvenih enot pri osnovnih šolah v letošnjem letu vključuje skupno 2452 otrok v 118 oddelkih.

Podatki za leto 1978 se nanašajo na stanje prvega marca, plan namreč določa vključitev 2854 otrok v letošnjem letu. 257 otrok, ki prebivajo v naši občini, je vključenih v VVZ v drugih ljubljanskih občinah.

Sprico zamud pri urbanističnem in komunalnem urejanju zemljišč gradnja kljub zagotovljenim sredstvom prvega in drugega samoprispevka in sredstvom skupnosti otroškega varstva ne poteka po načrtu, zato plan ob koncu leta najbrže ne bo dosežen.

Od 7657 otrok, ki po statističnih podatkih prebivajo v naši občini, jih je vključenih v organizirano varstvo 2622 ali 34,2 odstotka. Nedvomno je najslabše poskrbljeno za varstvo najmlajših, kar kažejo tudi podatki. Zato je skupnost otroškega varstva razvila obliko družinskega varstva otrok do treh let. Začetki družinskega varstva segajo v september 1976, ko so prve štiri družine pričele s tovrstnim varstvom. Leta 1976 je bilo 16 otrok deležnih takšnega var-

jektov otroškega varstva kaže, da se je stanje od leta 1976 na tem področju v naši občini izboljšalo. S sredstvi prvega samoprispevka, sredstvi skupnosti otroškega varstva in družbenopolitičnih skupnosti je bila v letu 1976 izročena namenu VVO Vrhovci s 140 mesti, enota Zarja pri VVO Malči Belič s 240 mesti, ter konec lanskega leta enota Murgle z 220 mesti. S sredstvi skupnosti otroškega varstva ter temeljnima organizacijama Iskra in Račica so stare šole v Horjulu preuredili v VVO z dvema oddelkoma. Navzlic občutnemu napredku v zadnjih dveh letih je število zavrnjenih vlog za sprejem v vzgojnovarstvene organizacije zaradi pomanjkanja prostora zastrašujoče. Kar 1235 od 1839 prošilcev so zavrnili. Največ zavrnjenih je bilo v krajevnih skupnostih Vič in Malči Belič. Zato je Skupnost otroškega varstva pričela z akcijo za zagotovitev sredstev gradnje obeh faz VVZ Milan Česnik skupno s programom drugega samoprispevka. Poleg omenjene novogradnje načrtuje Skupnost otroškega varstva za prihodnje leto naslednje novogradnje in adaptacije: VVO Vnanje gorice za sto otrok, VVO Preserje-Podpeč s šestdesetimi mesti, adaptacijo v Brezjem pri Dobrovi za 40 otrok, adaptacijo VVE Mokrska cesta za 60 mest in adaptacijo v Horjulu, katero bodo pridobili nadaljnjih dvajset mest, en oddelk načrtujejo v pritličju bloka na Koseškega ulici, ki je v bližini VVO Sonje Vidmar.

V prihodnosti se bodo morali preseliti v nove prostore otroci na Igu.

F. PREŠEREN

VEČ KOT TISOČ MALČKOV ODKLONJENIH VARSTVO NAŠE VSAK- DANJE

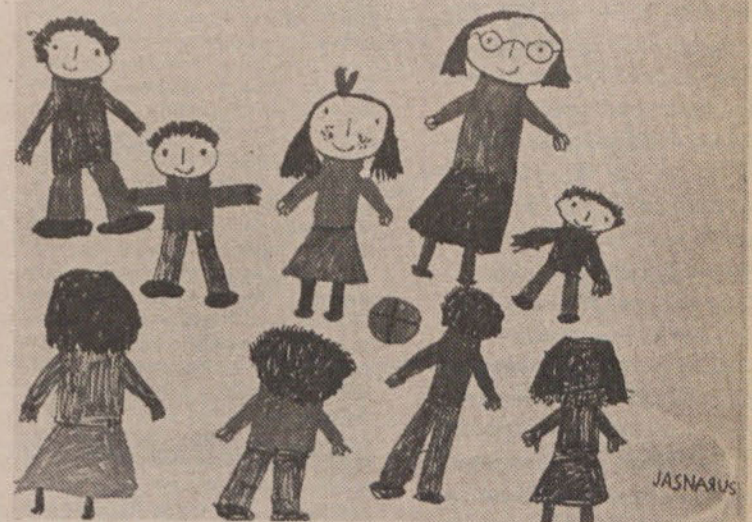
Kljub temu, da smo v zadnjih letih v naši občini dobili precej novih mest v vrtcih, je teh še vedno veliko premalo, da bi lahko bili vsi (ali vsaj večina) otroci deležni organiziranega varstva. Prošnje za sprejem v vzgojnovarstveni zavod prihajajo kar naprej, saj se v novo zgrajene hiše v občini in v stanovanjske bloke v večini vselijo mlade družine z majhnimi otroki.

Prošnje obravnavajo komisije za sprejem in skušajo pravično oceniti, kateri otroci so najbolj nujno potrebni varstva. Najbolj nujne primere — med najbolj nujnimi — rešijo ugodno, ostane pa na stotine mater, ki prejmejo negativen odgovor na svojo prošnjo za sprejem malčka v vrtec.

Do junija letos so viški vrtci sprejeli 1839 prošelj, od katerih so bile ugodno rešene 604, zavrnjenih pa je bilo 1235 otrok. Poudarjamo, da je bilo tako stanje v juniju, saj je slika v septembru še bolj črna. Prošnje so prihajale tudi v poletnih mesecih in v septembru je odklonjenih prošelj še nekaj več — skupaj 1374. Temu podatku nasproti lahko postavimo število vseh otrok, ki so vključeni v organizirano varstvo v vseh višjih vzgojnovarstvenih zavodih — 2567.

Mater te otrok so večinoma zaposlene in urejeno varstvo otroka je prav gotovo zelo pomembno tudi za rezultate pri delu, ki jih matere dosegajo. Morda bi delovne in temeljne organizacije združenega dela vseeno razmislile o tem, da bi posamezne varstvene enote ustanovile same ali pa se med seboj dogovorile o financiranju izgradnje manjšega vrtca. Nekako bo pač treba rešiti te težave zaradi pomanjkanja varstvenih mest. S čakanjem na denar, ki ga lahko v ta namen zbere družba, problema prav gotovo ne bomo še tako kmalu rešili.

MOJCA KAUCIČ

»Kako se igramo« je narisala mala Jasna Rus iz vrtca na Vrhovcih

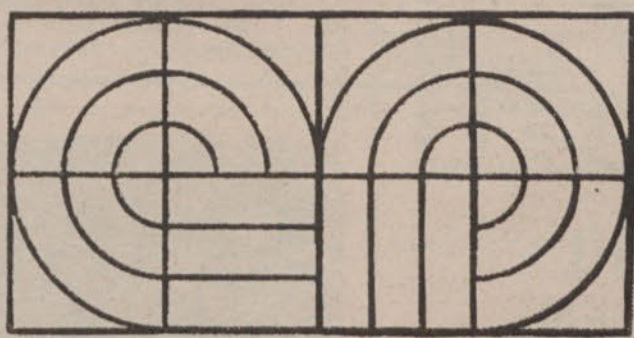
PREDSTAVNIKI RK IZ DEŽEL V RAZVOJU

OBISK V OSNOVNI ŠOLI TRNOVO

V letošnjem letu je bil pri predsedstvu Rdečega križa Jugoslavije v Beogradu ustanovljen center za izobraževanje Rdečega križa iz dežel v razvoju. Prvi seminar, katerega je obiskalo 22 udeležencev, se je pričel v mesecu maju, drugi pa poteka v oktobru in novembru.

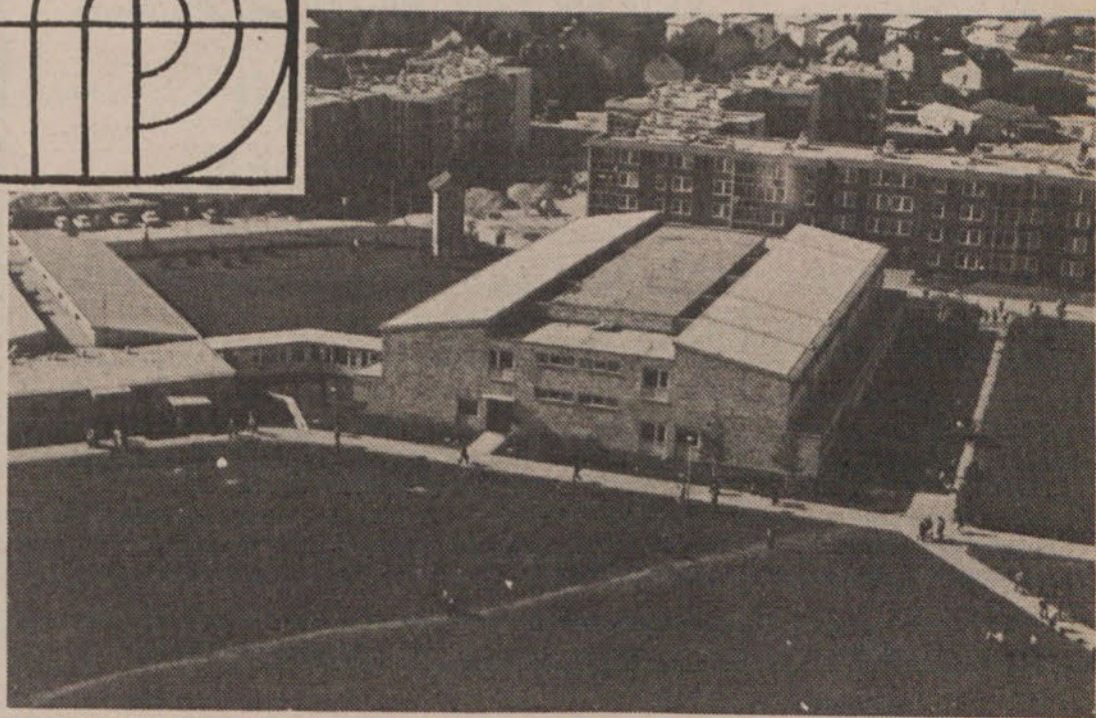
32 udeležencev seminarja, ki so bili na obisku 5. in 6. novembra pri Republiškem odboru Rdečega križa Slovenije, je sprejela Ivica Žnidaršič, sekretarka dela ter jim obrazložila stalne akcije RKS na zdravstvenem in humanitarnem področju.

Udeležencem seminarja so pripravili prijeten program tudi mladi člani osnovne šole Trnovo, kjer jih je sprejel ravnatelj osnovne šole in mentor mladim članom RK ter sta jih seznanila z dejavnostjo mladih članov RK na področju akcij in programov Rdečega križa Slovenije.

emonaprojekt
projektivno podjetje
s.p.o.
Ljubljana
tržaška 4

Delovna skupnost Emonaprojekta želi vsem delovnim ljudem in poslovnim prijateljem uspeha polno novo leto 1979!

NE- NAMERNI »SPODRS- LJAJ«

V tem kratkem komentarju, ki je namenjen tu objavljenemu »Pojasnili delovne organizacije Hoja« pod rubriko »Članku na rob«, bi želela obelodaniti nekatera dejstva oziroma primer, ki zaradi nedoslednosti lahko sproži vrsto upravičenih pomislekov, pa tudi kritike.

Vsak napor, delo in akcija zahtevata od vsakogar posebej in skupnosti kot take odgovoren in natančen pristop. V vsakodnevnem ritmu naglega razreševanja in opravljanja, se pojavljajo tudi napake in spodrs-ljaji. Motiti se je torej človeško! Toda stremeti po doslednosti, je navsezadnje tudi človeško!

Napake, ki se pojavljajo, pa po svojem dosegu naletijo na kaj različen odziv. Kaj hočem povedati? Napaka, ki se npr. pojavi v gradivu za neko sejo — doseže le določen krog »bralcev«, napaka, ki se pojavi v kateremkoli sredstvu javnega obveščanja in je poleg vsega še ohranjena pisana beseda, pa lahko doseže slehernega bralca. Kot posledica vsake napake se normalno pojavi kritika, ki pa ima po svoji širini z ozirom na doseg informacije tudi temu primerne dimenzije. Za vsako napako pa nekdo tudi odgovarja! In v tem primeru, ko govorimo o napaki, ki se pojavi v našem ali kateremkoli glasilu, odgovarja uredništvo.

Marsikdaj predstavljajo vire informacij številnih naših člankov in zapisov — razna poročila, ocene, analize, kar pomeni, da je le-te razpoložljive podatke potrebno tudi korektno uporabljati in jih na primeren način tudi predstaviti. Za to, se ve, odgovarja uredništvo, za morebitne napake podatke v teh virih informacij pa pač njihovi sestavljenci oziroma pripravljanci.

S tem seveda ne želimo kogarkoli posebej »očrniti« ali okarati, želimo pač opozoriti, da se tudi to dogaja in zgodi!

Zaposlene v delovni organizaciji Hoja je močno in upravičeno razburil zabeležen »napačen podatek« v obravnavanju desetmesečnega poročila poslovanja viškega gospodarstva, ki ga je v oktobriški številki glasila komentiral naš sodelavec.

Spodrs-ljaj pa vsekakor ni bil namenjen, ne s strani sestavljalca gradiva kot tudi ne s strani uredništva, ki se je odločilo v drugem daljšem sestavku objavljenem v isti številki, predstaviti napore in prizadevanja delovnega kolektiva Hoje pri razreševanju svojih gospodarskih problemov. Morda pa bi morali pri sestavi obeh člankov le razpolagati s širšo paleto utemeljenih informacij!

Informiranje širše javnosti je odgovorno, vendar se moramo zavedati, da ob tako široko zasnovanem podružljanju vloge sredstev javnega obveščanja ostaja to naša skupna naloga.

Urednica

ČLANKU NA ROB

»VZROKI IZGUB NISO LE ZUNAJ KOLEKTIVOV«

Pojasnili delovne organizacije »Hoja«

V zvezi z objavljenim člankom v »Naši komuni« št. 11 z dne 6. novembra 1978 na strani 6 bi želeli podati naslednje pojasnilo. V tem članku obravnavate komentarje na polletne rezultate poslovanja, katere smo obravnavali na strokovnih sestankih po TOZD in DSSS, na vseh delavskih svetih in zborih. Na nobenem sestanku ni bilo govora o skrivanju podatkov pred javnostjo, niti o prepovedi obveščanja kateregakoli člana kolektiva ali zunanjih institucij do novinarjev, ki bi želeli poročati o poslovanju delovne organizacije »Hoja«. Dosežene rezultate smo kritično obravnavali z namenom, da se najde vzroke za doseženo stanje in

ski že nekaj časa zmanjšuje akumulativnost DO. Stroški režije hitreje naraščajo kot vrednost proizvodnje. To nesorazmerje je splošni družbeni pojav zadnjih nekaj let, če omenimo vpliv zunanjih vzrokov na uspešnost poslovanja, vendar pa je vpliv tega nesorazmerja v Hoji še močnejši.

Število režijskega kadra se je zadnja leta povečevalo, število proizvodnih delavcev pa zmanjševalo. Delno utemeljen vzrok je bil v želji za hitrejšim napredovanjem v razvoju. Čas pa je pokazal, da bistvenega povečanja proizvodnje v obstoječih dejavnostih na bazi lesa v ljubljanskem področju nismo dosegli, s spremembo proizvodnega programa

Poslovanje »Hoje« je odvisno od sposobnosti in prizadevnosti zaposlenih. Če sami ne bomo videli možnosti rentabilnega poslovanja, potem ne moremo pričakovati recepta tudi od zunanjih činiteljev. Predlogi o »razparceliranju« »Hoje«, predpostavljamo, izhajajo ravno v dosednji nezmožnosti za konsolidacijo, sama ideja pa je nastala verjetno zaradi neefektivnosti skupnih služb. Seveda bi naredili kardinalno napako, če bi se odločili za razformiranje sedanje Hoje. Zato smo takoj tudi reagirali na reorganizacijo v tej smeri, ker je možno z bolj primerno obliko doseči primernejše rezultate.

»Hoja« je samoupravna povezana v SOZD »Uniles«. Dosedanji efekti

nujne zamenjave opreme na »Žagi« Rob. Nadalje so možnosti povečanja proizvodnih površin v TOZD Stavbeno mizarstvo in zazidavi zahodnega dela zemljišča od energetskega postrojenja v določeni povezanosti z drugimi delovnimi organizacijami. Pred nami je selitev skupnih služb na Koprsko ulico. Realizacija teh investicij nekajkrat presega lastne možnosti financiranja v naslednjem srednjeročnem obdobju.

Nadalje je v članku na 7. strani »Proizvodnja narašča« nekaj netočnih podatkov in ne vemo, iz kakšnih virov jih je pisec članka črpal. V prejšnjem članku bi ocenili objektivno prikazovanje in dokaj dobro poznavanje problematike »Hoje«, kar pa ne velja za drugi članek.

Vrednost proizvodnje, pri kateri upoštevamo doseženo realizacijo prodaje, spremembe v zalogah nedovršene proizvodnje, gotovih izdelkov in povišanje cen, se je na TOZD Tesarstvo povečala v letošnjih devetih mesecih v primerjavi z istim obdobjem lani za 11 odstotkov v TOZD Galanterija Podpeč pa za 34 odstotkov. Če bi odšteli doseženo povečanje cen v tem obdobju, bi dobili dejanski index gibanja fizičnega obsega proizvodnje. Skupno doseženo povečanje v TOZD Galanterija Podpeč je visoko zaradi spremembe proizvodnega programa, ki bazira na vrednejših materialih in krajših izdelavnih časih od obsejalnikov v primerjavi z doseženo prodajno vrednostjo. Seveda zaradi tega še ne moremo govoriti o padcu produktivnosti in zmanjšanju fizičnega obsega proizvodnje.

Tudi vpliv zalog ni tako kritičen kot je prikazano v članku. Zaloge gotovih izdelkov Tesarstva so znašale ob koncu leta 1977 656 tisoč, polletne leta 1978 589 tisoč in letošnje tričetrtletne pa 924 tisoč din. Če primerjamo te zaloge s povprečno doseženo mesečno proizvodnjo v letošnjem letu 2,6 milijona din vidimo, da imamo dokaj nizke zaloge, nihanje pa tudi ni problematično. Zaloge TOZD Galanterija Podpeč so se gibale ob koncu leta 1977 5,5 milijona din, letošnje polletne 5,6 milijona in tričetrtletne 4,2 milijona din. Torej so se zmanjšale za 1,3 milijona din od začetka leta. Poudariti velja, da so zaloge TOZD Galanterija Podpeč znašale ob koncu leta 1976 kar 12,1 milijona din, ki so bile zmanjšane na omenjenih 5,5 milijona v letu 1977 in takrat bistveno dvignile vrednost prodaje.

Tudi skupne zaloge gotovih izdelkov Hoje niso kritične, saj so bile ob koncu leta 14,5, sedaj pa znašajo 16,3 milijona din pri doseženi mesečni proizvodnji 20 milijonov din ali manj od mesečne vrednosti proizvodnje. Zaloge so se povečale predvsem na žagah, od tega v TOZD Žaga Škofljica od 2,3 na 4,5 milijona din. Zaloge žaganega lesa sploh niso problematične v pogledu možnosti uspešne prodaje.

Želeli bi opozoriti, da je bilo v Naši komuni v zadnjih dveh letih napisanih nekaj člankov o »Hoji«, ki so si bili med seboj po objektivnosti zelo različni. Od zelo optimističnih pogledov na poslovanje »Hoje« brez poznavanja realnih možnosti in dejanske problematike do kritičnih in objektivnih pa žal tudi do takih, ki niso bili Hoji v prid, predvsem pa ne vestnim in delovnim članom kolektiva.

MRAK CIRIL, dipl. ing.

V Galanteriji Podpeč izdelujejo nov proizvodni program

pokaže smernice za doseganje boljših uspehov. Polletne rezultate posameznih TOZD smo pravočasno poslali vsem zunanjim institucijam, katerim smo dolžni posredovati podatke. Tako tudi tovarišu Dimi-triču ni bilo težko priti do številnih podatkov poslovanja na občini Ljubljana Vič-Rudnik, kaj več obrazložitve pa bi dobil pri osebah DO Hoja, ki poslovanje in problematiko bolj temeljito poznajo, kot pa je lahko zvedel od vprašanega člana kolektiva.

Vsekakor je treba poudariti, da je vodenje DO Hoja za vso notranjo problematiko izredno zahtevno, vendar pri intenzivnem delu in aktiviranju režijskega kadra v usmerjeno koristno delo ne bi bilo potrebno obravnavati vprašanja uspešnosti poslovanja v taki meri. Po polletnem obračunu smo imeli tri TOZD v izgubi, po devetmesečnem pa le še TOZD Pohištvo — Polhov Gradec. V tretjem tromesečju so štiri TOZD bistveno izboljšale rezultat poslovanja, ena je ostala približno na istem ostanku, TOZD Pohištvo; Polhov Gradec pa je v tem obdobju izgubo še povečala, vendar v veliki meri zaradi čiščenja določenih individualnih delovnih nalogov iz prejšnjega obdobja. Skupno se je ostanek dohodka po devetmesečnem obračunu bistveno povečal, uspeh pa je dosežen zaradi večjega prizadevanja večine zaposlenih. Tudi ocena do konca leta je ugodna. Čeprav zamujenja v ustvarjenem ostanku dohodka iz prvega polletja ne bomo mogli nadoknaditi, ugotavljamo, da je perspektiva le bolj svetla.

Nesorazmerja med stroški režije (TOZD in DSSS) in direktnimi stro-

na bazi drugih materialov pa nismo uspeli. Zato je postala v veliki meri režija v breme proizvodnje.

Raznorsnim zastojem v proizvodnji zaradi premalo natančno izdelanih mesečnih operativnih planov proizvodnje z vsemi činitelji, ki omogočajo kontinuiran potek proizvodnje, je bilo dano premalo poudarka. Nedoseganje plana pa je glavni vzrok doseženega finančnega stanja.

V pogledu kadrovanja je v »Hoji« še vedno prisotna miselnost, da je trenutno zaposlen kader nesposoben za prevzemanje odgovornih nalog. Tako se še vedno nekaterim toži po tistih, ki so v preteklosti odšli, isti pa so jih kritizirali v času njihovega delovanja v Hoji. Rešitev vidijo še vedno v iskanju novih zunanjih delavcev, kar pa je zgrešeno. Dokler ne bomo zaupali domačim zaposlenim odgovorne delovne naloge in jih pravočasno tudi temu primerno vzgajali, toliko časa ni pričakovati vidnejših trajnih uspehov. »Hoja« ima mnogo sposobnega, izkušenega in izobraženega kadra, samo zaupati jim je treba. Tistim pa, ki bi želeli še naprej potvarjati situacijo in povzročati nezadovoljstvo, pa onemogočiti delovanje. V petih mesecih delovanja v sedanji funkciji nismo nobenega označili za nesposobnega, reševanje problematike pa smo usmerili v odkrivanje in obremenjevanje dela voljnega kadra. Kljub temu cilju se še vedno najdejo posamezniki, ki govorijo o neprimernih medsebojnih odnosih, toda v tem času bi ocenili, da govorijo o tem manj delovni člani kolektiva, ki so tudi povzročitelji tega nezadovoljstva z jasnim ciljem, da želijo s svojim tempom in načinom dela še nadaljevati.

v SOZD so za »Hojo« popolnoma enakovredni ostalim članicam Unilesa. Zato se kritike o samoupravi nepovezanosti »Hoje« neutemeljene. Če delovanje SOZD Uniles ni zažvelo tako, kot bi bilo zaželeno, si to odgovornost lahko sorazmerno porazdelimo z vsemi članicami. Pri tem velja poudariti, da se je delovanje SOZD zadnje čase precej oživilo, iz njihovih programov pa bodo razvidni skupni interesi oziroma nadaljnje usmeritve delovanja.

Proizvodni programi predstavljajo verjetno največjo težo pri kreiranju perspektivnega razvoja. To seveda ni lahka zadeva v sedanjih in v bodoče še težjih tržnih in proizvodnih usmeritvah. Vsekakor ne moremo govoriti, da razvojnih usmeritev v smislu potreb po investicijah nimamo. Bolj je vprašljiva kvaliteta predvidenih investicij oziroma proizvodnih programov. »Hoja« je v zadnjih letih investirala iz ostanka amortizacije po pokritju anuitet za že najete kredite, v letošnjem letu imamo predvidene investicije izključno v opremo v višini 19 milijonov din, od katerih bomo pokrili iz lastnih virov 5,4 milijona, razliko pa s krediti. Letošnje anuitete za osnovna sredstva znašajo 4,4 milijona dinarjev.

Ko govorimo o perspektivnem razvoju »Hoje« ugotavljamo, da imamo ogromno potreb po investicijah. V TOZD Pohištvo — Polhov Gradec je predvidena investicija v dokončanje prvega zaključnega tehnološkega dela za proizvodnjo pohištva, investiranje v rekonstrukcijo TOZD Galanterija Podpeč, perspektivno preselitev TOZD Tesarstvo verjetno na Žago Škofljica, rekonstrukcija »Žage« Škofljica in

POJAS- NILO ODDELKA ZA GOSPO- DARSTVO

Po objavi poročila o devetmesečnem poslovanju delovnih organizacij v Naši komuni dne 6. 11. 1978 smo ponovno preverili podatke ugotovili, da je prišlo pri izračunavanju osnovnih pokazateljev poslovanja (proizvodnje, produktivnosti) za devetmesečno obdobje pri organizaciji DO Hoja — TOZD Galanterija Podpeč do račun-ske napake in da znaša popravljeni indeks proizvodnje 94,3 % in produktivnosti 127,2 %. Za navedene napake podatke, ki izhajajo iz naše analize, se vljudno opravičujemo.

Pri izračunavanju količinskih pokazateljev poslovanja delovnih organizacij izhajamo iz mesečnih statističnih poročil (IND-1) organizacij združenega dela in z uporabo veljavne statistične metodologije Zavoda SRS za planiranje pretvarjamo heterogeno proizvodnjo naših organizacij na primerljivo osnovo.

Pri obdelavi podatkov iz navedenih obrazcev se srečujemo s številnimi težavami, ker so podatki zaradi neizdelanega sistema spremljanja proizvodnje v organizacijah pogosto napačni in dajo skrivljene slike o ravni proizvodnje. Ker je bilo ravno ob devetmesečni analizi več takih primerov, na indeks proizvodnje za to organizacijo nismo bili pozorni. Podatke, ki po velikosti odstopajo, sicer preverjamo, vendar vseh številnih podatkov, s katerimi delamo pri izdelavi četrtletnih analiz poslovanja, ni mogoče preveriti.

Osnovna metodologija, za katero smo se odločili pri izračunavanju indeksov proizvodnje, zalog itd., nam omogoča primerjati podatke o gibanjih v občini z istimi v republikah, ima pa, tako kot tudi vse ostale metodologije, slabosti, da ne omogoča popolnoma realnega prikaza rasti proizvodnje v organizacijah, ki spreminjajo svoj proizvodni program, kot je to primer v TOZD Galanterija. Zato je tudi razlog v precejšnjem razkoraku med rastjo celotnega prihodka (129) TOZD Galanterija in rastjo proizvodnje (94,3) iskati v spremenjenem proizvodnem programu, ki pa še ni prišel do izraza v ponderacijskih faktorjih njenih proizvodov.

VAJA ENOT CIVILNE ZAŠČITE V UTENSILII

DOBRO SO PRIPRAVLJENI

Za primer požara ali druge elementarne nesreče so v Utensiliji dobro pripravljeni. Z vajo, ki so jo izvedli enaindvajsetega oktobra, so preizkusili usposobljenost svoje gasilske desetine in drugih enot civilne zaštite (ekipe prve pomoči, tehnično-reševalnega oddelka in enote narodne zaštite) in prostovoljnih gasilskih društev iz Barja, Lavrice, Škofljice, Orl, Pijave gorice in Rudnika. Najprej je bila na mestu »požara« tovarniška gasilska desetina, kmalu nato so prihiteli na pomoč ekipe prostovoljnih gasilskih društev.

Vajo so izvedli po pripravljenem načrtu, da bodo v primeru resničnega požara vsi vedeli, kje je njihovo mesto pri reševanju življenj in materialnih dobrin.

Poleg posebej usposobljenih gasilcev v tovarni znajo ravnati z gasilnimi aparati in priključki na hidrante tudi vsi delavci tovarne, kajti hitra intervencija pomeni že pol uspeha. Za omejitev možnosti požara so uredili posebno kadilnico, kjer se zbirajo kadilci, ki ne morejo zdržati brez cigarete. Tudi vratarji imajo v pravilniku vratarske službe določeno, kaj so dolžni storiti v primeru požara.

F. PREŠEREN

KAKO URESNIČUJEMO PROGRAM IZ VIŠKA POSOJILA ZA CESTE?

DELA POTEKAJO PO NAČRTU

Republiška skupnost za ceste je leta 1976 razpisala vpis posojila za posodobitev cestnega omrežja v Sloveniji. Ob razpisu bržkone nihče ni pričakoval, da se bodo delovni ljudje tako množično odzvali. V večini slovenskih občin so vpisali več posojila, kot je bilo potrebno za realizacijo republiškega programa posodobitve cest. Več kot je bilo potrebno za realizacijo republiškega programa, so vpisali tudi delovni ljudje vseh petih ljubljanskih občin. Celotna sredstva presežka posojila vseh petih ljubljanskih občin bodo znašala okrog sto milijonov tristo tisoč dinarjev. Ta sredstva bodo v skladu z družbenim dogovorom, ki so ga sklepale vse ljubljanske občine, skupščina mesta Ljubljane in Republiška skupnost za ceste, porabili za izgradnjo objektov v ostalih štirih občinah. Družbeni dogovor določa, da bomo s sredstvi presežka posojila v naši občini zgradili most čez Ljubljanico in Mali graben ter ta dva mostova povezali z Opekarsko cesto, Jurčkovo potjo in Peruzzijsvo cesto. Na Gregorinovi cesti bodo zgradili cestni podvoz. Za gradnjo teh objektov so podpisniki družbenega dogovora namenili devetinsitridset milijonov dinarjev. Ob morebitnem pomanjkanju sredstev bo dodatna sredstva zagotovila občinska skupnost za ceste.

Sredstva presežka posojila so pričela dotekati letošnjo pomlad in bodo dotekala do konca letošnjega leta. V skladu z razpoložljivimi sredstvi tudi poteka gradnja navedenih objektov. Most čez Mali graben je dograjen, gradbeno dovoljenje za most čez Ljubljanico bo izdano te dni. Na Komunalni skupnosti so zagotovili, da gradnja omenjenih objektov poteka v skladu z roki in razpoložljivimi sredstvi. Zima bo bržkone malo zaustavila napredovanje del na gradbiščih, vendar se lahko nadajamo, da bodo na pomlad gradbeni stroji nadoknadili, kar so zamudili v zimskih mesecih, ter tako povezali doslej drugo od drugega odmaknjeni naselji Trnovo in Rudnik.

F. PREŠEREN

Najnovejši posnetek mostu čez Mali graben

ZAZIDALNI NAČRT ZA DEL OBMOČJA RS-1 IN RS-2 RUDNIK SPREJET

Delegati vseh treh zborov občinske skupščine so po uvodnem in izčrpnem poročilu na ločenih sejah razpravljali o odloku zazidalnega načrta za del območja RS-1 in RS-2 Rudnik, ki opredeljuje zazidalno površino z namembnostjo površin za stanovanja, spremljajoče in ostale javne objekte. Celotno območje zajema 254.827 kvadratnih metrov površine, od katerega zavzema obstoječa gradnja (črne gradnje, ki bodo torej legalizirane) 116100 kvadratnih metrov, novogradnja (544 enot v verižnih hiš in 184 hiš ter 109 individualnih) pa približno 138.700 kvadratnih metrov. V tej novi soseski, ki nudi našim občanom in seveda tudi Ljubljancem, izredne možnosti organizirane gradnje, bo predvidoma živelo 8000 prebivalcev. Sam zazidalni načrt pa, kar je tudi zelo pomembno, posega na rob Ljubljanskega barja in tako nakazuje, čeprav v manjši meri, poti k njegovi sanaciji. Z nekaterimi pripombami in predlogi, ki so bile podane v fazi javne razgrnitve in jih je predlagatelj upošteval je bil odlok o tem zazidalnem načrtu soglasno sprejet na vseh treh zboreh delegatske skupščine.

UREJANJE REK, POTOKOV IN BARJANSKIH JARKOV

Že deset let je v Ljubljani prisoten boljši posluh za urejanje mestnih vodotokov.

Programirani sanaciji Grubarjevega prekopa je sledila ureditev bregov Ljubljane skozi mesto ter začasne sanacije zatvornic na Ljubljani in Prekopu.

Zaradi nenehnih poplav na območju Vič-Rudnik je »Območna vodna skupnost Ljubljana-Sava« začela z urejanjem bregov na Glinščici, na mestnem delu Gradašnice in Malem grabnu ter na zgornjem toku Gradašnice.

Glinščica je sedaj v spodnjem toku urejena do Brdnikove poti, kjer naj bi bil zgrajen nov železobetonski most. Del gornjega toka Glinščice bo urejen sočasno z gradnjo avtoceste, ostali odsek do Podutika pa bo treba urejati skladno s pozidavo tega novega mestnega predela.

Mestni del Gradašnice je sedaj urejen do Bokale vse do izliva v Ljubljanico, v Trnovem.

Mali graben je urejen le na kratkem odseku v Bonifaciji, kjer smo pred leti izvršili poskusni odsek. V tej, sedaj že pet let preizkušeni izvedbi, se bo še letos urejal drugi odsek za zavarovanje zemljišča, za šolo v Bonifaciji-ta dela so sedaj že v teku.

Drugo leto bo sledila regulacija bregov Malega grabna na odseku ob novem mostu preko Malega grabna. Skušali bodo povezati levi breg do že izvršenega zavarovanja pod Opekarskim mostom.

Mali graben od Bokale proti Bonifaciji bo reguliran v naslednjih letih, ko bodo pristopili k izgradnji zapadnega in južnega odseka avtoceste.

Gornji tok Gradašnice nad Bokalcami smo zasilno zavarovali pred leti, naslednje leto pa bo temu sledilo urejanje obeh bregov v smeri proti Dobrovi. Računamo, da bodo ta dela zaključena v letu 1979. Seveda bo treba istočasno zgraditi še nov most preko Gradašnice pod Šujico.

Izgradnja tega mostu je že vrsto let v programih republiške skupnosti za ceste.

Gradašnico nad starim mostom v Šujici, pa vse do naselja Gaberje, smo uredili letos. Na tem odseku je naredila Gradašnica največ škode, odnesla je večje količine rodne zemlje, saj je bila v deževnih obdobjih široka že 100 do 150 metrov.

Vabimo prebivalce občine in celotnega mesta, da si na licu mesta ogledajo z veliko težavo izvršena vodogradbena dela. V zgornjem delu nad Šujico smo zgradili do sedaj že sedem visokih pragov ter več prirodnih nizkih. Vsi prebi-

valci, predvsem pa neposredno prizadeti posestniki in kmetje so z izvajanjem del zadovoljni ter želijo, da bi čim prej uredili še neurejene bregove in jezove.

Sedaj, ko urejamo mrtvice potokov, nam ostajajo mrtvice (opuščene struge) nezasete, ker je hudournik odplaval vso zemljo, droben gramoz in pesek.

Zasilno urejene mrtvice bi morali sedaj organizirano zasipati. Računali smo na gradivo iz avtoceste Brezovica-Vrhnik. Ker pa ni sredstev, je ta rešitev odpadla. Zato bomo morali to vprašanje reševati v okviru mesta. Predstavniki naše občine so ponovno prikazali, da bi kazalo te mrtvice sistemsko zasipati z mestnim odpadnim materialom, ki ga sedaj odvažamo na kup, poleg samega Malega grabna in Gradašnice.

Tudi izkop iz velike gradbene jame tako za kulturni center in Kraigherjevo ploščad bi morali odvažati v te mrtvice, ko so leglo smradu in komarjev. Tu ne vidimo prav nobene koordinacije med vodnim gospodarstvom, mestno komunalno — Snago — ter Skladom za urejanje zemljišč.

Vsem je znano, da moramo celotne Murgle in Galjevice pred prizidavo dvigniti za 1 do 2 metra. Ali re bi to delo izvršili pravočasno? Ali ne bi v bodoče postopali bolj uglaseno? Pospešeno sanacijo naših vodotokov in ponovno obnovo obrobni mrtvic moramo v bodoče sistemsko reševati! Sedaj rešujemo ta problem po treh in celo več tirih, kar je nepravilno in v škodo naše družbe. Pričakujemo bistvene premike, ker so sedanje grobe napake naravnost otipljive.

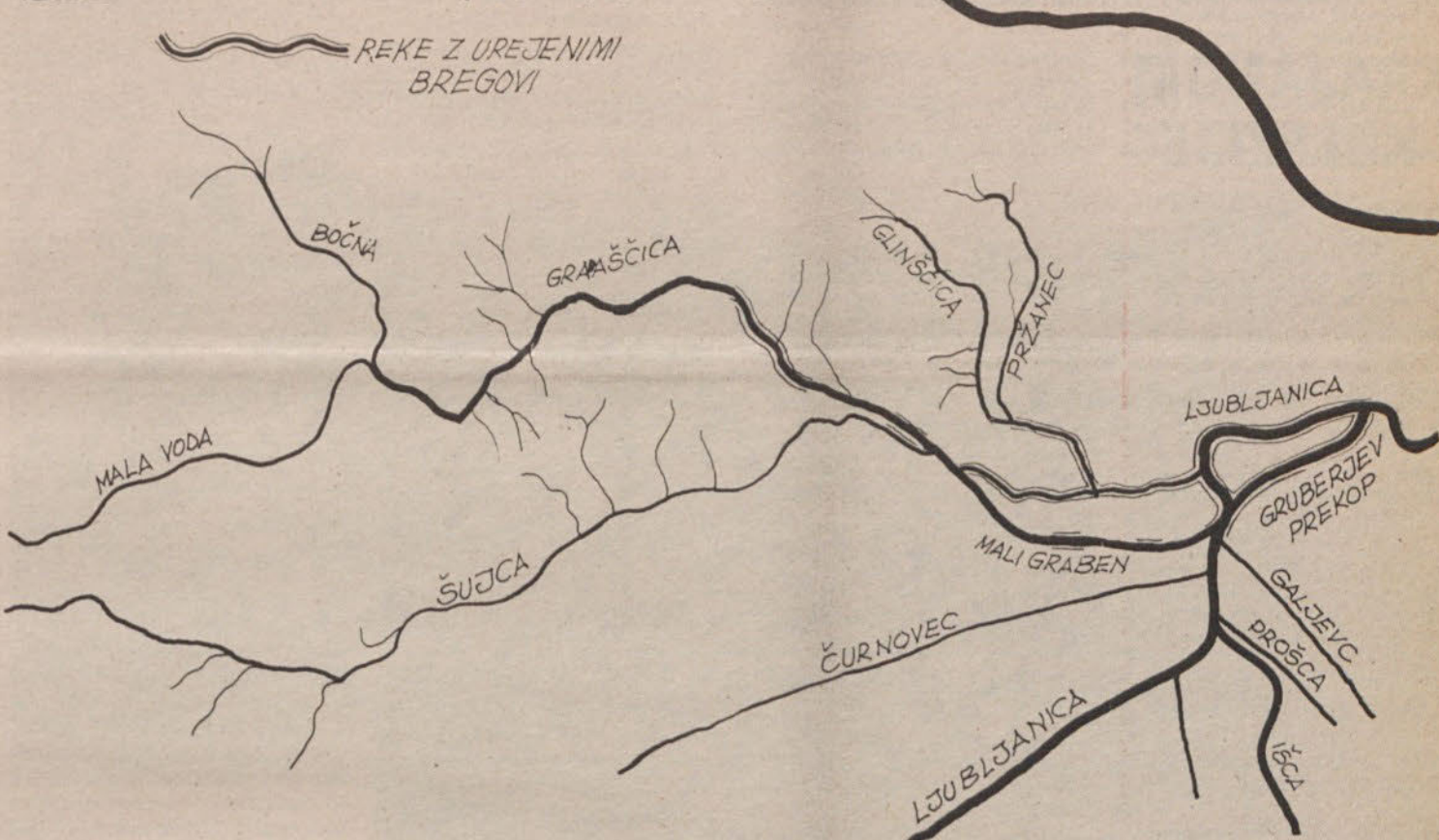
Tudi sicer smo še vedno sredi obveznosti za pospešeno reševanje celotnega vodnega omrežja Gradašnice in Malega grabna, kajti v zvezi s pospešeno urbanizacijo Ljubljanskega barja moramo nove prebivalce pravočasno zaščititi pred hudourniki.

Prepočasi rešujemo možnost velike zajeze Gradašnice v soteski pod Svarom ali pa gradnji obrambnih nasipov ob Malem grabnu vse od Bokale do izliva v Ljubljanico. Sedaj rešujemo v glavnem le bregove, ne rešujemo pa možnost poplav ter regulirani pretok vode v Gradašnici. Tudi nova industrijska cona od Plutala do Vnanjih gor, ki bo torej ob barjanski strani železniške proge proti Trstu, bo potrebovala tehnološko vodo iz zajeze Gradašnice.

Z deli na urejanju vodotokov v naši občini smo torej sistematično pričeli. Vodni strokovnjaki in organi republike so dojeli potrebo, da se nameni za to mestno omrežje več v Ljubljani zbranih sredstev za vodotoke, da se tako nadoknadi že zamujena dela ureditve in sanacije, pitne vode predvsem pa še fekalij.

CIRIL STANIČ

REKE IN POTOKI V MESTNEM DELU OBČINE VIČ RUDNIK 1:50000

ELEKTROMONTAŽA p. o.
elektromontažno in projektivno podjetje
61000 LJUBLJANA, TRŽAŠKA CESTA 126
Telefon h. c. 61-441, 62-968, direktor 61-622

Projektiramo in izvajamo električne instalacije jakega in šibkega toka ter strelovodne napeljave v stanovanjskih, industrijskih, hotelskih in poslovnih objektih, naprave za avtomatsko odkrivanje in javljanje požara. Izdelujemo in opremljamo električne razdelilce vseh vrst, razdelilne omare, baterije, komandne omare in pulze, industrijsko avtomatiko, ključavničarske izdelke — vsi izdelki so lakirani v lastni lakirnici.

Vsem našim poslovnim prijateljem in bralcem Naše komune želimo srečno in uspeha polno novo leto 1979 in se priporočamo za nadaljnje uspešno sodelovanje

INDUSTRIJA GOSTINSKE OPREME

Ljubljana — Jugoslavija

PODJETJE ZA PROJEKTIRANJE, IZDELAVO IN MONTAŽO OPREME ZA VSE VRSTE KUHINJ, SAMOPOSTREŽNIH RESTAVRACIJ IN GOSTINSKIH OBRATOV

UPRAVA: TRNOVSKI PRISTAN 8, TELEFON: H.C. 20-869, 21-747, DIREKTOR: 22-778, KOMERCIALA: 24-415, SERVIS: INTERNO 05, TELEGRAM: IGO LJUBLJANA, TEKOČI RAČ. NB 50103-601-23381

SE TUDI V NOvem LETU PRIporočA ZA SODELOVANJE!

V KS MALČI BELIČ

SODELOVANJE Z DELOVNIMI ORGANIZACIJAMI BO POTREBNO ŠE OKREPITI

Skupščina krajevne skupnosti Malči Belič je s svojimi stotridesetimi delegati najštevilnejša skupščina v naši občini. Tako številno skupščino je narekovalo veliko število prebivalcev v tej krajevni skupnosti, v njej stanuje okrog sedem tisoč prebivalcev.

Deset delegacij za samoupravne interesne skupnosti ima po sedem delegatov, devet delegatov šteje delegacija za zbor krajevnih skupnosti občinske skupščine. Vsi drugi delegati sestavljajo organe in komisije krajevne skupnosti. Delovanje krajevne skupnosti se odvija predvsem preko sveta krajevne skupnosti in drugih organov (komisije za socialno varstvo, prosveto in kulturo, poravnanli svet, svet potrošnikov, stanovanjsko-komunalne komisije, komisije za varstvo okolja in urejanje naselij, komisije za otroško varstvo, izobraževanje, kulturo in tesno kulturo, Izvršnega odbora zbora stanovalcev krajevne skupnosti, odbora za splošni ljudski odpor in družbeno samozaščito), ki imajo skupno enainpetdeset članov. V skupščini KS je tudi trideset delegatov delovnih organizacij.

Povezava med gospodarstvom in krajevno skupnostjo še ni v polni meri zaživela, ker ima novoizvoljena skupščina za seboj šele kratko obdobje delovanja. V politično strukturo krajevne skupnosti bo potrebno vključevati sindikalne organizacije vseh delovnih organizacij. Vzrok slabe povezanosti združenega dela z življenjem v krajevni skupnosti je v tem, ker mnogo delavcev, ki so zaposleni v naši krajevni skupnosti, tu tudi ne stanuje, zato gredo ne čutijo potrebe reševati probleme v krajevni skupnosti.

Kljub temu, da je ta krajevna skupnost izrazito mestna, se ukvarja s takšnimi problemi kot je komunalna, kajti v KS je še mnogo makadamskih cest, neurejenih površin okrog stanovanjskih stavb in zanemarjenih pločnikov. Nekaj let si v krajevni skupnosti prizadevajo odstraniti divji parkirišči tovornjakov na Zavetiški ulici in poleg bencinske črpalke, do sedaj so bili naporji brezuspešni. Komunalna komisija in delegacija skupščine komunalne skupnosti se ukvarjata tudi s proble-

mom popolnega asfaltiranja Tržaške ceste, ureditve javne razsvetljave na nekaterih ulicah in izboljšanjem mestnega prometa. Avtobusna proga številka šest je postala prešibka, kar se kaže zlasti ob konicah.

Povezava delegacij s kraji je zadovoljiva, slednji so aktivni zlasti pri reševanju krajevnih problemov. Predloge in pripombe delegacije posredujejo skupščinam samoupravnih interesnih skupnosti ali skupščini občine. Kraji sami so opozorili na akutno pomanjkanje mest v vzgojno varstvenih zavodih, predlog za reševanje tega problema so posredovali tudi skupščini skupnosti otroškega varstva v občini. K reševanju tega vprašanja bodo pritegnili tudi delovne organizacije.

Na področju stanovanjske gradnje so v krajevni skupnosti v krepki zamudi, pomanjkanje stanovanj pa je kot nalašč koristilo graditeljem barak, kjer za oderuške najemnine stanujejo ljudje, ki čakajo, da bodo v prihodnosti zapustili barake in se preselili v človeka dostojne prostore. Dve barakarski naselji, ki se širita v tej krajevni skupnosti, prinašata s seboj tudi socialne probleme, do katerih ne smemo biti ravnodušni.

Predsednik skupščine te krajevne skupnosti Alojz Korošec je še povedal, da za kulturno življenje mladih v krajevni skupnosti ni pogojev. Mladinska organizacija ni pretirano aktivna, pa tudi ni povezana z osnovnimi organizacijami v delovnih organizacijah. V svojem mandatu obdobju si bo morala skupščina s svojimi organi prizadevati rešiti tiste probleme, ki jih lahko reši, na druge pa bo opozarjala organe in organizacije, ki so pristojni.

Področje, kjer krajevna skupnost dobro sodeluje z delovnimi organizacijami, so obrambne priprave in organizacija enot civilne zaščite. Povezuje delovanje enot civilne zaščite v krajevni skupnosti z enotami v delovnih organizacijah.

F. PREŠEREN

KRAJANOM KOLEZIJE V POJASNILO!

Nabiralna akcija odpadnega papirja, ki je bila po razporedu 31. oktobra t. l. se je izvršila po številnih urgenceh in večurni zamudi. Krivdo za zamudo pri akciji nosi Unija-papir servis s tovarštem Kromarjem na čelu.

Istočasno obvešča krajevna organizacija Rdečega križa Kolezija, da bo organiziran 18-urni brezplačni tečaj nege bolnika na domu. Vljudno vabljeni svojci bolnih in ostarelih krajanov. Prijave sprejema krajevna skupnost Kolezija do 1. januarja 1979.

Krajevna organizacija Rdečega križa Kolezija

Del soseske ob Jamovi cesti

V TRNOVEM NOVA POŠTA

V začetku oktobra so Trnovčani dobili novo pošto poslalnico ob Riharjevi cesti. Odprta je vsak dan od 8. do 18.30. Tako krajanom ne bo treba več hoditi v mesto ali pa vsaj do višje gimnazije, saj trnovska pošta sprejema vse vrste pošilk, poleg tega pa sta na razpolago tudi dve medkrajevni govorilnici. Tako je v zgradbi ob Riharjevi cesti krajanom na razpolago večina uslug, ki jih potrebujejo v vsakdanjem življenju: banka, pošta, čistilnica in samopostrežna trgovina.

M. K.

JOŽE OREŠKOVIČ,
PREDSEDNIK SVETA KS VIČ:

SAMOPOSTREŽBA IN PROSTORI KS — PRVI ŽELJI

Krajevna skupnost Vič šteje danes blizu 7000 občanov, ki po svoji starostni strukturi predstavljajo mlado prebivalstvo. Skupaj si prizadevajo kar čimbolje urediti svoje okolje, v sklopu katerega že stojita moderna osnovna šola in vzgojno varstveni zavod. Kraji pa nujno potrebujejo tudi samopostrežno trgovino, saj obstoječa ne zadošča. Ta pa je bila hkrati tudi ena izmed želja, ki nam jih je za kratek zapis povedal predsednik sveta KS Vič — Jože Oreškovič:

»Želim, da bi v letu 1979 uresničili vse tisto, kar smo si zapisali v naše programe za to koledarsko leto. V naši krajevni skupnosti naj bo to izgradnja nove samopostrežbe, želeli pa bi tudi, da se v najkrajšem času pristopi tudi k pozidavi viškega polja, kjer je rezervat za izgradnjo 2.300 stanovanj bločne gradnje. Naša krajevna skupnost pa se srečuje tudi s še vedno perečim vprašanjem prostorov za delovanje organov KS in družbenopolitičnih organizacij. Z re-

Jože Oreškovič

šitvijo tega problema bi se razmahnilo tudi možnosti za še širše vključevanje krajanov v delo in prizadevanja naše krajevne skupnosti na vseh področjih. Sicer pa bi želel, da bi prav interesi krajanov samih, postali v vsakodnevem življenju, tudi del te skupnosti. Skupno bomo lažje in tvornejše uresničevali svoje programe!«

TOVIL

Vsem poslovnim prijateljem, občanom in bralcem Naše komune želi naš kolektiv v letu 1979 obilo uspehov pri njihovem delu in prizadevanjih!

SLOVENSKE ŽELEZARNE

TOVARNA VIJAKOV
LJUBLJANA
JUGOSLAVIJA

NA LAVRICI

PORAVNALNI SVET IN NJEGOVA VLOGA

Pomembno vlogo v krajevni skupnosti imajo od letošnjega julija naprej poravnanli svet, pri katerih morajo stranke v sporu najprej iskati sporazumno rešitev. Največkrat se članom poravnalnega sveta posreči pomiriti razburjene duhove, včasih pa tudi ne. Če stranke ne najdejo sporazumne rešitve s posredovanjem poravnalnega sveta, se običajno obrnejo na sodišče. Pred obravnavo na poravnalnem svetu sodišče ne obravnava nastalih sporov.

Odkar velja ta predpis, poravnanli svet na Lavrici še ni imel dela. Če ocenjujemo uspešnost drugih svetov, odborov in komisij krajevne skupnosti po njihovi aktivnosti, to za poravnanli svet prav gotovo ne velja. Idealno bi bilo da ta organ krajevne skupnosti sploh ne bi imel dela, a to vedno ni tako.

V vrsti najrazličnejših odnosov, ki nastajajo med ljudmi, so tudi medsebojni spori, le-te pa je

potrebno reševati. Predsednik poravnalnega sveta na Lavrici je že drugo mandatno obdobje Franc Prešeren, ki je povedal, da so v preteklih štirih letih vsako leto obravnavali povprečno štiri spore. Večino sporov so tudi sporazumno rešili, nekaj strank pa je iskalo pravico na sodišču. Največ sporov je bilo zaradi zemljiških posesti, nekaj pa tudi sosedskih sporov zaradi omejevanja različnih pravic. Že v preteklih letih, ko še ni veljal omenjeni predpis, so se občani, ki so potrebovali pomoč poravnalnega sveta, pogosto prej obračali nanj, preden so vložili tožbo na sodišču. Sporazumno razrešen spor ima večjo težo, zaradi dogovora obeh sprotih strani, ima trajnejšo vrednost, takšno reševanje je tudi mnogo cenejše.

Članov poravnalnega sveta na Lavrici je pet, ob novem letu jim zaželimo čim manj dela, krajanom pa kar največ prijateljskega sodelovanja.

KULTURNO-UMETNIŠKO DRUŠTVO SE PREDSTAVI:

V Zavodu za slepo in slabovidno mladino se pripravljajo na ustanovitev šolskega kulturnoumetniškega društva. To pa še ne pomeni, da je kulturna dejavnost bila doslej zanemarjena, nasprotno, lahko bi bila za zgled marsikateremu že ustanovljenemu društvu, ki pa še ni osvojilo vseh možnosti, ki jih ponuja samoupravno organizirana oblika kulturnega udejstvovanja. Mladim kulturnikom v zavodu za slepo in slabovidno mladino čestitamo in jim želimo veliko uspehov v novem letu, ki prihaja; kako so preživeli leto, ki se poslavlja, ob zanimivi kulturni dejavnosti, nam bodo pa sami povedali:

VEMO, DA OTROK RAD RIŠE, DA JE SREČEN, ČE DOBI V ROKE BARVE IN NAM NASLIKA Z NJIMI NEKAJ, KAR JE VIDEL ALI SLIŠAL, NEKAJ KAR SI ŽELI, ALI POGREŠA. SREČEN JE, ČE IMA PRILOŽNOST OBLIKOVATI IZ GLINE ALI LESA SVOJEGA JUNAKA — KI MU PA NE BO REKEL JUNAK, TEMVEČ ČISTO DRUGAČE, TAKO PAČ, KAKOR MI VEČ NE ZNAMO. LIKOVNO USTVARJANJE JE SREČA, KI JE DOSTOPNA VSEM OTROKOM. LIKOVNO USTVARJANJE OTROKA TUDI PREBUJA IN GA VZGAJA, VZGAJA GA V VSEM LEPEM IN DOBREM

(Stane Spolenak)

Glasba plemeniti človeka. V zavodu smo skoraj vsi vključeni v glasbeni krožek.

(Fani Pate, 8. a razred)

Vsak četrtek po sestanku šolske skupnosti imamo plesne vaje. Med sestankom nam misli uhajajo v dvorano. Tam se bomo že čez nekaj časa srečali vsak s svojim plesalcem. Zadnje besede na sestanku ponavadi preslišimo. Stoli začnejo ropotati, kot da so živi; zelo se nam muči v dvorano.

Od dolgega plesanja smo vsakič že pošteno utrujeni, a na koncu želimo zaplesati še en hiter ples. Tako je bilo tudi zadnji četrtek. Fantje so pograbili svoje plesalke. Janez in Biserka sta bila že vsa zadihana, a sta še vztrajala. Mimo njiju pripleše ves razgret Igor s svojo plesalko in ne hote spotakne Janeza in Biserko. Na Biserkin krik smo se vsi ozrli in zagledali na tleh nesrečni parček kot požeti snop. Počasi sta se pobrala in plesala dalje. Učili smo se vse ples, ki so bili v načrtu: angleški valček, fokstrot, polko, cha-cha-cha, blues, domači valček, buggie — vugie in rumbo.

(Fani Pate)

MOJ PRVI PISALNI STROJ

... Moj pisalni stroj se razlikuje od navadnega. Ima šest pik. Ima še posebno tipko za presledek med besedami. V stroj vložim poseben list, nanj pišem črke, ki so sestavljene iz šestih pik. Pišem lahko tudi številke. Moj pisalni stroj je drag. Moram ga čuvati. Na svoj pisalni stroj rad pišem.

(Igor Žagar, 2. a razred)

MOJA PRVA LJUBEZEN

Bila je nedelja. Bolela me je glava, noge in roke. Bil sem slabe volje. Sedel sem v garderobi. Šlo mi je na jok. Ob sebi sem zaslišal prijazen glas. Bila je Tatjana. Rekla mi je, naj gem z njo na dvorišče. Šel sem. Sedla sva na klopi. Prosila me je, če me lahko nekaj vpraša. Priklimal sem. Vprašala me je, če bi se imela rada. Nisem ji mogel takoj odgovoriti. Spet sem ji priklimal. Prijela sva se za roke in odšla v dnevno sobo. Bila sva srečna. Najino srečo je opazila tudi tovarišica. Nato sva se dolgo sprehajala po hodniku in se pogovarjala. Tudi otroci so naju opazili. Začeli so se nama posmehovati. Midva se nista zmenila zanje. Po večerji sva se morala posloviti. Ta lepi večer mi bo za vedno ostal v spominu.

(Učence 4. a razreda)

NOČ.
NOČ.
TIŠINA NOČI.
POSLUŠAM,
ČE JE RES SAMO TIŠINA
MORDA PA JE ŠE KJE KAJ
DRUGEGA...

V TIŠINO ODMEVA
ZVOK KLAVIRJA.
NEKDO IGRA —
ŽIVLJENJE NA KLAVIR.
TODA JAZ NE ZNAM
IGRATI

(Danica Jalovec, 8. a razred)

LUTKOVNI KROŽEK

Posebno doživetje za nas, člane lutkovnega krožka, je bilo gostovanje v osnovni šoli Trnovo. Našim prijateljem s trnovske šole smo tako vrnil obisk in se še bolj spoprijateljili. Malo nas je skrbelo, kako nam bo naša lutkovna predstava »Igrica za poredneže« uspela, saj v letošnjem letu nismo še nikjer gostovali. Vse pa se je lepo končalo, saj so nas trnovski osnovnošolci lepo sprejeli in se udeležili naše predstave v velikem številu.

(Slavica Pavuna, 8. a razred)

DR. BETKA VRANČIČ — O POGOJIH IN MOŽNOSTIH ZDRAVSTVA

ZDRAVSTVENI DOM IMA ZAMUDO!

Sredi tega meseca bi moral biti položen temeljni kamen za prizidek zdravstvenega doma Vič. Začeti bi morali tudi z deli in to tudi pri nadzidovanju sedanje stavbe. Datum je minil in vse je po starem. Zdravstveni dom Vič oziroma njegov prizidek je eden objektov, ki se bo gradil iz sredstev II. ljubljanskega samoprispevka. Kakšne so perspektive gradnje in sploh o načrtih zdravstvenega doma Vič smo se pogovarjali s predstojnico dr. Betko Vrančič.

Dan »polaganja« temeljnega kamna so sedaj določili na 15. marca prihodnje leto. Objekt naj bi bil gotov v desetih mesecih in bo veljal po predračunih okoli 25 milijonov dinarjev.

Nov prizidek in nadzidava sta nujni. Sedaj delamo v nemogočih pogojih. Občina s 543 kvadratnimi kilometri, kot je naša, ima zdravstveni dom, ki tej velikosti in številu prebivalstva ne ustreza niti približno. Prostora nimamo za najbolj nujne stvari. Otroke cepimo v knjižnici, ker drugega prostora ni. Tam imamo tudi sestanke, tam deluje klub zdravljenih alkoholikov in še vrsta dejavnosti. To je naš edini prostor.

Pljučni dispanzer deluje na 128 kvadratnih metrih površine. Razmere so zdaj nevzdržne. Zanj bo prostor v novih nadzidanih prostorih. S prizidkom bomo rešili prostorske probleme šolskega in otroškega dispanzerja, saj bomo lahko nekatere stvari selili in širili. Fizioterapevtski oddelek je tudi premajhen. Morali bi imeti sedem fizioterapevtov, imamo pa štiri.

Šolski, otroški dispanzer in dispanzer za žene v enoti Rudnik so imeli skupno čakalnico oziroma delno še imajo. To je lahko tudi nevarno. Vse skupaj pa se le počasi premika in zamude so očitne.

Tudi v enoti Rudnik torej ni vse tako, kot smo si obetali. Že meseca junija bi se moral Zavod za socialno delo izseliti iz prostorov te enote v odkupljeno hišo na Tržaški 2 (odkupila jo je skupščina občine), vendar zavod še vedno deluje na Rakovniški. S tem še vedno dela dispanzer v nemogočih prostorih, saj zdravstveni dom ne more pristopiti k ureditvi teh prepotrebni namenskih prostorov.

Vse, kar smo lahko letos pridobili, sta splošna ambulanta za člane ZZB NOV in ena ordinacija za medicino (mimogrede povedano, razpolagati pa bi morali z osmimi, sedaj sta torej le dve). V naslednjem letu pripravljamo ureditev zobozdravstvene ambulante za člane ZZB NOV v enoti Rudnik.

Stvari se sploh premikajo počasi in včasih je človek kar jezen. Takšen primer je tudi urejanje zobozdravstvene ordinacije v šoli Vič. Iskra je darovala že leta 1976 celotno opremo za šolsko zobno ambulanto, vendar so jo odprli šele sedaj.

Na Dobrovi urejamo sedaj prostore za zobno ambulanto, saj je bilo doslej vse skupaj: splošna ambulanta, patronaža in zobna.

Sedaj so v krajevni skupnosti našli prostor. V času urejanja novih prostorov pa morajo ljudje iz Dobrove k zobozdravniku v Polhov Gradec. Polhov Gradec pa je preslabo opremljen. Tam bi morali ordinacijo temeljito opremiti, vendar za to ni denarja. V nekaterih delovnih organizacijah so doslej reševali perečo problematiko zdravstvenega varstva svojih delavcev na osnovi dogovorov z zdravniki samimi, vendar to ni trajna in tudi ne zakonita rešitev. Sedaj se vse več dogovarja in sklepajo z nami pogodbe za smotrno zdravstveno varstvo.

Precej kanijo izboljšati zdravstvene storitve v Vnanjih gorah, kjer bodo v prostorih krajevne skupnosti uredili zobno ambulanto. Patronažna služba in splošna ambulanta pa ostaneta skupaj.

Težave in pomanjkljivosti so tudi pri pripravljanju samoupravnih aktov, kjer smo na enega od sporazumov v okviru našega zdravstvenega doma (pripravili so ga v skupnih službah) imeli kar nekaj tipkanih strani pripomb in to upravičenih in sprejetih. Tako pa je težko delati.

Regionalna zdravstvena skupnost tako kasni s pripravo pogodbe s posameznimi stvarmi oziroma s pripravo samoupravnega sporazuma. Istočasno pa hočejo potem od nas na vsako

Dr. Betka Vrančič

stvar čimhitrejši odgovor. Samo primer: sporazum o svobodni menjavi dela za osnovno in dispanzersko zdravstveno varstvo, specializirano zdravstveno varstvo in zobozdravstveno varstvo v letu 1978, ki smo ga dobili včeraj in danes bi ga morali v istem dnevu že podpisati. Sporazum, ki naj bi veljal letos, sprejemamo oziroma sploh dobimo sredi novembra! Kaj so delali doslej? Kakšen smisel ima sprejemati dogovore za nazaj, če je vse že minilo? Kako, da niso mogli prej pripraviti sporazuma?

V sporazumu smo tudi našli napake. Na tak način pa je izredno težko delati. Nekatere stvari na tem področju bo potrebno spremeniti, sami zdravstveni delavci pa so za to najmanj odgovorni.

Poseben problem je pomanjkanje ljudi. Za nas ne velja tisto, nad čemer jedikujejo v zunanjih zdravstvenih domovih, da ni mogoče dobiti zdravnikov. Mi bi jih lahko dobili, vendar

jih nimamo kje namestiti in jih tudi ne smemo zaposliti. Manjka nam deset zobozdravnikov! Nastavili bi jih lahko sedem, saj imamo toliko ponudb, vendar smo dobili za letos dovoljenje le za enega. Več regionalna zdravstvena skupnost ne dovoli! Istočasno pa me zanima, če je pri soten problem zaposlovanja na skupnih službah zdravstvene skupnosti. Se pri mnogih stvareh je viden razkorak med tem, kar velja za zdravstvene domove in kar velja za razne skupne službe zdravstvene skupnosti.

V ordinacijah sedaj velikokrat slišimo pripombe na račun participacije. Pacienti pravijo: sedaj boste imeli pa boljše plače itd. Kako zelo se motijo. Mislim, da je treba enkrat za vselej javno povedati, da zdravstveni domovi nimamo nič od tega, temveč le regionalna zdravstvena skupnost. Zakaj? Tisti denar, ki ga mi pobremo kot participacijo, res obdržimo, vendar dobimo zato od regionalne zdravstvene skupnosti toliko manj denarja kot smo ga pobrali. Tako torej zdravstveni domovi ne dobimo niti dinarja več kot prej, ko ni bilo participacije. Več denarja se nabira v regionalni zdravstveni skupnosti in mislim, da je prav, da to pacienti vedo. Mi nimamo nobenih koristi, le dodatno delo s pisanjem listkov in se morajo tako medicinske sestre ubadati z administracijo namesto s svojim delom.

Posebna težava je tudi pri delu, ki ga je več, kot pa bi ga smelo biti po načrtih. Primer. V zobozdravstvu je material zelo drag. Če zobozdravnik dela več, je vprašanje, če bo dobil za to kaj več odobrenih sredstev za material in za storitve. Včasih regionalna zdravstvena skupnost plača več opravljeno, včasih pa ne.

Če ne plača, delamo vse praktično v svojo škodo, ker v primeru prekrčitve plana zdravstvene skupnosti regije Ljubljana potem delamo vse naprej iz »ljubiteljstva« in na svoje stroške. Kam to vodi, vsakdo, ki se znajde v zobozdravniški čakalnici.

Ob dnevu republike so na osnovni šoli Vič pridobili sodobne prostore zobne ambulante. Le-ta bo obratovala ves dan za 1100 šolarjev

RAZGOVOR Z DR. MAJDO USTAR — NAGRAJENKO MESTA LJUBLJANE ZA LETO 1978

BREZ OPREME ZDRAVIJO LE VRAČI!

Na 8. kongresu ZKS so dali poseben poudarek varovanju zdravja in sploh zdravstvenemu varstvu aktivnega prebivalstva. Ta naloga, ki naj bi bila v tem obdobju osrednja, bo zagotovila boljše zdravstveno stanje vseh tistih, ki delajo v OZD. To pomeni, da naj bi zdravstvena služba posvečala več pozornosti tistemu človeku — delavcu, ki je sicer morda na videz zdrav in sploh ne toži, ne hodi na bolnišnico itd. dejansko pa je njegovo zdravje že ogroženo. S pravočasnim odkrivanjem te ogroženosti bi zagotovili uspešnejše zdravljenje, s tem pa bi tudi preprečevali nastajanje hujše oblike oziroma hujšega stadija bolezni. Znano je namreč, da je boljše preprečevanje kot pa zdravljenje! Temu pa smo pri aktivnem prebivalstvu večkrat posvečali premalo pozornosti in smo se začeli zanimati za človeka — delavca šele takrat, ko ni mogel več delati, ker je bil enostavno že tako bolan. Na tem področju bo potrebno narediti velike korake naprej. To ni le naloga medicine dela, temveč tudi vseh drugih zdravstvenih dispanzerjev. V izvajanje te naloge se bodo morali zato aktivno vključevati vsi zdravniki. Seveda pa jim bo potrebno omogočiti ustrezne pogoje dela. Za preventivo,

kjer očitnejših bolezenskih znakov še ni videti, je še bolj potrebna ustrezna oprema in pogoji za delo, če hočemo uspešno preprečevati bolezni.

Kakšen je položaj v zdravstvenem domu Vič je znano že dalj časa. Bolniki, ki obiskujejo zdravnike, se čudijo, kako je sploh mogoče delati v takšnih pogojih in v marsikateri ordinaciji s takšnimi aparati, ki so ne-

primerni, da ne rečemo »zreli za odpad«. Toda drugih ni. Kakšen je položaj v zdravstvenem domu Vič — osrednji zdravstveni ustanovi v občini, smo se pogovarjali z dolgoletno delavko te ustanove, ki je za svoje požrtvovalno delo prejela tudi nagrado mesta Ljubljana. Dr. Majda Ustar je zaskrbljena nad položajem. »Naš problem ni le prostorska stiska, temveč so težave z opremo in tudi ljudi je premalo. Že dolgo časa nujno potrebujemo npr. oddelkokoamaro in rentgenski aparat za protituberkulozni dispanzer. Tega nimamo. Imamo le en sam star rentgenski aparat, s katerim je nemogoče uspešno delati. Republiški zavod za varstvo pri delu je zaradi nujne sicer izdal dovoljenje za pogojno delovanje, vendar aparat ni več primeren za uporabo. Sedaj so kabli prepereli od izrabljenosti in nimamo več s čim delati. Kako naj karkoli ugotavljam brez aparatov? Človeku kot zdravnik ne moreš pomagati, kot bi mu lahko in to vsakega zdravnika izredno prizadene. Ljudi pošiljamo na slikanje v druge zdravstvene domove. Samo za medicino dela pa potrebujemo 6000 slikanj letno! Mislim da je to že nujna in bi morali najti potrebne tri milijone dinarjev za aparaturo. Ta pro-

blem poudarjamo že od leta 1972 in od tedaj se v šestih letih ni premaknilo niti za milimeter naprej! Istočasno pa si bo regionalna zdravstvena skupnost, ki nam reže kruh, nabavila računalnik! Denar zanj so bojda privarčevali iz nekaterih, nam neznanih virov. Torej za to je denar, za nas, za zdravstveno opremo ga pa ni. Ne rečem, da računalnik ni potreben, vendar mislim, da ima medicinska oprema prednost. Neizkoriščenih računalnikov je v Ljubljani dovolj in je mogoče delati na njih, saj po svetu nima vsaka ustanova in tovarna svojega računalnika.

Mislim da bi morali k samoupravnemu sporazumu za prihodnje leto dodati aneks, ki bi predvidel nakup potrebne medicinske opreme — vsaj najnujnejše.

Zaradi naše slabe opremljenosti morajo delavci iz naše občine v druge, če želijo imeti urejeno zdravstveno varstvo. Tako je moral Mercator od nas drugam. O tem je potrebno razmisliti, saj brez opreme in kadrov preventivnega zdravljenja in skrbi ne bo mogoče uspešno izvesti pri še takih napreznih in prizadevanjih zdravstvenega osebja, pravi dr. Majda Ustar.

MILOVAN DIMITRIČ

Dr. Majda Ustar

V GLASBENI ŠOLI VIČ

NAJBOLJ PRILJUBLJENA STA KITARA IN KLAVIR

Med mladimi vlada veliko zanimanje za glasbeno izobraževanje. Najbolj priljubljena instrumenta sta klavir in kitara, malo manj zanimanja je za harmoniko, pihala in godala, najmanj pa je sedaj učencev za trobila in solo petje. Šola ima v predmetniku vse instrumente razen tolkal, oboe in fagota. Teh instrumentov na šoli ne poučujejo, ker je zanimanje manjše in primanjkuje pedagogov.

Šolanje traja različno dolgo, od šest do deset let. Šolanje klavirja, godal, harmonike in kitare traja deset let, pri drugih instrumentih in solo petju šest. Vsi kandidati morajo pred vpisom opraviti preizkus, pri katerem strokovna komisija ugotovi, ali ima učenec razvite glasbene dispozicije (ritmični čut, posluš, glasbeni spomin itn.). Glasbeno nadarjeni učenci imajo možnost hitreje napredovati. Vendar nadarjenost sama po sebi še ne zagotavlja uspeha. V šoli, če učenec ni pripravljen vztrajno in sistematično vaditi. Delo predstavlja devet desetlin uspeha, ne navaja le na virtuoznost, ampak tudi na vztrajnost, disciplino, natančnost in utrjevanje volje. Obstajajo tudi primeri, ko v začetku šolanja učenec kaže le povprečno nadarjenost, po nekaj letih pa se mu »odpre«. Tisti učenec, ki si na glasbeni šoli pridobi delovne navade, je običajno uspešen tudi v svoji redni šoli ali v poklicu. Statistika kaže, da med glasbeno učno mladino ni mladinskega prestopništva, ali je ta zmanjšan na minimum.

Po končanju šolanja v glasbeni šoli lahko učenci nadaljujejo glasbeno izobraževanje na srednji glasbeni šoli, po tej pa na pedagoški ali glasbeni akademiji. Po besedah direktorja viške glasbene šole Cvetka Budkoviča se še vedno premalo učencev odloči za nadaljnje glasbeno izobraževanje. To je med drugim posledica tega, ker je glasbeni poklic v naši družbi premalo cenjen in materialno stimuliran.

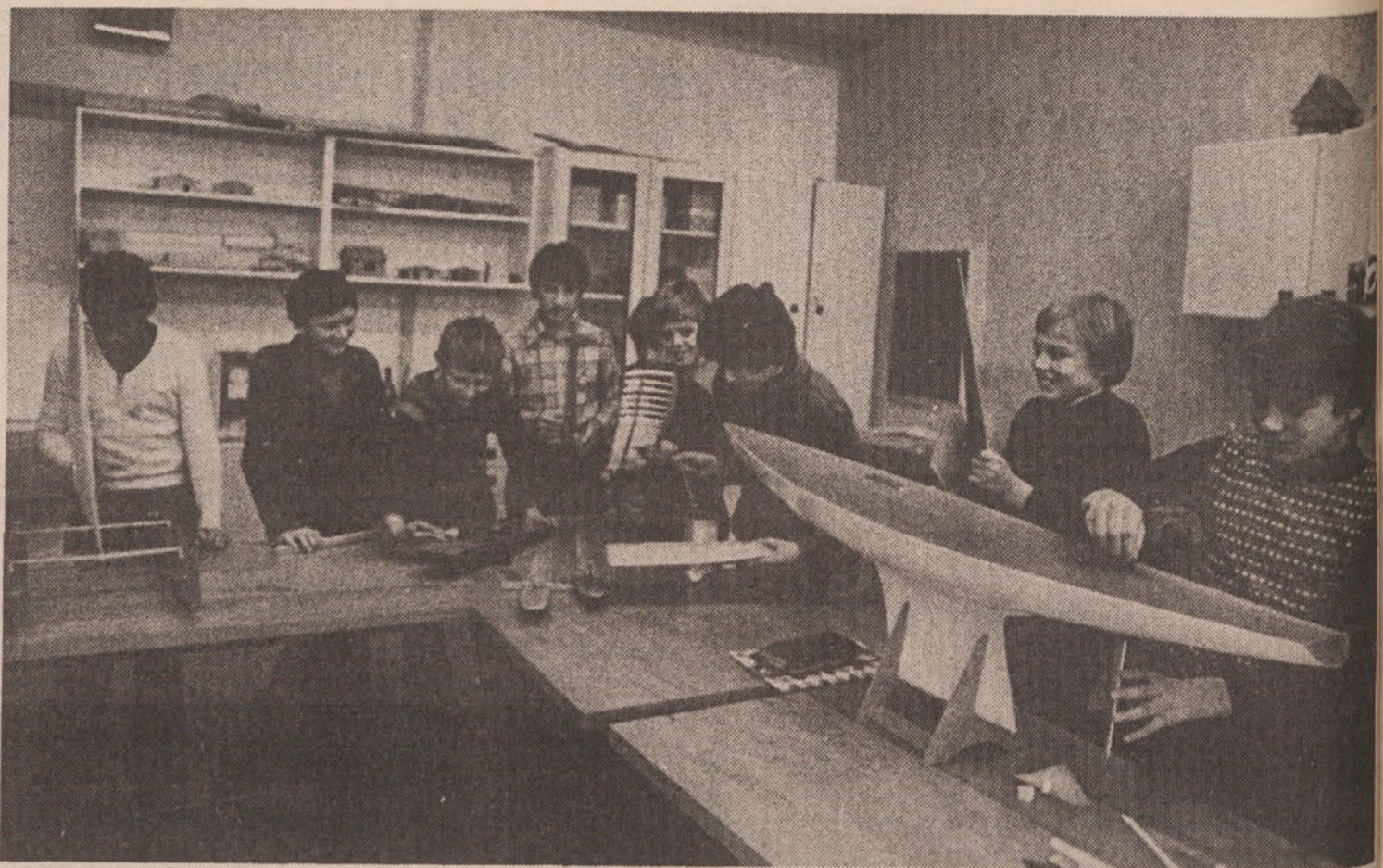
Od šestega razreda naprej se učenci učijo učno snov srednje stopnje, vendar njihovo spričevalo ne daje strokovne kvalifikacije, kot je to primer pri učencih srednje glasbene šole, ki morajo poslušati poleg glavnega predmeta še: harmonijo, kontrapunkt, nauk o instrumentih, oblikovanju, glasbeno zgodovino in druge teoretične predmete.

Šola organizira s svojimi učenci interne in javne nastope od prvega leta naprej. Internim nastopom prisostvujejo starši, javni nastopi pa so pred širšo publiko. Udeležujejo se tudi radijskih snemanj. V lanskem letu so imeli mladi glasbeniki številne nastope na različnih proslavah in praznovanjih. S svojimi glasbenimi točkami, ki so bile na visoki ravni, so navduševali poslušalce.

Večina učencev ima svoje lastne instrumente, ker morajo doma vaditi. Nekatere instrumente izposoja tudi šola, zlasti godala, pihala in trobila. Z odraščanjem dobi učenec svoji velikosti primeren godalni, pihalni ali trobilni instrument, ko pa doraste, mu starši kupijo svojega. V prvih začetkih delovanja šole so si učenci povečini izposojali instrumente, v letih po osvoboditvi starši še niso bili tako premožni, da bi svojemu otroku kupili instrument, ki tudi sedaj ni poceni.

Pouk na šoli je individualen, kar pomeni da se pedagog posveti le enemu učencu. Tak način pouka je nujen, ker učenci različno hitro napredujejo. Šola je v stalnem stiku s starši, da ti otroke kontrolirajo pri vsakoletni vadbi, redna vaja pa je edini porok za uspeh.

F. PREŠEREN

Mladi modelarji pri delu

OB DVAJSETLETNICI OBSTOJA

BOGATO RAZDAJANJE ZNANJA!

Sredi tega meseca je Zavod za tehnično izobraževanje, ki ima sedež v novih prostorih na Langusovi cesti, praznoval dvajsetletnico uspešnega in plodnega dela pri izobraževanju, usposabljanju in izpopolnjevanju tehničnih strokovnjakov. Dejavnost Zavoda ni le usposabljanje in seznanjenje s tehničnimi novostmi, marveč s tistim znanjem, katerega osnove posameznik pri svojem delu potrebuje. V teh dvajsetih letih si je Zavod s svojim delom pridobil ugled v vsej Sloveniji. K takšnemu ugledu mu je v največji meri pripomoglo 19

marljivih delavcev, kolikor jih je v letošnjem letu zaposlenih, 21 zunanjih sodelavcev, ki programirajo in pripravljajo seminarje in tečaje, 238 predavateljev ter 14 sodelavcev, ki pripravljajo izobraževalno gradivo. Svoj ugled si je pridobil Zavod s kvalitnimi predavanji, dobro organizirano tečajev. Navzlic težavam s prostori, kjer se odvijajo tečaji, se obseg dela vedno širi, kajti združeno delo in posamezniki so doumeli, da le nenehno izobraževanje in izpopolnjevanje zagotavlja delovni uspeh.

Zavod za tehnično izobraževanje je bil bržkone ustanovljen za opravljanje drugačnih nalog, kot jih opravlja danes. Takrat, leta 1958 so bile potrebe drugačne, zato mu je ustanovitelj, takratni Okrajni odbor ljudske tehnike prisodil nalogo tehnično prosvetljevati ljudi, dati jim širšo tehnično kulturo. Organiziral in prirejal je predavanja, demonstracije, filme in druge oblike izobraževanja, namenjenemu najširšemu krogu ljudi.

Časi so se spreminjali, družbene potrebe tudi, tem potrebam je Zavod sledil. Od leta 1960 naprej so se pričele kazati potrebe po daljšem strokovnem izobraževanju kadrov v industriji, ki niso imeli potrebnega znanja za opravljanje dela, ki so ga opravljali. V ta namen je Zavod organiziral enoletne oblike funkcionalnega izobraževanja delavcev v popoldanskem in večernem času. S

pridobitvijo znanja so si delavci običajno pridobili interno kvalifikacijo. To izobraževanje je bilo zlasti namenjeno tehnologom, analitikom, vodjem skupin, vodjem obratov in drugim.

Delovne organizacije so kazale potrebe tudi po krajših seminarjih z ozko strokovno tematiko. Šolani strokovnjaki so pri svojem delu ugotavljali, da jim manjkajo določena znanja, ki jim ga šola ni dala, kot npr. znanja iz organizacije dela, psihologije, pa tudi tehnične novosti.

Zavod je razširil izobraževanje na različna področja kot so organizacijsko-tehnično, varstvo pri delu in izobraževanje inštruktorjev praktičnega dela.

Od leta 1967 Zavod tesneje sodeluje z nekaterimi večjimi delovnimi organizacijami. Le-te so se namreč na osnovi potreb dogovorile z Zavodom za organizacijo izobraževanja določenega profila delavcev. Čeravno prevladuje sodelovanje z delovnimi organizacijami, se tudi posamezniki pripravljajo za določene seminarje oziroma tečaje, ki jih tudi sami plačajo. Po uspešno opravljenem izpitu si le-ti običajno poiščejo zaposlitev, za katero so se usposobili. Pri tem velja omeniti, da tudi delovne organizacije plačajo ekonomsko ceno organizacije in izvedbe tečaja, kajti plačane storitve so edini dohodek Zavoda za tehnično izobraževanje.

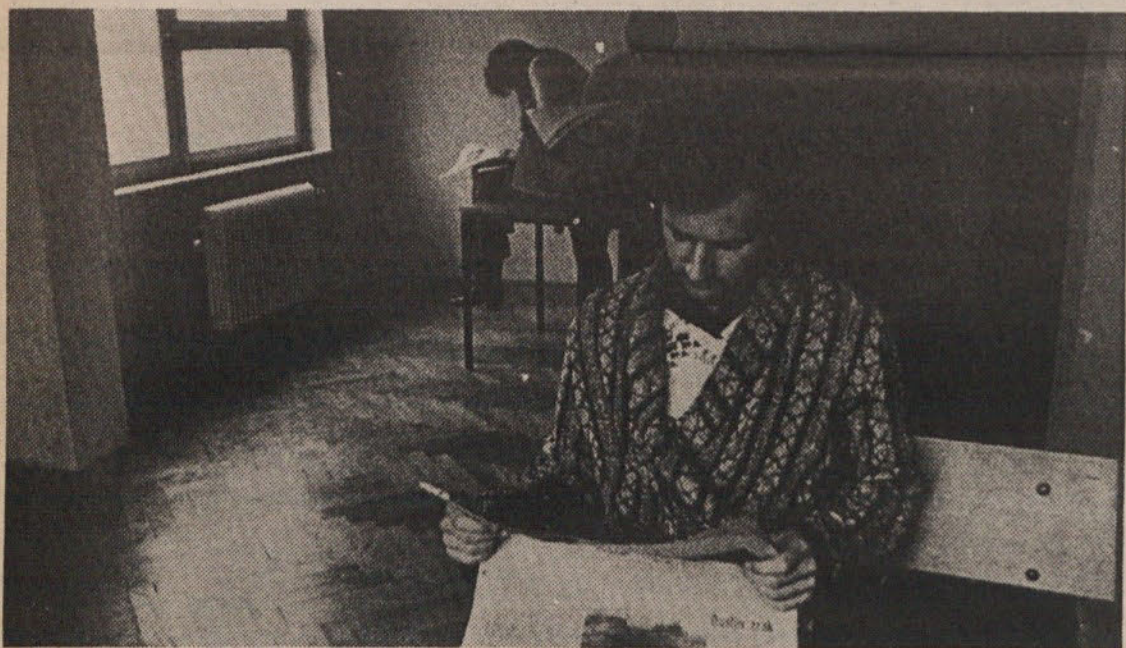
Dela delavcem Zavoda ne bo zmanjkalo, ker je vedno več zanimanja za različne oblike izobraževanja. V delovnih organizacijah se zavedajo, da jim le nenehno spremljanje novosti zagotavlja poslovni uspeh. Največ je krajših tečajev do sto dvajset ur, daljših, ki bi obsegali več kot 120 ur, je vedno manj.

Z nekaterimi delovnimi organizacijami Zavod nenehno sodeluje, tako da se delavci teh organizacij permanentno izobražujejo.

Permanentno izobraževanje je postalo potreba našega časa. Znanje pridobljeno v šoli je treba stalno obnavljati in dopolnjevati, kajti če ga ne, nas bo slejkoprej prehitel čas. Zavod že nekaj let uspešno sodeluje z Visoko šolo za organizacijo dela v Kranju. Nastala je svojevrsna delitev dela med obema partnerjema in dopolnjevanje na različnih področjih.

Zakon o usmerjenem izobraževanju bo bržkone še bolj poudaril pomen dopolnilnega in permanentnega izobraževanja ob delu, kar Zavod za tehnično izobraževanje uspešno opravlja že vrsto let. Kaže, da bo šel razvoj v to smer, da bo vedno pogostejše treba obnavljati in izpopolnjevati obstoječe znanje, ki bo postalo dragocena naložba, to verjetno še premalo upoštevamo.

F. PREŠEREN

Posnetek je naš fotoreporter napravil v notranjosti sedanjega doma

V DOMU GRADBENIH ŠOL

KMALU PRVA LOPATA!

Vse kaže, da se bodo dijaki Doma srednjih gradbenih šol ob Gerbičevi ulici že čez dobro leto vselili v nove sodobnejše prostore, saj je predviden pričetek gradnje v decembru letošnjega leta. Gradbeni odbor je opravil ogromno dela, da je pripravo gradnje pripeljal do sedanje faze, pri svojem delu je bil deležen podpore občinske skupščine in njenih organov, izvršnega sveta mesta Ljubljane in koordinacijskega odbora pri mestni konferenci SZDL, ki skrbi za gradnjo dijaških in študentskih domov na območju mesta.

Doma, katerega gradnjo bodo po predvidevanjih že letos pričeli, predstavlja le prvo fazo gradnje na prostoru, kjer zdaj stojijo gradbeni provizoriji, za prihodnja leta načrtujejo na tem prostoru izgradnjo še treh podobnih objektov. Izgradnja druge faze je močno potrebna, saj bodo s prvo fazo le nadomestili dotrajane zgradbe, ki so že premajhne, tako da bodo morali tudi v prihodnje odklanjati mlade iz drugih krajev Slovenije, ki bi se radi šolali. Kdaj bodo pričeli z gradnjo druge faze, še ni znano, potrebno bi bilo pričeti čimprej, ker v Ljubljani že močno primanjkuje dijaških in študentskih domov.

Lokacijska dokumentacija za gradnjo prve faze je že izdelana in sprejeta, idejni projekt pa bo izdelan v nekaj dneh. Rok s projektantom so dogovorjeni, prve lopate naj bi po zagotovilih projektanta zasadili 20. decembra. Upajmo, da bo graditeljem vreme naklonjeno, da bodo v dogovorjenem času končali z deli, da se

bodo lahko dijaki ob tridesetletnici obstoja doma novembra 1979 vselili v novo zgradbo in s tem dostojno proslavili to obletnico.

Na pričetek gradnje se v domu že pripravljajo, kajti zaradi gradnje bodo morali porušiti šest provizorijev. Tri barake so že izpraznjene, zato so ob začetku šolskega leta sprejeli manj dijakov, eno bodo izpraznili pred pričetkom gradnje, dve nadaljnji pa bosta izpraznjeni in porušeni ob koncu tega leta.

Gradnja pomeni nevšečnosti za stanovalce doma in vzgojitelje, kajti gradbišče bo razdelilo prostor, kjer so postavljene barake na dva dela, in tudi sicer otežilo življenje v domu.

Kljub slabim pogojem, v katerih stanujejo in delajo dijaki, dosegajo nadpovprečne učne uspehe. Učni uspeh je znašal v preteklem šolskem letu nad 90 odstotkov. Dobri učni uspehi niso naključni, marveč so plod prizadevnega dela dijakov in njihovih vzgojiteljev. V tem domu je povsem običajno, da se dijaki učijo pozno

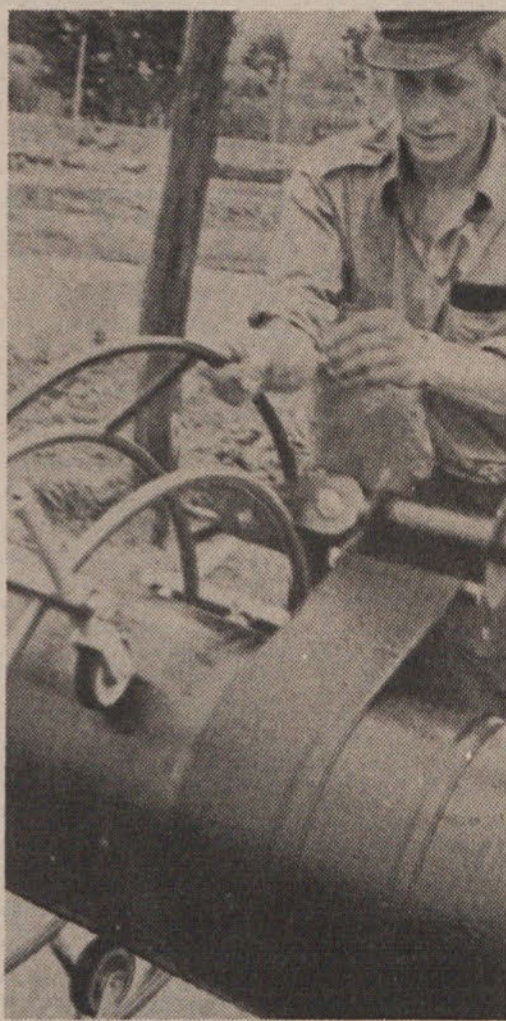
v noč, kajti tesne učilnice ne morejo sprejeti naenkrat vseh dijakov, ki bi radi pisali domače naloge in opravljali druge učne obveznosti. Vrvež v učilnicah se poleže šele zvečer, takrat pridejo na vrsto dijaki, ki prej niso imeli prostora v učilnicah. Zaradi prostorske stiske trpijo tudi interesne dejavnosti.

S potekom priprav na gradnjo novega dijaškega doma so vsi dijaki obveščeni in z razumevanjem spremljajo napore gradbenega odbora pri urejanju dokumentacije. Po svojih močeh bodo tudi sami sodelovali pri pripravi na gradnjo in pri sami gradnji, da bo le-ta hitreje potekala.

Priprave za gradnjo novega doma tečejo od junija 1977, ko je bil imenovan gradbeni odbor in dopolnjen decembra istega leta. Upošteva vse potrebne dokumente, čeprav zaradi razmer ne bi bilo napak, če bi dom že stal.

Če bodo še zadnje priprave pred gradnjo pravočasno končane in če bo graditeljem vreme naklonjeno, potem lahko pričakujemo otvoritev novega doma v času praznovanja tridesetletnice obstoja dijaškega doma ob Gerbičevi ulici.

F. PREŠEREN

SILVAPRODUKT

Dolenjska cesta 42

V naši delovni organizaciji proizvajamo:

SREDSTVA ZA ZAŠČITO LESA

- pred glivami in insekti
- pred gorenjem
- pred pokanjem čel listavcev

SREDSTVA ZA ZAŠČITO KOVIN

- trakove za hidroizolacijo cevi in cistern
- hladne bitumenske premaze
- sredstva za razmaščevanje kovin
- pasivizacijo rje

GOSTILNA JESIH 28. OKTOBRA:

LITERARNO SREČANJE

Naslov vam ne pove dosti, zato dovolite, da v naslednjih vrsticah ta pojem in ta datum malo bolj osvetlim.

Zveza kulturnih organizacij Slovenije je organizacija, ki se ukvarja z mnogimi dejavnostmi. Med drugim skrbi tudi za mlade literate in to v obliki območnih srečanj pesnikov in pisateljev začetnikov. Na koncu pa je zaključno srečanje v Gradišču, v Slovenskih goricah. Tja pridejo vsi tisti, ki so pokazali na območnih srečanjih največ talenta. Na teh srečanjih lahko sodeluje vsak, ki še ni objavil samostojne knjige razen v samozaložbi.

Ljubljana je imela letos prvič svoje območno srečanje, ki je bilo v gostilni Jesih na Dolenjski cesti. Vsi izbrani avtorji so se najprej zbrali v prostorih OO ZSMS Krim-Rudnik. Potem so odšli v gostilno Jesih, kjer je bila osrednja prireditev. V prijetnem okolju gostilne, ki jo najbolj poznajo kulturniki, je odpadel oklep nezaupanja, in mladi ustvarjalci so se v debati med seboj in žirijo, ki so jo sestavljali Branko Žužek, Mihaela Mravljak in Peter Božič, bolje spoznali. Veliko je bilo govora tudi o problemih, s katerimi se srečujejo v svojem umetniškem ustvarjanju. Ob 20. uri je bil na vrsti literarni večer-predstavitelj najboljših tekstov. Drugi del literarnega večera pa so zapolnili mladi literati iz KS Krim-Rudnik. Po večeru je bil še pogovor z obiskovalci, ki pa so kljub temu, da jih je bilo veliko, ostali bolj zadržani.

Grobo, neobdelano snov so sprejeli v roke in jo obdelali tako, da je bila primerna za literarni večer mladincev kulturne komisije pri OO ZSMS Krim-Rudnik. Finančno pa so prireditev podprli občinska konferenca ZSMS Ljubljana Vič-Rudnik, KS Krim-Rudnik in gostilna Jesih.

PETER KOSMAČ

DELO IN KULTURA

Likovni samorastniki Milan Oman, Igor Kizanovski, Milan Horvat, Herman Bizjak, Marjan Prebil, Fiket Velagič, Jože Lesar in Ivan Izlaker ter akademski slikar Marjan Kozamernik, so se z razstavo svojih slikarskih del predstavili delovnemu kolektivu Elektromontaže.

S to razstavo se je Društvo likovnih samorastnikov Viča (društvo je v ustanavljanju) predstavilo prvič širši javnosti. Razstava sama je pritegnila pozornost zaposlenih in hkrati potrdila pravilnost približanja kulturnih vrednot v delovno okolje. Razstava, ki je bila dva tedna v Elektromontaži, je prenešana še v osnovno šolo Vič.

OB KNJIGI RAZVIJAMO KULTURO

Izteka se mesec knjige, ki je tradicionalna prireditev v vsej Jugoslaviji in je letos potekala od 15. oktobra do 15. novembra. Republiški odbor za knjigo je letos pozval vse občinske ZKO, naj ustanovijo odbore za knjigo. Tako je občinski ZKO odbor ustanovila že v prejšnjih letih in na njegovo pobudo pripravila skupaj s knjižnico »Prežihov Voranc« vrsto knjižnih razstav in prireditev, namenjenih popularizaciji dobre knjige in branja (Razstavo mladinske literature, dve razstavi marksistične literature, razstavo knjig Mestnega gledališča Ljubljanskega, razstavo izdaj ZKOS, za knjižnice je ZKO kupila avtorizirane izvide knjig Prešernovih nagajencev itd.). Na letošnje pobudo pa so se knjižnice zavzele, naj akcija ne bo osredotočena samo na meseca oktober in november, ampak naj postane stalna naloga knjižnic in društev.

Odbor za knjigo pri ZKO Slovenije je pripravil v mesecu knjige dve osrednji prireditvi: na prvi so podelili knjižna darila dvajsetim avtorjem najboljših spisov o knjigi, ki so se na osnovnih in srednjih šolah udeležili nagradnega razpisa, na posebni slovesnosti pa so letos prvič podelili tudi Trubarjeve plakete, to

Knjižnica Prežihov Voranc

je priznanja za izjemno uspešna prizadevanja pri razvijanju bralne kulture v Sloveniji.

Občinska zveza je v tem času seznanila knjižnice in društva z najzanimivejšimi predlogi za delo odborov za knjigo, od katerih naj posebej omenimo predlog Borisa Makovca:

— **Tovariš Boris Makovec, kakšen naj bi bil sestav odborov za knjigo?**

»Menim, da naj bi mimo zavzetih animatorjev za knjigo in branje v odborih sodelovali obvezno še: predstavnik matične knjižnice, predstavnik občinskega odbora za bralno značko (ki morda deluje v okviru ZPM ali kako drugače), predstavnik Prešernove družbe (predstavnik občinskega odbora PD ali najuspešnejši poverjenik), predstavnik srednje šole združenega dela (morebitno knjižničar iz TOZD ali drugi bolj ali manj zavzet kulturni animator) ali predstavnik občinskega sindikalnega sveta ter seveda član predsedstva ali izvršnega odbora občinske zveze, ki naj bi bil predsednik odbora. Odbori bi lahko bili tako sestavljeni vse dotlej, dokler ne bo uresničena širša zamisel o posebni organizaciji za knjigo.«

— **Kakšne bi bile naloge takega odbora?**

»Odbor naj bi se najprej seznanil z dejanskim stanjem bralne kulture v občini, s številom vseh bralcev v občini (v poklicnih in amaterskih ljudskih knjižnicah in v knjižnicah TOZD), s številom izposojenih knjig, vsebinsko strukturo prebranih knjig in s strukturo nabavljenih novitet, s številom udeležencev akcije za bralno značko, s številom članov PD in — če je mogoče — tudi s številom članov Sveta knjige in stalnih naročnikov drugih založb. Nato bi odbor izdelal, reci-

mo, petletni načrt širjenja bralne kulture s povsem konkretno postavljenimi cilji kot so: povečanje izposoje v že obstoječih knjižnicah, ustanavljanje novih knjižnic in izposojevališč, povečanje števila članov PD in podobno. Vsa prizadevanja odbora naj bi bila usmerjena predvsem na pospeševanje bralne kulture med mladimi. O teh načrtih naj bi odbor sprejemal stališča in priporočila ter jih posredoval posameznim kulturnim dejavnikom, da bi jih uresničili v konkretni akciji.

Slednjič naj bi odbor spremljal in obravnaval uspešnost izvedenih akcij. Posebna skrb odbora naj bi bila popularizacija dosežkov v širši javnosti prek sredstev javnega obveščanja, pa tudi obveščanje o pomembnejših literarnih in knjižnih prireditvah v občini in drugih prireditvah, na katerih se bodo podeljevala priznanja najuspešnejšim popularizatorjem branja.«

— **Prosimo vas za nekaj konkretnih predlogov za možne akcije!**

»Sodim, da je najpomembnejše, da domislimo in skušamo uveljaviti čimbolj uspešne načine stimuliranja branja v srednjih in poklicnih šolah. V knjižnicah (poklicnih in amaterskih) bi kazalo ustanoviti posebne svete bralcev, kolikor jih še ni. Sveti bralcev naj ne bi bili institucionalizirani organizmi, kot bodo posebne skupnosti za knjigo, ampak naj bi knjižnica sama izbrala člane sveta izmed svojih najbolj vnetih in hkrati za delo knjižnice najbolj zavzetih bralcev. Sveti bralcev naj bi bili v polnem pomenu besede »sveti«, ki bi delavcem v knjižnici tudi svetovali, kako naj izboljšajo svoje delo in poslovanje.

Knjižnice pa naj bi svete seznanjale s svojimi dosežki pri izposoji, z nakupom novitet, s finančno situacijo, s svojimi razvojnimi načrti. Sveti bralcev bi šteli denimo 20 do 30 članov, ki bi se sestajali dvakrat ali trikrat letno. V ljudskih knjižnicah naj bi bili na vidnih mestih razstavljeni katalogi in prospekti izložb, ki bi bralca lahko širše informirali o slovenski knjižni »proizvodnji«, hkrati pa bi na ta način tudi spodbujali nakup knjig, predvsem takšnih, ki bi jih moral imeti vsak doma in jih knjižnice praviloma ne sposojajo na dom (priročniki, leksikoni, enciklopedije).

Prizadevati bi si morali, da bi postale ljudske knjižnice majhna kulturna središča, s tem da bi v njih prirejali knjižne in likovne razstave, literarne večere ob kulturnih praznikih, pogovore z avtorji (književniki, ilustratorji), še posebej z avtorji tistih knjig, ki so v knjižnici najbolj brane. V knjižnici naj bi potekale pravilne ure za najmlajše bralce in morda tudi razstave njihovih risb, ki bi jih spodbudila poslušana pravljica. Knjižnica bi morda lahko ob primerni priložnosti simbolično nagradila najboljše bralce, zlasti najmlajše. Matična knjižnica naj bi posvetila posebno skrb širjenju bralne strukture med delavci iz drugih republik, ki živijo in delajo v občini. Dala bi lahko pobudo za ustanovitev knjižnih skladov v jezikih narodov in narodnosti Jugoslavije po delovnih organizacijah, v KS ali samskih domovih, pri čemer bi morali doseči sodelovanje sindikalnih organizacij, za financiranje pa pridobiti tudi sredstva delovnih organizacij, v katerih so delavci zaposleni.«

OBISKALI SMO PISATELJA ANTONA INGOLIČA

Na sestanku pionirskega odreda smo se odločili, da bomo obiskali pisatelja Antona Ingoliča, ki se je pred nedavnim preselil v naš kraj.

Tako smo se na prvi oktobrski torek s šopkom napotili k njegovi hiši. Odprl nam je prijazen mož in nas lepo, domače povabil, naj vstopimo.

Pozdravili smo tudi pisateljevo ženo. Tovariš Ingolič nas je popeljal v svojo delovno sobo. Ko smo vstopili, nam je zastal dih. Ob pogledu na več kot tri tisoč knjig ne moreš ostati ravnodušen. Pokazal nam je vsa svoja dela v različnih izdajah in tiskana v različnih jezikih, prav tako tudi veliko starih knjig (največji je bil slovar jakutščine).

Po ogledu knjižnice nam je pripovedoval, kako je med vojno pisal knjige. Povedal nam je, kako je pisal knjigo Udarne brigada. Pisatelja so med vojno leta 1941 izselili v Srbijo. Imel je družino, med njimi majhnega sina, ki mu je tam zbolel. Želel mu je olajšati bolezen, zato mu je začel pripovedovati, kako njegove igrčke potujejo za njimi. Iz te zgodbe je nastala Udarne brigada.

Ingolič si je izmišljal vedno nove zgodbe in sin je vedno bolj verjel. Pomislil je, kako bo sin razočaran, če igrčke ne bodo prišle za njim. Spraševal je sosede, otroke v šoli, sodelavce in prijatelje, če imajo kakšno igrčko. Dobil je vse igrčke razen kegljev in bunke. Nazadnje je tudi te dobil pri kolarju. Drugi dan mu je povedal, da bodo prišle igrčke k njemu. Zvečer je nastavil igrčke po sobi. Zjutraj se je sin zbudil in ves vesel objel igrčke. Pisatelj je po sinovi boleznini začel zapisovati zgodbo. Vse kar je napisal, je moral skriti, da ne bi Nemci kaj našli. Tako je vsak posamezni list, ki ga je napisal, skril v skladovnico drv, ki je bila za hišo, tam se je nabralo dvesto listov, te je zložil in zvil ter vtaknil v karniso nad oknom. Bal se je, da bi tudi tam liste našli, zato se je odlečel, da jih skriva pri prijatelju, ki je stanoval v dvajset kilometrov oddaljeni vasi. Premišljeval je, kako bi liste odnesel tja. Dal jih je v nahrbtnik ter naložil nanje obleke, ki so jih pošiljali znanici iz Ptuj. K prijatelju je šel po ovinkih, da ne bi koga srečal. Tam sta liste skrila v pločevinasto posodo, jo dala pod železno peč, ki sta jo dvignila v luknjo. Nekaj tednov

po osvoboditvi sta odkopala nepoškodovane liste, čeprav so so ves čas kuhali pod pečjo.

Ko je končal pripoved, smo ga povprašali, kaj piše sedaj. Ves vesel nam je povedal, da je to knjiga »Zgodbe mojega jutra«, ali kot bi drugače rekli Zgodbe iz mojega otroštva. Njegova stara mama in oče sta imela kmetijo. Na tej kmetiji se mu je zdela najbolj zanimiva velika črna krava. Bila je huda, a je dajala veliko mleka. Z njo ni imel na paši nikoli veliko dela, saj je na paši vedno videl črno piko-svojo kravo, ki je ostale krave vedno nagnala stran in se sama pasla na najbolj sočni travi. Kaj ni bila ta krava zanimiva?

Pri Ingoličevih so bili mizarji in pisatelju je bilo tako tudi usojeno, da bo postal mizar. Ko je napravil prve štiri razrede, se je odločil, da bo šolanje nadaljeval. Oče se je moral sprijazniti. Ko je Anton dokončal gimnazijo, je eden izmed njegovih prijateljev dejal, da pojde v Francijo, to je vedno bolj mikalo tudi Antona. Starše in profesorje je prosil za finančno pomoč in odpotoval. Ko sta bila s prijateljem v Parizu, sta si najprej ogledala mesto. Anton je dobro razumel francosko, le

govoriti ni znal. Želel si je izpolniti znanje, zato se je vpisal na tri šole, vendar je sprevidel, da to ne bo zmogel, zato je hodil samo še v enoletno šolo za profesorje francoščine. Njegovega prijatelja je začelo mučiti domotožje in je odpotoval nazaj v domovino. Toda Anton je zdržal in končal enoletno šolo, potem pa se je vrnil v domovino in se vpisal na Filozofsko fakulteto v Ljubljani, kjer je leta 1931 diplomiral iz slovenščine in francoščine. Potem je bil leto in pol brez službe. Težko so se preživljali, saj je v službo hodila le žena, imela pa sta še hčerko. Da so se lažje preživljali, je začel pisateljati.

Tako Anton Ingolič pripoveduje o svojih mladih letih. Z zanimanjem smo ga poslušali, srečanje z njim pa nam bo še dolgo ostalo v spominu.

Na obisku pri pisatelju smo bili pionirji OŠ VLADO MIKLAVC iz Vrhovcev in zapisali:

MIRAN KLENOVŠEK, 6.a
JOŽE SUHADOLNIK, 6.a
KARMEN KOTNIK, 7.b
SNEŽNA ALIČ, 7.b.r.

10. SREČANJE PIONIRJEV DOPISNIKOV

V GOSTEH PRI VIŠKIH DOPISNIKIH

Zveza prijateljev mladine Slovenije je organizirala že deseto srečanje pionirjev dopisnikov. Srečanja so se udeležili pionirji-dopisniki nagrajenih pionirskih šolskih glasil in njihovi mentorji iz vse Slovenije. Tokrat so bili gostitelji pionirji ljubljanskih osnovnih šol. Na obisku v Ljubljani so bili tri dni, prvi dan so si ogledali ljubljanske tiskarne in novi RTV center, drugi dan so si ogledali razstavo pionirskih šolskih glasil, se pogovarjali z uredniki mladinskega tiska, srečali so se z znanimi novinarji in literati ter si ogledali Ljubljano. V goste pionirjem naše občine je prišlo 47 pionirjev iz raznih krajev Slovenije, ki so jih v času bivanja v Ljubljani sprejeli v svoje domove.

TAMARA DANIELI: »Doma sem v vasi Kontovel blizu Trsta. Hodim v osmi razred osnovne šole. Pobudo za izdajanje časopisa »Srečni dnevi« je lani dala profesorica Olga Lupinc. Lani smo izdali eno številko, ki smo jo razdelili učencem v šoli. Izkupiček, ki se je nabral s prostovoljnimi prispevki, bomo porabili za šolski izlet. Letošnje leto se je krog sodelujočih povečal, navdušili so se tudi drugi

učenci. V časopisu objavljamo spise različne vsebine, pesmi in križanke. Pri izdajanju glasila sodelujem od začetka, sem tudi članica uredništva. Vse delo pri izdajanju opravimo sami, tiskamo ga na ciklostil.«

BOŠTJAN FABJAN: »Hodim v šesti razred osnovne šole Kočevje. Pri izdajanju časopisa z imenom »Potoček« sodelujem drugo leto, toliko časa

Boštjan Fabjan

Rosana Škvarč

Karmen Malalan

Tamara Danieli

Renata Makovec

naši glasilo tudi izhaja. Največ objavljam pesmi, včasih tudi novice domačega kraja. Številka glasila velja petnajst dinarjev, denar hranimo v banki, uporabljamo ga bomo za obnovo šole. Za udeležbo na srečanju pionirjev dopisnikov me je predlagala mentorica. Poleg mentorice tudi pionirji člani uredništva urejamo glasilo. Udeležba na tem srečanju mi pomeni priznanje za vloženo delo in spodbudo za naprej. Upam, da se bom srečanja pionirjev dopisnikov še kdaj udeležil.«

ROSANA ŠKVARČ: »Hodim v osmi razred osnovne šole »Dušan Bordon« v Kopru. Letos sem prvič na srečanju pionirjev dopisnikov. Zaradi moje aktivnosti v literarno novinarskem krožku na šoli mi je tovarišica predlagala udeležbo na tem

srečanju. Iz moje šole sta na srečanju še dve kolegici iz šestega in sedmega razreda. Članica krožka sem postala na predlog tovarišice, ker sem dobro pisala spise. Največ pišem pesmi in spise. Svojih del ne objavljam le v šolskem glasilu »Žarek«, marveč tudi na radiu Koper v oddaji za mlade poslušalce, v Pionirskem listu in drugod. Tovarišica predlaga posamezne teme, na predlagane teme napišemo spise, najboljša spise potem objavimo v glasilu. Za delo v krožku je na šoli veliko zanimanja, tudi mnogo dobrih dopisnikov je na naši šoli, zato sem toliko bolj vesela, da me je tovarišica izbrala za pot v Ljubljano.«

KARMEN MALALAN: »Sem učenka sedmega razreda osnovne šole Janko Premrl-Vojko v Kopru. Za srečanje smo

izbrali enajst najbolj aktivnih članov krožka, takšne, ki se odlikujejo z najboljšimi prispevki. V naši skupini, ki je prišla v Ljubljano, je nekaj pesnikov, sama pa pišem spise in rišem risbe. Glasilo »Modri val« izhaja že okrog enainvajset let. Člani krožka prispevamo največ prispevkov za glasilo, sodelujejo pa tudi drugi učenci. Učencem predlagamo teme za spise, najboljša potem objavimo. Razen v šolskem glasilu objavljam svoje prispevke tudi na radiu Koper, Primorskih novicah, Pionirskem listu in drugih časopisih. Novinarski poklic se mi zdi zanimiv, a še ne vem, če se bom odločila zanj. Pri novinarskem krožku sodelujem od petega razreda naprej.«

RENATA MAKOVEC: Sem dijakinja prvega razreda gimnazije v Murski Soboti. Lani, ko

sem obiskovala osnovno šolo »Branko Bernot-Aljaž« v Krževcih, so me predlagali za udeležbo na srečanju pionirjev dopisnikov. Pri literarnem krožku sem sodelovala od petega razreda naprej, sedaj pa pomagam učencem nižjih razredov pri njihovem delu. Ko se bom vrnila na tega srečanja, jim bom pripovedovala o svojih doživljajih. Svoji spisom na temo »Tito, revolucija, mir« sem lani zasedla drugo mesto in dobila za nagrado knjižno zbirko. Med petnajst najboljših v Sloveniji pa sem se uvrstila s spisom o letalstvu in se zato udeležila »Srečanja letalskega podmladka«. Vsi uspehi na tem področju so pripomogli, da sem se udeležila tudi tega srečanja. Na gimnaziji, ki jo sedaj obiskujem, tudi sodelujem pri novinarskem krožku.«

F. PREŠEREN

KRONIKA IZKOPAVANJA DREVAKA

23. oktober

vreme: jutro megleno, čez dan sončno in toplo

Na barje, kjer leži drevak, smo prišli ob 8. uri zjutraj. Megleno jutro je napovedovalo, da bo sončen dan. Iz avtomobilov smo z nosili opremo. Po kratkem odmoru smo si radovedno ogledovali merilno napravo teodolit, s katerim je arheolog tov. Vuga točno meril kvadrante. Natančnost pri delu nas je presenetila, saj nismo vedeli, da je odkopavanje tako zapleteno. Tov. Vuga je ozemlje razdelil v kvadrante na osnovi koordinatnega sistema. Delovno območje je bilo razdeljeno na 10 kvadrantov. Vsa krajišča smo označili s količki, katere smo povezali z vrstico. Ko so bile vse meritve urejene, smo začeli z izkopavanjem. Z vrtnarsko lopato smo rezali zemljo in glino na kvadre in jih odnašali na kupe, poleg delovnega območja. Prvi dan smo odkrili dva kvadranta, tretjega pa začeli.

24. oktober

vreme: jutro megleno, čez dan toplo in sončno

Začeli smo spet ob 8. uri. Počasi smo odkrivali zemljo okoli drevaka. To smo delali zelo pazljivo, da ne bi poškodovali drevaka. Kot orodje smo uporabljali zidarske lopatice in čoln očistili na grobo zemljo in koreninice, ki so se že vraščale v sam les. Sedaj nas je čakalo fino čiščenje drevaka s sirkovimi metlicami in malimi grabljicami. Ilovnat tla okoli čolna so dajala videz mozaika, ki je nastal kot posledica suše leta 1936. Gornja, blatna plast

(ko so odkopali šoto) se je posušila, zaradi razpoka, ki so nastajale, je v njih začela prodirati barska zemlja in dala to zanimivo sliko zemljišča, katere je posebno zanimala pedologe-strokovnjake za sestavo tal.

Z arheologi smo že ugotovili naslednje:

- a) čoln leži nad jezerskim dnem
- b) čoln domnevno leži ob stari strugi Ljubljane
- c) grajen je iz hrasta
- d) konice so poškodovane
- e) dolžina: 14 do 15 metrov, širina: 80 cm

25. oktober

vreme: zjutraj megla, zelo hladno, čez dan toplo, sončno

Dokončno smo odkopali drevak, razširili, izkopali vse kvadrante, ostali samo profili. Med delom smo imeli obisk iz naše šole. Neprestano so pa hodili študentje s fakultet, njihovi profesorji in drugi strokovnjaki, katere je obvestila vodja tega izkopavanja, dr. Bregantova.

Postavili so tudi nosilce za streho, v slučaju dežja. Strehe sicer nismo rabili, vendar nam je ograjeno odlično služilo kot pripomoček za fotografiranje.

Ves čas smo skrbno čistili zemljo, koreninice iz drevaka, sproti smo ga prekrivali s polivinilom, ker se je zelo hitro sušil. Tudi čez noč je bil drevak vedno prekrit s polivinilom.

26. oktober

vreme: jutro megleno, čez dan oblačno, zelo hladno

Nekaj sto metrov od drevaka smo uporabili sondo, globoko približno 1 m.

Ugotovitve sonde:

- a) neprimerno več humusa, kot v zemlji, kjer leži drevak
 - b) domneva stara struga Iške ali Ljubljane
 - c) razlika v profilu zemlje
- Pri drevaku smo izkopali profile in to med 2. in 3. kvadrantom, ali točno — zahodni profil kvadranta 3. Kasneje smo odkrili vse profile in tako je bil drevak dokončno odkrit!

Vse stopnje dela smo fotografirali.

Dobili smo obisk TV. Posneli so reportažo, katero so predvajali še isti dan v TV dnevniku. Pri TV oddaji je sodeloval tudi lastnik zemljišča tov. Žitnik Janez.

Ugotovili smo, da je zemlja na njivi zelo gnojena. Kmet nam je povedal, da uspešno kolobari, to pomeni, da menja kulturo.

Natančen naziv parcele: 2061-K.O. TOMIŠELJ

27. oktober

vreme: zjutraj jasno, čez dan oblačno, hladno

Počakati smo morali strokovno komisijo — sestavljena je bila iz univerzitetnih strokovnjakov, predstavnikov iz zavoda za spomeniško varstvo, iz krajevne skupnosti Barje, Trnovo, predstavnika naše šole in drugi. Po ogledu so ugotovili:

- a) najdba je dragocena, edinstvene dolžine, dobro ohranjena
- v) vse naj se strokovno obeleži, ponovno zakopje, spomladi ponovno izkopje in začne naj se restavriranje
- c) restavriranje bo vodil zavod za spomeniško varstvo pod vodstvom akademskega kiparja MALI PETRA
- d) po končanem restavriranju bo drevak trajno razstavljen v avli OŠ TRNOVO

Ko je komisija odšla, smo začeli načrtno in postopoma zasipati drevak. Delo je bilo težko, ker je bilo zelo mraz. Da smo se mu upirali, smo zakurili, v bližini, na njivi

ogenj, kjer smo se izmenično greti. Vseskozi so študenti arheologije in diplomirana arheologinja, poleg tov. Vuge, pod vodstvom dr. Bregantove, skicirali, merili, zapisovali. Zbirali smo vse ostanke lesa, ki je verjetno od drevaka, ostanke hišic polžev, lupinic školjk, kar smo našli med delom pri odkopavanju in zasipavanju. Delo nismo zaključili.

30. oktober

vreme: oblačno, zelo hladno

Dokončno zakopavanje drevaka, očiščenje vse okolice, zbiranje količkov, trasirk in vsega delovnega materiala. Ob petih popoldne je bilo delo končano.

PRI IZKOPAVANJU SO SODELOVALI:

docent dr. BREGANT TATJANA — vodja dela za izkop drevaka
tov. DAVORIN VUGA — diplomirani arheolog
tov. MILENA — diplomirani arheolog
študentka arheologije tov. ALENKA
študent arheologije tov. PRIMOŽ
učenci OŠ TRNOVO: ŠKERLAJ AVAJ ANDREJ, HAMTOMI, GRUDEN PETER, TROBEC MARKO, OBERČ PAVLE, TOM ŠIČ ROK, ZUPANČIČ ANDREJ, BRANDŠTETER, BRABEC, NOVAK STANKO, JERAJ GORAN in mentor profesor METKA ZOREC OŠ. TRNOVO

ODKOPAVANJE

POROČILO:

Lansko leto smo se člani raziskovalnega krožka naše šole prijavi na razpis revije »PIONIR«, in sicer na temo »MLADI RAZISKOVALCI BARJE«.

S poizvedovanjem o kakršni koli najdbi iz davnih časov nazaj smo začeli že decembra meseca. Desetega maja letos smo zvedeli za drevak na njivi Žitnika Janeza na barju. Obvestili smo arheologe o tem nenavadnem odkritju in 17. maja smo šli z njimi na mesto, kjer je plitvo pod zemljo ležal drevak. Strokovnjaki so precenili, da je drevak dolg približno 14 do 15 metrov, najdaljši do sedaj najdeni drevak.

Šele 23. oktobra smo začeli odkopavati drevak in to pod vodstvom arheološke skupine pod vodstvom dr. Bregantove. Skupina 6 učencev, izbranih iz ostalih raziskovalcev, smo se vsako jutro zbirali pred šolo in se skupno z našo mentorico odpeljali na barje, približno 14 km. Za nami so se pripeljali še ostali arheologi s svojimi avtomobili. Sodelovali so tudi študentje arheologije, pedologi.

Ko smo iz avtomobilov z nosili ves tehnični pribor, so začeli arheologi z natančnim merjenjem, seveda smo jim mi pomagali. Ozemlje smo označili s količki, jih zapičili točno, po meritvah na določeno mesto. Vse to je arheolog tov. Vuga meril s preciznim aparatom teodolitom.

Tako smo dobili velike kvadrante, v katerih smo začeli odkopavati barjanske ruše. Prvi dan smo odkopali malo, ker nam je veliko časa vzelo merjenje.

Drugi dan se je počasi začel že kazati drevak. Previdno, z ličarsko lopatico smo čistili zemljo iz drevaka in z metlico očistili vse drobce iz čolna. Vsak dan, ko smo končali z delom, smo ga prekrili z velikim polivinilom. Orodje smo spravljali v najbližji domačiji.

Naše zanimivo delo je teklo naprej in v četrtek je bil drevak in mi pripravljen za televizijsko oddajo. Snemalci je posnel, kako smo drevak odkopavali, merili pod nadzorstvom arheologa. Na oddaji je sodeloval tudi Žitnik Janez in povedal, da je drevak odkril že mnogo let nazaj in ga nazaj zasul. Mi raziskovalci-učenci naše šole, smo bili prvi, ki smo ga prišli spraševati za ta drevak.

Četrtek je bil zelo mrzel, zato smo zakurili ogenj in pekli jabolka. Delati nismo smeli naprej, ko smo čakali strokovno komisijo, ki je ocenila drevak in potrdila, da bo spomladi dokončno odkopan in restavriran.

Petek je bil dokaj žalosten, ker smo drevak začeli prekrivati s polivinilom in zasipati nazaj z zemljo.

Tako smo se poslovili od tega »našega drevaka« do spomladi, ko bomo nadaljevali naše delo.

Zanimivo, a naporno je bilo arheologov.

MARKO TROBEC 7. d.

OŠ — TRNOVO

Čistiljivi stavec

Živahni arheologi

KOŠ DEDKA MRAZA JE TAKO VELIK!

Zima prinaša obilico veselja pravzaprav predvsem našim najmlajšim, saj, če že ni snega, se jim obeta dedek Mraz, pa počitnice in končno tudi sneg. Najbolj pričakovano je prav gotovo

Polonca Zupančič

Novo leto, okrašene smreke, darila... In na prihod dedka Mraza se je treba pripraviti že prej, odposlati je treba pisma z željami in biti potem zelo zelo priden, saj sicer Dedek ne prinese ničesar, kar si otroci želijo. Lanska darila so že pozabljena, ali pa je vsaj pogosto tako, novih želja pa je toliko, da jih je kar težko prešteti. Sicer pa »ima dedek Mraz toliko denarja in tako velik koš, da je za vse dovolj prostora, kar so si otroci zaželeli.« Tako vsaj pra-

vijo mali cicibani iz vrtca Malči Belič — enota Zarja, ki so mi pripovedovali, kaj vse bodo našli pod novoletno jelko.

Kar težko je opisati živ-zav in veselo pripovedovanje, kaj vse

Tomi Kec

bodo dobili, kaj vse si želijo in kako bodo pridni. In v ta otroški svet že sili svet odraslih, otroci, ki vedo, da je dedek Mraz samo preoblečeni očka ali stric, ki se obleče v tople kožuh, si nadene belo lasuljo in brado in tudi v vrtec prinese sladkarije, pomaranče in igrače, se pogovori z otroki in jih poprosi, da naj mu povedo kakšno pesmico, ki so se jo naučili. Čez leto dni — v šoli — bo tistih, ki vedo, kako in kaj je s tem dobrim stricem v debelem

kožuhu, veliko več in podri se bo sanjski svet še tisti peščici, ki še ne bo poznala resnice. Letos pa bo za večino dedek Mraz še prinesel darila, si jih prijazno posadil v naročje in jim pripovedoval, kako je v njegovi deželi za gorami, kjer je vedno sneg in mraz, kjer sani vlečejo jeleni in beli zajčki brez strahu skačejo po belih poljanah.

NATAŠA DEŽELAN — »Meni bo dedek Mraz prinesel punčko, oblekice zanj, potem pa še likalnik pa... Tudi pomaranče bo prinesel, bonbonov, čokolade pa ne, ker je ne maram. Pismo bo napisala mamica in ga dala na okno. Dedek ima v košu veliko prostora in bo lahko prinesel, saj se bo pripeljal na sankah.«

KLEMEN TUREK — »Jaz bom pa dobil tovrnjak z žerjavom. Tak,

Pomaranče in bonbone bo dal pod novoletno jelko, jaz pa bom pojedla tudi tiste, ki bodo obešeni na vejah. Kaj mi je prinesel lansko leto, se ne spomnim, sem pozabila. Mamici bom povedala, pa bo vse napisala in tudi pridna sem bila.«

TONI KEC — »Avtomobilčke bom dobil in pomaranče. Oja, bom dobil, saj sem bil priden (Toni je to povedal bolj potih, saj je fant in prav tako nemiren, kakor njegovi sovrstniki. In grozno se mu je mudilo, ko sva se pogovarjala). Lansko leto sem tudi dobil avtomobilčke in bonbone pa pomaranče.«

Željam ni ne konca ne kraja, saj bo moral imeti dedek Mraz v košu še drsalke, smučke, hlače, ki jih fantje pridno trgajo, knjige, barvice in za nekatere že šolske

ki se ga da kar skupaj in je v moji sobi dovolj prostora zanj. Ja, pa še avtomobilčke bo prinesel, železnico na baterije, pomaranče in bonbone, »čigumije«... Oja, bo prinesel, saj sem bil priden in tudi denarja ima dovolj, za vse otroke!»

POLONCA ZUPANČIČ — »Punčko, tako ki joka bom dobila.

zvezke in torbice, ki jih bodo potrebovali prihodnje leto. In morda bo v te torbice skril še nekaj svoje dobrote in sanj, ki jih bodo »odrasli otroci« zelo potrebovali, da bodo še nekaj časa ostali »samo« otroci.

MOJCA KAUČIČ

ZAVRTELI SMO TELEFON

KAM ZA SILVESTROVO?

Nekatere začne moriti ta skrb pravzaprav že v začetku novembra, druge malo kasneje, večina pa se odloča v zadnjih dneh decembra: kod silvestrovati? Zapečka doma seveda ni potrebno posebej rezervirati, vendar se mnogi želijo posloviti od starega leta in stopiti v Novo leto v veseli, širši družbi v kakem zabavišču oziroma lokalnu. Toda kam?

Zanimali smo se za možnosti silvestrovanja v občini Ljubljana Vič-Rudnik. To bo zanimivo za tiste, ki ne želijo daleč, ali pa za tiste, ki bi radi od drugod prišli silvestrovat na viški konec Ljubljane.

Izbira letos ni kaj pestra. V številnih gostilnah smo slišali odgovor, da letos žal ne bodo organizirali silvestrovanja. Silvestrovanja ne bo pri Kopcu na Brezovici, v Turjaškem hramu, pri Žabarju, Gorjancu in Alkarju.

Gostinsko podjetje Vič bo organiziralo silvestrovanje v dveh lokalih, ko bo znano gostišče »Pod Rožnikom« oziroma po domače Čad odprto kot normalen dan. Silvestrovanje bo v turističnem domu viškega gostinskega podjetja v Polhovem Gradcu. Možnosti prenočišč ni, organizatorji pa obetajo zmerne cene in

spodoben menu. Igral bo ansambel. Rezervacije in informacije je mogoče dobiti na telefon 75-710. Silvestrovanje bo tudi v domu na Kureščku. Tam je na voljo 24 ležišč in za skok v Novo leto 1979 bo igral ansambel. Glede cen in menija velja isto kot za Polhov Gradec. Rezervacije na telefon 22-327.

Silvestrovanje si lahko organizirate tudi v gostišču »Livadica« na Izanski c. 64 B (tel. 20-758). Na voljo bodo imeli več različnih menujev. Cena silvestrovanja bo okoli 250 din. Ves večer vas bo zabaval ansambel »Soča«, ki igra v gostišču vsako soboto.

Silvestrovanje bodo pripravili tudi v gostilni »Blagajka« na Črnem vrhu, kjer bo igral ansambel. Cene pa še ne vedo. Rezervacije bodo sprejemali sredi decembra na telefon 75-730.

IZ DRUŠTVA UPOKOJENCEV VIČ

Letos v drugem polletju je nastalo precej težav pri delu društvenega odbora, saj sta umrla dva njegova člana — Angelca Pečanova, predsednica nadzornega odbora pri društvu in podpredsednica Občinske zveze društev upokojencev ter Gusti Križan, delovni član društvenega odbora. Poleg tega smo izgubili tudi predsednika društva Toneta Ciuho, ki se je odselil iz Ljubljane in tako ne more več opravljati predsedniške dolžnosti.

Odbor je zato na svoji seji 30. septembra rešil to vprašanje s tem, da je za predsednika društva imenoval Zlatka Močnika, za predsednika nadzornega odbora in podpredsednika Občinske zveze pa Emo Žorž. Hkrati je kooptiral v odbor dr. ing. Karla Slokana. Upamo, da je ta odločitev dobra in koristna za nadaljnje uspešno delovanje društva.

Problem v društvu je prav gotovo gibanje članstva in plačevanje članarine. Gibanje članstva je normalno. Sicer je bilo do 23. novembra zabeleženih precej primerov izselitve, največ zaradi vpisa v novo ustanovljeno društvo v Trnovem, še več pa je bilo smrtnih primerov. Zaradi primerjave naj povemo, da se je preselilo 41, umrlo pa 59 članov.

Bolj pereče je seveda vprašanje zaostankov. Od 1700 članov je plačalo članarino do 27. novembra letos 1340 članov. V zaostanku je torej 360 članov. Mnogi od teh plačujejo tudi za posmrtnino. Upamo, da zaostanki niso nastali zaradi nerazpoloženja ali nezmožnosti plačil, saj skromnih 200 starih dinarjev za članarino in 500 starih dinarjev za posmrtnino ne predstavljajo posebnih obremenitev.

Zato pozivamo vse dolžnike, da svoje obveznosti do društva čimprej poravnajo in nas rešijo stroškov evidence in opominjevanja. Takošnje plačilo je nujno zlasti za plačevalce za posmrtnino — če ni plačila, tudi ni izplačila!

LOJZE ČATAR

POZORNOST OSTARELIM ČLANOM V KS VRHOVCI

Zdrženje VVI »Vrhovci« je tudi ob letošnjem dnevu republike obiskalo vse svoje ostarele in bolne člane na območju Brda, Kozarij, Viča in Vrhovcev. Čestitalo jim je za praznik, jim zaželelo zdravja

in jih tudi obdarilo. Vojaški vojni invalidi so takih obiskov nadvse veseli, saj jim je dokaz, da jih tudi v jeseni njihovega življenja, ki je pogosto povezana z boleznimi in onemoglostjo — naša družba in organizacija ne pozablja! — Foto: OLEG

V KS MILAN ČESNIK

Tudi v tej krajevni skupnosti je kot že vsa leta dosedaj krajevna organizacija RK pripravila proslavo v počastitev dneva republike, združeno z družabnim popoldnevom. V kulturnem programu proslave, ki je bila v Zavodu za slepo in slabovidno mladino, so se predstavili učenci Glasbene šole Vič, osnovnih šol Vič in Bičevje ter članica opere SNG Tatjana Kraljeva.

TUDI TAKO NASTAJA DRUŽBENA ŠKODA!

STARE HIŠE — NAŠ VSAKDANJI KRUH

Krakovski nasip 26. Hiši je že od zunaj videti, kakšna usoda jo je doletela. Je last več lastnikov in saj veste, kako je v »španoviji« s »crkovanjem psa«. Za hišo kot celoto se nihče posebej ne pobriga. Vsak od lastnikov pravzaprav skuša le čim več »dobiti« od nje. Hiša je lastninsko razdeljena med tri lastnike: stari lastnik, etažni lastnik in družbeni lastnik — torej je v upravljanju samoupravne stanovanjske skupnosti in njenega servisa za vzdrževanje stavb Staninvesta. Hiša je v zelo slabem stanju in videti ji je, kot da jo ves čas po vojni ni nihče kaj dosti obnavljal, če jo je sploh kaj. Morda tiste najnujnejše stvari kot npr. če cev poči, sicer pa nič. Usoda te hiše oziroma stanovanj je značilna še za mnoge starejše ljubljanske hiše in celotne stanovanjske predele. Ker nam stanovanj manjka, in ker nismo tako bogata družba, da bi si lahko privoščili tako razkošje kot je propadanje in v končni fazi propad, bi se morali nad položajem zamisliti. Primer Krakovski nasip 26 je tipičen in ga zato navajamo, čeprav so vmes tudi določene posebnosti.

V 30 letih, ali pa v 20 letih od nacionalizacije naprej, se je v tej hiši nabralo kar precej stanarine, čeprav ni bila nikoli visoka. Toda zrno do zrna pogača...! In kaj je bilo narejenega v tem času v hiši? Nič! Stanovalci se kot v vseh podobnih primerih sprašujejo, kam je šla vsa stanarina, ki pri njih ni bila porabljena. Jo je porabil levji delež velikanski aparat, ki izterjuje stanarine: prej v okviru Doma in sedaj Staninvesta? Znano je namreč, da se družbenih stanovanj iz sredstev stanarin ni zgradilo kaj dosti in da smo pred leti zato uvedli posebne prispevke za gradnjo stanovanj.

Po zakonu o gospodarjenju s stanovanjskimi objekti iz leta 1974 mora biti denar zbran za najem nami porabljen v hiši, kjer se zbere. Odtlej pa do danes ni bilo narejenega v hiši Krakovski nasip 26 nič, če izvajamo popravilo vodovodne cevi, ki je lani počila zaradi lotranosti in so njen del morali zamenjati. Tedaj je Staninvest to skušal naprtiti stanovalcem, češ, da morajo hišo oziroma napeljavati oni sami vzdrževati kljub stanarini in so potem šele kot »posebno uslugo in naklonjenost« pristali, da bodo plačali oni. Kljub obratovalnim stroškom, ki jih marljivo zaračunavajo po zakonu od novembra 1974 dalje pri stanarinah, pa ni govora o kakem čiščenju stopnišč, o kakem hišniku, čiščenju dimnikov in drugih tekočih opravilih. Stanovalci vse opravijo sami in plačujejo pri stanarini obratovalne stroške. Ti gredo na poseben račun. Hiša kot celota ima nekaj denarja — ne kaj dosti, saj je vodenje financ, to opravlja Staninvest, drago — vendar s tem ni bilo narejenega doslej še nič. Stanovalci so si bivalne razmere izboljšali — kolikor so si jih — sami na svoje stroške. Tako je ta hiša praktično od nacionalizacije naprej predstavljala akumulacijo — kot vse druge nje podobne — iz katere smo delno živeli, torej smo trošili za tekoče potrebe in nič vlagali. Seveda pride do situacije, ko je izčrpan nabrani kupček in nova vlaganja kar kličejo. Zato prav pravi vsak dinar. Stanovalci v starih hišah bi radi nekaj dobili po desetletjih, ko niso dobivali ničesar. Tako je tudi na Krakovskem nasipu 26.

Del te borbe za vsak dinar so tudi prizadevanja nekaterih stano-

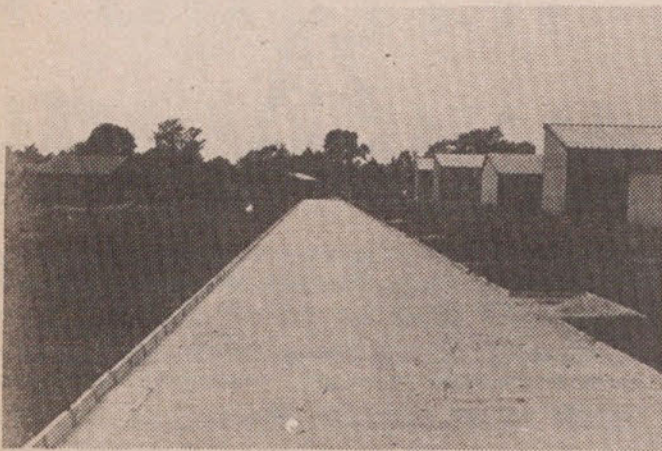
valcev v hiši Krakovski nasip 26, da bi vsi plačevali obratovalne stroške. V hiši imata lokala dva obrtnika in nobeden od njiju ne plačuje niti dinarja obratovalnih stroškov. Nizka najemnina je tako še nižja. Stanovalci se ogorčeno sprašujejo, kako da so njim enostavno poslali pri računu za stanarino tudi račun obratovalnih stroškov po 0,80 din za kvadratni meter, zasebnima obrtnikoma pa ne. Tako vzdrževanje hiše v smislu obratovanja plačujejo sedaj le stanovalci. Hišni svet bi moral skleniti pogodbo z obrtnikoma o obratovalnih stroških. Če najemnik pogodbe ne podpiše, mora hišni svet predlagati sodišču določitev tega v nepravdnem postopku in za čas, dokler ni to končano, določi sodišče akontacijo za obratovanje. V danem primeru bi oba obrtnika plačevala za površino 163 kvadratnih metrov, malenkostno vsoto 130 din na mesec, da bi se nabralo letno kakih 1600 din. To bi pomenilo povečanje vsote obratovalnih stroškov za polovico v primerjavi s sedanjimi dobrimi tremi tisočaki, ki se zberejo letno. To pa je že nekaj! Vsa zadeva se zatika, ker eden izmed obrtnikov ni pripravljen podpisati pogodbe, pa tudi nima je s kom. Resnici na ljubo je treba povedati to, da so stanovalci med seboj krepko sprti, da sploh nimajo hišnega sveta in ga tudi ustanoviti niso pripravljeni. K temu jih tudi nihče ni prisilil. Hišni svet bi moral obstajati že najkasneje od konca marca 1975, vendar ga do danes ni in ga ne bo! In naprej! Stanovanjska skupnost občine bi morala izdati ukrep za upravljanje v 30 dneh, pa ga do danes — po 41-kratnem preteku — še ni! Občinski upravni organ bi bil drugi dolžan izdati ukrep za upravljanje, pa ga tudi ni.

In kaj bo bolje potem? Potem bo imel nekdo pravico predlagati sodišču določitev obratovalnih stroškov in bo vsa stvar speljana. Koliko bo veljalo to upravljanje? To je posebno vprašanje. Kot so izračunavali, bo veljalo letno precej več, kot pa so vsi obratovalni stroški skupaj in še del najemnine poleg. Pri taki draginji je jasno, da bo na koncu škoda spei na družbenem premoženju; na hiši Krakovski nasip 26, saj ne bo mogoče vložiti vanjo ničesar, ker ne bo denarja. Propadala bo dalje in iz njenih stanarin in stroškov bo črpala del denarja organizacija, ki bo upravljala s hišo, kjer so sprti stanovalci in sosedje. Pretakanje akumulacije — sedaj že izčrpanje — se bo nadaljevalo v tekočo potrošnjo. To je družbena škoda!

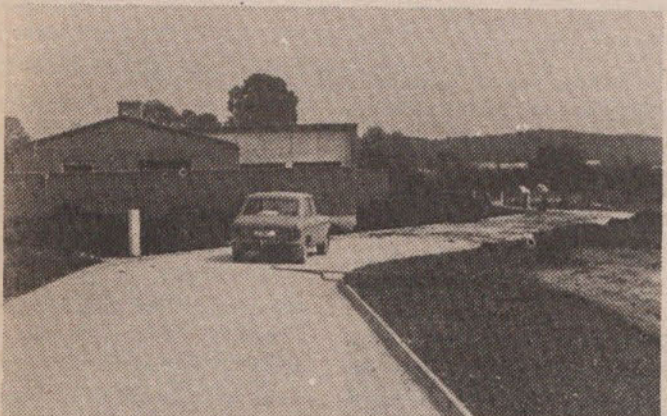
Ob vsej trmi in sprtosti stanovalcev in najemnikov se postavlja še eno vprašanje. Čemu ceremonija s podpisovanjem pogodbe z najemnikom lokalov? Če je bilo mogoče za stanovalce vse enostavno urediti z zakonom, zakaj potem ni bilo enako z najemniki? Pri računu za najemnino bi lahko enostavno dostavili še obratovalne stroške, kot so jih pri računih za stanarino in bi bilo vse urejeno. Zakaj zakon to ni tako predvidel, ni jasno. Obrtnik, ki noče plačati obratovalnih stroškov, seveda ve, da kjer ni tožnika, ni sodnika (hišnega sveta, ki je predlagatelj ni) in enostavno ne sklene pogodbe (je tudi nima s kom) in ne plača. Precej dolga je tudi že zastaralo.

MILOVAN DIMITRIČ

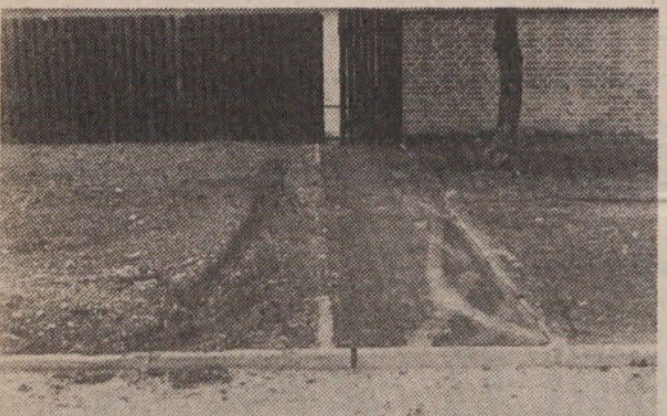
ZAKAJ UNIČUJEMO POMNIK MESTA — PST V MURGLAH?

1. Mladina petih ljubljanskih občin je to leto gradila na MDA »Pot spominov in tovarištva 78« tudi odcep poti od Mokrške do podaljškov Titove ceste. Pot, ki je bila namenjena predvsem sprehodu in počitku krajanov, je bila pravočasno zgrajena v dolžini 650 metrov, iz vsake strani poti pa je pot obdajala tudi osemmetrska zelenica.

2. Pot je le malo časa služila svojemu namenu, saj so se morali sprehajalci umakniti gradbenim strojem, avtomobilom pa tudi tovornjakom, ki so pot izkoristili za dostavo gradbenega materiala za še nedokončane atrije v Murglah.

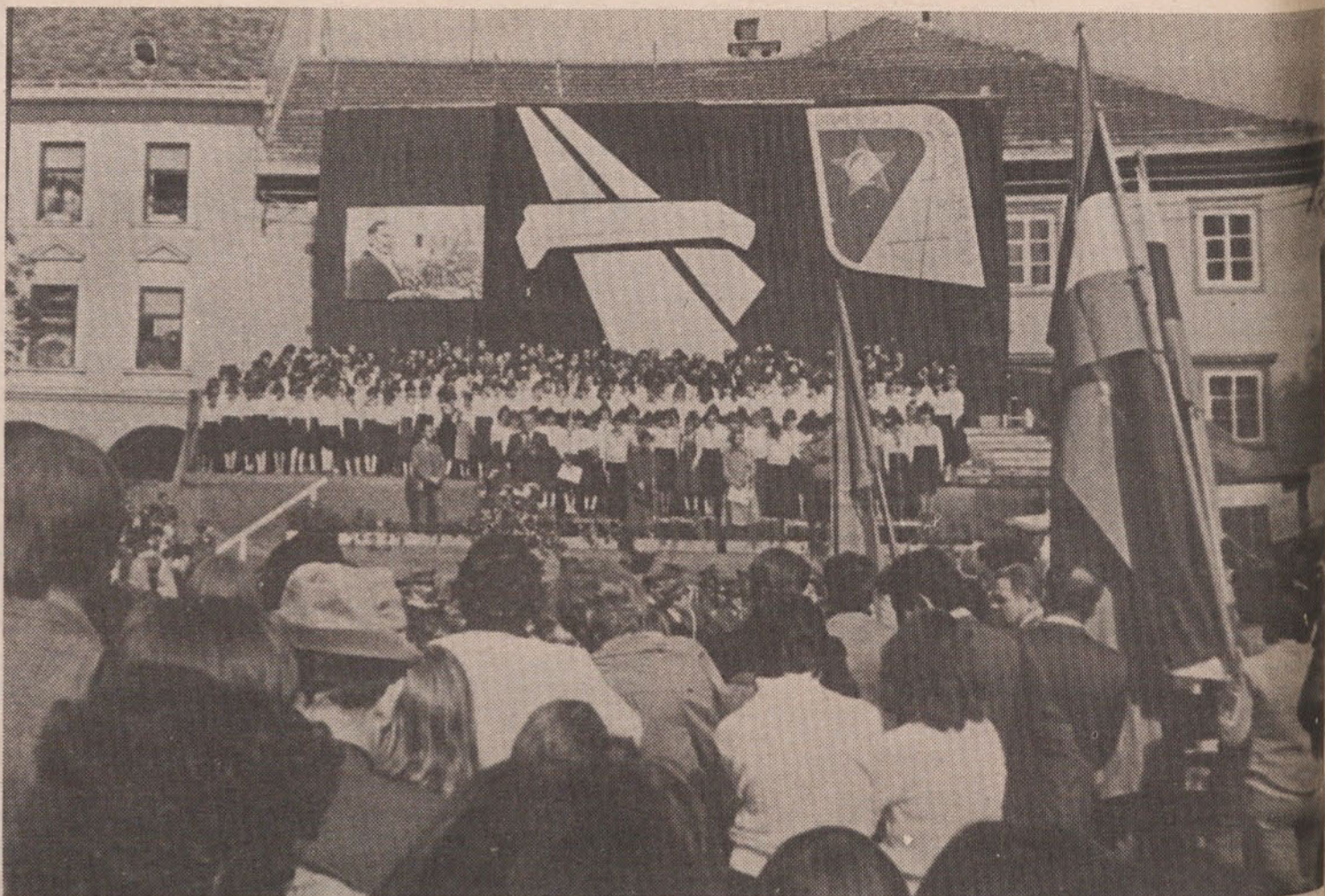
3. Čeprav je pot zgrajena iz sredstev, ki jih združujemo mi vsi, pa se nekateri stanovalci ob poti tega ne zavedajo, saj je tudi njim, kljub fizičnim zaporom, to najbližja pot za dostavo notranje opreme, pohištva itd., pri čemer pa jim ni žal uničiti zelenice pred svojo hišo.

4. Pot je postala gradbišče, parkirni prostor, utrjene površine in nekatere zelenice tudi obračališča, steze za kolesarjenje in moto dirke. Nekateri se upravičeno sprašujejo, če se bo naslednje leto delovna akcija mladih v Murglah tretjič ponovila, saj je bilo to leto potrebno lansko leto izgrajeno pot porušiti ter ponovno izgraditi, saj so jo vozila popolnoma uničila.

5. Nekaj metrov od poti pa stanovalci odlagajo tudi odpadni gradbeni material v odtok stanovanjske vode in si s tem »lepšajo« okolico, ki je verjetno brigadirji s svojim večmesečnim prostovoljnim delom niso uredili dovolj dobro in je po mnenju nekaterih potreben na poti tudi kak okras.

Posnetek je z osrednje proslave, ki je bila ob tem jubileju v Novem mestu

PRAZNOVANJE V NOVEM MESTU

NEKDANJI BRIGADIRJI SO SE ZOPET ZBRALI

Dvajset let je minilo od dograditve avto ceste bratstva in enotnosti Ljubljana—Zagreb. Ob dvajsetletnici dograditve ceste ter petintridesetletnici ustanovitve Zveze slovenske mladine je republiška konferenca ZSMS organizirala osrednje praznovanje jubileja organizacije slovenske mladine ter srečanje brigadirjev veteranov v Novem mestu. Na osnovi seznama OK ZSMS je prireditelj povabil udeležence akcije, graditelje avto ceste, povojne in sedanje mladinske aktiviste, občinske in regionalne mladinske delovne brigade, delegacije republik in pokrajin, družbenopolitične, javne in kulturne delavce. Povabljeni gostje so prejeli spominsko značko, brošuro »Tri desetletja mladinskih delovnih akcij«, brigadirsko knjižico, brošuro o avto cesti in posebno številko Mladine.

Osrednji prireditvi sta bili dvajsetega in enaindvajsetega oktobra v Novem mestu. Prireditve se je pričela s svečano sejo RK ZSMS in prikazom rock opere HORUK.

Cestna povezava s hrvaško prestolnico je bila pomembna prispevek pri modernizaciji predvojne zaostale in med vojno porušene domovine. Brigadirji na akcijah pa niso le gradili novih objektov, marveč tudi bratstvo in enotnost jugoslovanskih narodov. Takole se nekateri spominjajo svojih brigadirskih dni.

FRANCKA SLOVŠA: »Štiri dekleta iz tovarne Rašica smo se javile v brigado. Takrat smo še vse štiri stanovale v Horjulu. Bila sem pomočnica bolničarja, a sem delala tudi na trasi. Večina brigadirjev je bila iz Pomurja in Primorske, zato se je tudi brigada imenovala druga pomursko-koprska brigada Štefana Kovača. V brigadi sem bila dva meseca. V prostem času smo včasih gledali filme in obiskovali različne

krožke in tečaje. Takrat sem napravila izpit za motorno kolo.«

ANICA ŽNIDARŠIČ: »Doma sem bila iz Morav pri Gabrovcih. Bila sem aktivna mladinka — organizacijski sekretar aktivna v Moravcih. Aktiv me je zaradi aktivnosti predlagal, starši tudi niso nasprotovali. Naša brigada se je imenovala prva Postojnska brigada Semečičeva neta-Dakija. Delala je na odseku avto ceste blizu Županje v Slavoniji. Čeprav sem imela ožuljene roke, mi takrat ni bilo žal, da sem šla. Leto 1949, ko sem bila v brigadi, prostovoljne dejavnosti še niso bile toliko razvite. Zvečer smo se običajno zbrali ob tabornem ognju in peli.

ALOJZ PEKLJAJ: »Bil sem na treh delovnih akcijah. Delal sem na akciji, ki je gradila koprsko luko, na avto cesti Bratstva in enotnosti in na MDA v Ankaranu. Člani mladinskega aktivna v tovarni smo se odločili, da nas bo nekaj šlo v brigado. Na akciji sem bil v mesecu juliju in avgustu. Najbolj se spominjam vročega poletja, vročina je najbolj oteževala delo na trasi. Spoznal sem življenje v brigadi in navezal prijateljske stike z mnogimi brigadirji. Poleg dela na trasi sem popoldne obiskoval tečaje in predavanja ter igral nogomet. V Novem mestu smo se zopet zbrali brigadirji brigade Majde Silc.«

LUDVIK FERBEŽAR: »Skupaj s prijateljem iz Medvod sva vključila v šentvitsko četo brigade Majde Silc. Delali smo na odseku pri Spačvi, pripravljali smo teren za nasipanje in tudi nasipali pesek na traso. Poleg naše brigade so tu delale tudi brigade iz drugih republik. V prostem času smo urejali tabor, stražarili in imeli sestanke. Ob večerih smo se zbirali ob tabornem ognju. Na tej akciji sem bil dva meseca, že prej sem bil v brigadi v Borovnici.«

F. PREŠEREN

BRIGADA JE BILA DOGODEK V NAJINEM ŽIVLJENJU

Počitnice! Kaj vse se skriva za to besedo, poletje, morje, planine, brezdelje, pustolovščine. Na koncu vsakih pa si želimo, da bi se vendar že začela šola, da bi svojo energijo trošila na kaki koristni stvari. Naveličaš se večnega lenarjenja in potepanja, čisto dovolj je mesec dni počitnic, brezdelja.

Prvi mesec počitnic sva svojo odvečno energijo trošili v brigadi. Bili sva brigadirji v pionirski delovni brigadi »Boška Buha«, na mladinski delovni akciji SAVA 78 v Zagrebu. Pionirji naše brigade so bili iz vseh glavnih mest naših republik.

Naša brigada je bila sestavljena iz pionirjev vseh glavnih mest naših republik in pokrajin. Skoraj v vsakem teh pionirjev sem dobila nepozabnega prijatelja. Dobivam zelo veliko pošte. Ne morete si misliti, kako lepa so ta iskrena pisma, ki si jih pišemo, ker ne moremo pozabiti drug na drugega. Kako zanimivo je spoznavati ljudi, njihove značaje, navade, govorico. Na koncu pa le spoznaš, da smo mladi vsi enaki. Mladost je mladost, pa naj bo iz Ljubljane ali iz Titograda, Beograda ali Sarajeva, Prištine ali Zagreba.

Že takoj, ko smo stopili v brigadirsko naselje, smo dobili pravilnik akcije in že v prvem členu je pisalo, da je naše delo ne le delo na cesti, ki jo pomagamo graditi, ampak tudi kovanje bratstva in enotnosti med nami vsemi. To je bil tudi resničen cilj te naše akcije, saj si spoznal, kamorkoli si prišel, da te ne sovražijo, če si Slovenec in če imaš v kakšnem pogledu drugačno mišljenje kot drugi. Zelo zgovoren dokaz za to, da smo v brigadi skovali resnično bratstvo in enotnost, je bilo slovo. Nismo in nismo se mogli ločiti drug

od drugega. Tekli so potoki solz. Nihče ni hotel stopiti v avtobus. Kako pa je šele bilo na železniški postaji. Vlak ni mogel odpeljati, saj bi marsikdo najraje skočil skozi okno in zavpil: »Ne grem domov, raje ostanem tu!« Roke se niso hotele spustiti. »Bilo je nepozabno!« so vzklikali tovariši brigadirji, ko se je vlak počasi, a vztrajno pomikal po progi, ki nas je odpeljala nazaj domov.

Vsi, ki jim pripovedujem, kako je bilo v brigadi, me samo čudno gledajo in se smejejo, ko pravim, da tega, kar sem doživela, ne bom nikdar pozabila. Najbrž si mislijo: »Punca je navdušena, pa bo že pozabila!« Ne, to je neka čisto drugača. To je zavest, ki se je zgradila v meni. Vljubila sem pesem, naučila sem se mnogo narodnih pesmi iz cele Jugoslavije. Nepozaben je trenutek, ko ni brigadirja, ki ne bi pritegnil, ko celo naselje poje in vzklika: »Tito, partija — omladina, akcija!« ali »Druže Tito mi ti se kunemo...«

Ko vidiš, da si tudi sam del te družbe, tega sveta, spoznaš, da tovarištvo med narodi ni samo fraza, o kateri smo »filozofirali« v šoli. To je vez, ki me je povezala z brigadirji. Tu ni bilo razlik, vsi smo bili enaki. Ni bilo važno, kdo si in od kod si. Rada se spominjam teh dni, najlepših počitnic v mojem življenju. Res je, da se je v brigadi marsikdo tudi »na smrt zaljubil«. Pa saj je tudi to oblika bratstva, mar ne?

Zapisali: pionirki
OŠ VLADO MIKLAVC VRHOVCI:
ZORANA TRAMŠEK
VESNA DOŠEN

VTISI S POTI PO FINSKI

»NE ZAGOTAVLJAMO VAM, DA BOSTE ŽIVELI DLJE, TODA ZANESLJIVO BOSTE ZDRAVI UMRLI!«

Ponudila se mi je izredna prilika, da sem skupaj s telesnokulturnimi delavci ljubljanskih občin in mestne telesnokulturne skupnosti obiskal Finsko, kjer smo si ogledali nekatere telesnokulturne objekte, se seznanili z načinom njihove gradnje ter organiziranostjo rekreacije v tej deželi. Na za uvod nanizam nekaj podatkov o Finski, ki meri 337 tisoč kvadratnih kilometrov (več kot Jugoslavija) in ima 4,6 milijona prebivalcev. Kar 65 odstotkov površine je prekritih z gozdom in 8 odstotkov je jezerskih površin. Prebivalci so v glavnem zaposleni v poljedelstvu (kar 60 odstotkov), v industriji pa je največ zaposlenih v gozdarstvu in lesni industriji ter v rudarstvu in metalurgiji. Zelo je razvito ladjedelništvo, močna je tudi papirna in tekstilna industrija.

V skopih treh dneh ogledov smo skupno z gostitelji obišli glavno mesto Helsinko in njegovo neposredno okolico ter si ogledali izjemne športne objekte v 130 kilometrov oddaljenem Lahtiju — znanem smučarskem centru.

Za uvod in prvi vtis skromnosti, racionalnosti in visokega družbenega standarda daljnih in Fincev smo si ogledali v neposredni bližini olimpijskega stadiona starejšo zgradbo (nekaj sejamsko poslopje), sedaj preurejeno v športne dvorane s spremljajočimi prostori in tekmovalnimi dvoranami. Povedali so nam, da se v teh prostorih vrstijo letno 25 tisoč rekreativcev in 10 tisoč vrhunskih športnikov. Prednost imata rekreacija in splošna vadba. Tako se tu ves dan zbira rekreativne skupine, ki za minimalno vstopnino predhodno rezervirajo ure vadbe odbojke in košarke. Ta objekt so preuredili po letu 1952, torej neposredno po letnih olimpijskih igrah. Prav v tem obdobju je na Finskem nastala renesansa v gradnji novih objektov pa tudi na področju doseganja mednarodnih uspehov, predvsem v atletiki in klasičnem smučanju (teki, skoki). Kljub precejšnjim sredstvom, ki so jih imeli na voljo, pa se Finci v nobenem primeru niso odločili za drago gradnjo, vsi objekti so zgrajeni izredno poceni, skromno, vendar kljub temu z veliko mero okusa in racionalnosti. In gotovo bi lahko uporabili v naših razmerah tudi to: za vzdrževanje teh objektov namenjajo potrebna sredstva, seveda ob minimalnem številu zaposlenih. Vsi objekti so odprti vsakomur in ob vsakem času, brezplačni seveda, z izjemo nekaterih v pokritih stavbah, kot so plavalni bazeni, drsališča in teniška igrišča, za katerih uporabo se plača minimalna odškodnina. Obiskali smo enega izmed takih športno rekreativnih centrov — center PIRKOLA, ki je bil zasnovan in zgrajen leta 1968 v bližini Helsinkov. Ta center je zgrajen v gozdu, ki je preprečen s TRIM STEZAMI (»FINNENBAN«), sprehajalnimi potmi in kolesarskimi stezami. Vsaka je posebej označena za svoj namen in večina so vse tudi osvetljene, saj je na Finskem novembra in decembra že zgodaj popoldan temno.

ŠRC PIRKOLA je na površini 65 ha, tu so razporejeni v gozdnih jaskah razni objekti, kot npr.: pokriti in zunanji plavalni bazeni, drsališče tako zunaj kot v objektu, predvsem pa mnogo že omenjenih tekaških stez (TRIM), ki jih v zimskem času uredijo v tekaške proge za hojo in tek na smučeh. Posebnost teh stez je, da so predpisane široke (2,0 do 2,5 m) zgrajene v različnih slojih peščenice podlage (filter) ter z zgornjo plastjo žaganeja v debelini 15—20 cm, kar

omogoča vsem uporabnikom lahek oziroma mehak tek. Te steze so praktično povezane s središčem Helsinkov in samo na pobočju tega mesta jih je danes 22 (polovico tudi osvetljenih). Uporaba teh stez je brezplačna in namenjena vsakomur, ki si želi sprostitve v naravi. Te steze so prevzeli tudi v ZDA, kjer pa je treba njihovo uporabo plačati, v Švici so jih zgradili zavarovalni zavodi. Tudi pri nas imamo take stalne steze in jih prav tako s pridom uporabljamo — morda le bolj slabo vzdržujemo. Finci so nam zatrjevali, da ni primerov, da bi kakšne naprave ali oznake na teh stezah kdorkoli uničeval ali poškodoval, kot se to na žalost dogaja na naših trim stezah.

Vzdrževalne stroške objektov tega ŠRC letno zagotovi mesto Helsinki iz proračunskih sredstev in sicer za zunanje »proste« površine in objekte, medtem ko se za plavalne bazene, teniška igrišča in podobno krijejo stroški vzdrževanja iz vstopnin. Morda še ta zanimivost: igranje tenisa je treba plačati in vnaprej rezervirati. Če ni nikogar, ki si je igranje rezerviral, se na teh igriščih lahko igra brezplačno, dokler ne pride tisti, ki je rezerviral in plačal!

Mesto Helsinki je razdeljeno na 3 področja, seveda, v športnem pogledu. V radiusu približno 10 km (področje zajema 150.000 ali več prebivalcev) je zgrajen ŠRC. Na območju 5 km so zgrajeni ali se načrtujejo športni objekti za potrebe 45.000 do 70.000 prebivalcev. Na področju z radijem do 1,5 km so objekti za potrebe 10.000 prebivalcev (naša večja KS), v manjšem obsegu pa se gradijo športni objekti za največ 1000 prebivalcev v radiusu 600 m (stanovanjske četrti). To bi bilo vredno posnemati v Ljubljani.

Obiskali smo tudi centralni olimpijski stadion. Že zunanost stadiona daje z razglednim stolpom ob stadionu in kipom znanega finskega tekača Paola Nurmija impozanten videz. Dobrih 10 minut peš hoje in že smo zasedli sejno sobo hotela, kjer sta nas pričakovala predstavnika ministrstva za kulturo Finske — odseka za rekreacijo. V njunem enournem predavanju smo izvedeli marsikaj o organiziranosti in sistemu financiranja športne rekreacije, vzdrževanju in izgradnji športnih objektov. Nekaj zanimivosti:

— MOTO finskih družbenih delavcev je: ŠPORT PRIPADA VSEM, TOREJ SE MORA DRUŽBA OZIROMA DRŽAVA

POTRUDITI, DA TO VSEMTUDI OMOGOČI! V zadnjih letih pospešeno gradijo osvetljene tekaške steze (TRIM) za poletje in zimo, kot tudi veliko pokritih plavalnih bazenov; stremijo za tem, da bi imela vsaka šola plavalni bazen. Imajo veliko načrtov: poseben poudarek dajejo objektom pri šolah, saj ni šole, kjer ne bi bilo telovadnice in minimalnih zunanjih objektov. Denar za vse te raznolike objekte ni problem. Prikazali so nam tudi število ljudi zajetih v redno oziroma občasno rekreativno vadbo. Ena tretjina prebivalstva vadi redno dvakrat ali večkrat na teden. Ta tretjina ljudi, kot zatrjujejo, jih ne skrbi. Druga tretjina so tisti, ki vadijo ali se kakorkoli ukvarjajo s športom vsaj enkrat ali največ dvakrat mesečno. Tem posvečajo večjo pozornost predvsem zato, da bi do jeli potrebo po pogostejšem udeleževanju. Posebno zaskrbljujoča pa je preostala tretjina, v katero spadajo tisti, ki ne vadijo, se ne rekreirajo po vsakodnevnem delu. V tej tretjini so predvsem delavci v težki industriji, gozdarstvu in sploh delavci na težkih delih, ki zatrjujejo, da jim po težkem vsakdanjem delu ni treba »razmiganja«. Tem slojem posvečajo v ministrstvu za šport in rekreacijo največ pozornosti z vsemogočimi znanstvenimi analizami, ocenami in ugotovitvami. Odkrito povedo, da se prav ti delavci običajno vračajo z dela domov skozi gostilne.

Posebno pozornost posvečajo propagandi. Po tovarnah obežajo razne lepake, ki vabijo in opozarjajo delavce na nujnost udeleževanja v športu in rekreaciji. Tudi upoko-jence pritegujejo k redni vadbi za ohranjanje zdravja in moči v poznih letih. V tem so zelo uspešni. Naš gostitelj nam je ob priliki med drugim povedal, da so ga starejši upoko-jenci vprašali ali bodo živeli dlje, če bodo redno vadili?

Odgovoril jim je tole:

NE ZAGOTAVLJAMO VAM, DA BOSTE ŽIVELI DLJE, TODA ZANESLJIVO BOSTE ZDRAVI UMRLI.

Obiskali smo tudi 130 km oddaljeni LAHTI, mesto znano po vsem svetu po izjemnih objektih za smučarske skoke in teke. Stadion, kjer se je letošnje zimo odvijalo svetovno prvenstvo v klasičnih disciplinah, je pravzaprav v samem mestu — torej ob robu mesta, ki ima približno 80.000 prebivalcev. Poleg zimskega stadiona s tremi skakalnicami (100 m, 90 m, 60 m), večjega objekta za tehnične službe in ledenega stadiona (ki ga šele sedaj, po tem prvenstvu izgrajujejo) je v mestu 30 osnovnih šol — vse s telovadnicami in trije inštituti za šport.

PAJULAHTI — enega od omenjenih inštitutov smo si ogledali v neposredni bližini mesta. Izjemna lega celotnega kompleksa je prav v

tem, da leži ob jezeru, v samem gozdu. Objekti, od tartanskega atletskega stadiona, telovadnic, kabineto-ov za razne športe, do bazenov z nepogrešljivimi savnami so razgubljeni takorekoč v borovem gozdu. Človek dejansko dobi vtis, da so pri gradnji in sedanjih razširitvi pazili in pazijo na vsako drevo. Vse ceste in poti med objekti so seveda asfaltirane in osvetljene.

Ogledali smo si še ŠRC HYVINKAA. Posebnost, ki smo jo videli v tem centru, je smučarska skakalnica brez strmega naleta. Skakalec namreč doseže primerno hitrost na mostu s katapultom, ki skakalca dobesedno izstrelji v globino in tako lahko doseže daljave do 60 m. Z eno besedo, ponovljena slika predhodnih športnih centrov: plavalni bazeni, teniška igrišča, tekalne steze, smučarska skakalnica...

Ko si je slovenska telesna kultura pred letom utrla pot svojega nadaljnega napredka, smo s tako imenovanimi portoroškimi sklepi jasno opredelili razvoj vrhunškega športa in predvsem posvetili posebno pozornost množičnosti in športni rekreaciji delovnih ljudi in mladine. Telesna kultura je z novo samoupravno organiziranostjo postala ena najpomembnejših družbenih dejavnosti. Tako usmeritev se osvojili že prej nekateri evropski narodi, kar zlasti velja za mrzlo severno Finsko, kjer so že zgodaj spoznali in pravilno ovrednotili redno TK udeleževanje in z načrtno propagando pritegnili vedno več ljudi. Kljub vsemu pa sama propaganda ne bi zadostovala, če ne bi istočasno ustvarjali tudi pogojev.

Država, mesto oziroma občina so poskrbeli za gradnjo objektov in njihova skrb je tudi redno dosledno vzdrževanje le-teh. Očitno je dejstvo, da so vsi objekti grajeni skrajno racionalno, funkcionalno. Arhitektom ne dovolijo, da bi delali spomenike npr. iz dragega marmorja in podobno. Posebna značilnost teh objektov pa je, da so od olimpijskega stadiona do preprostih tekaških stez, odprti za vse in za vsakogar. Nikjer ni vratarjev ali paznikov, ki bi odganjali mladino iz objektov. Tudi vzdrževanja športnih objektov ni možno primerjati z vzdrževanjem pri nas. Povsod je namreč zaposlenih presenetljivo malo ljudi (primerjaj halo TI-VOLI), povsod pa je snažno! Resnici na ljubo moram povedati, da imajo Finci urejeno financiranje za to in da denar za objekte in njihovo vzdrževanje ni problem. Interesanti so tako imenovani majhni objekti po vsem mestu, npr. nogometna igrišča brez trave, kar sigurno zagotavlja enostavno vzdrževanje oziroma nikakih večjih stroškov. To bi lahko s pridom prenašali v naše KS, saj si vsaka KS prizadeva zagotoviti osnovne pogoje. Potrdilo za pravilno usmeritev politike TKS Vič-Rudnik v tem pogledu sem prav gotovo dobil v daljnji Finski.

DUŠAN DOBROVOLJC

AKTUALNO IZ TKS

PREDLOG ZA IZDAJO NOVEGA ZAKONA

Swedaj delujejo temeljne telesnokulturne skupnosti v občinah in telesnokulturna skupnost Slovenije na podlagi zakona sprejetega leta 1973. Ker ta zakon ni več v celoti v skladu z ustavo ter s pospešenim razvojem telesne kulture, je potrebno, da se to področje na novo uredi v skladu z zakonom o združenem delu in zakonom o svobodni menjavi dela.

Sedanja ureditev samoupravnega organiziranja je že dokaj zastarela in ne ustreza več novim družbenoekonomskim odnosom, predvsem pa ne odraža dovolj specifičnih razmer, za katere je značilno, da se kot izvajalci telesnokulturne dejavnosti uveljavljajo predvsem delavci in občani, ki z amaterskim delom opravljajo večji del telesnokulturne dejavnosti.

V ta namen bo zakon opredelil družbenoekonomske odnose med udeleženci svobodne menjave dela na področju telesne kulture ter opredelil uporabnike in izvajalce tako, da bo kot izvajalce poleg delavcev, ki se poklicno ukvarjajo s telesno kulturo, zajel tudi vse delovne ljudi in občane, ki kot amaterji izvajajo dogovorjene programe.

Podrobneje bo opredelil predmete svobodne menjave dela ter način sporazumevanja o planiranju in razvoju telesnokulturne dejavnosti, v skladu z razvojem telesnokulturne dejavnosti posameznika za razvijanje sposobnosti za ljudsko obrambo in samozaščito ter za razvoj tekmovalnega športa.

Zakon bo določil tudi načela za povezovanje in sodelovanje telesnokulturnih skupnosti med seboj in z drugimi samoupravnimi interesnimi skupnostmi, zaradi nadaljnega uresničevanja skupnih interesov za razvoj telesne kulture ter določil načela organiziranja skupnosti, sprejemanja samoupravnih odločitev v skupnosti in druga vprašanja, pomembna za delovanje telesnokulturnih skupnosti.

SIMONA ZIERNICKI

SKLAD ZA GRADNJO TELESNOKULTURNIH OBJEKTOV

ODSLEJ TUDI ZDRUŽENA SREDSTVA

Glede na stanje telesnokulturnih objektov v naši občini so se delovni ljudje in občani odločili, da ustanove sklad, z namenom nadaljnega in hitrejšega razvoja telesne kulture in izenačevanja pogojev v telesnokulturni dejavnosti v občini, mestu in republiki.

Sredstva bodo združevali iz čistega dohodka preteklega leta, na podlagi programa izgradnje telesnokulturnih objektov v občini, ki je bil sprejet na skupščini samoupravne telesnokulturne skupnosti, v skladu z družbenoekonomskim razvojem naše občine.

Iz sredstev dohodka ter z bančnimi krediti bodo v desetletnem obdobju zgrajeni: športnorekreatijski center Svoboda, športnorekreatijski center Mesarica, kopališče Kolezija, telovadnica Krim-Rudnik ter še nekateri.

V letu 1979 se bo pričela izgradnja ŠRC Svoboda, ki naj bi bil predvidoma dokončan do leta 1980, pričela se bodo obnovitvena dela na kopališču Kolezija ter izgradnja telovadnice Krim-Rudnik.

Občinska telesnokulturna skupnost pa bo poskrbela za dokumentacijo ostalih projektov iz programa.

SIMONA ZIERNICKI

MIZARSTVO TRNOVO LJUBLJANA

PO NAROČILU IZDELUJEMO — OPREMO LOKALOV, POHIŠTVO, OKNA, VRATA TER INDIVIDUALNE STORITVE

61000 LJUBLJANA, TRNOVSKI PRISTAN 20 A
tekoči račun: 50103-601-23222, telefon: 21-474

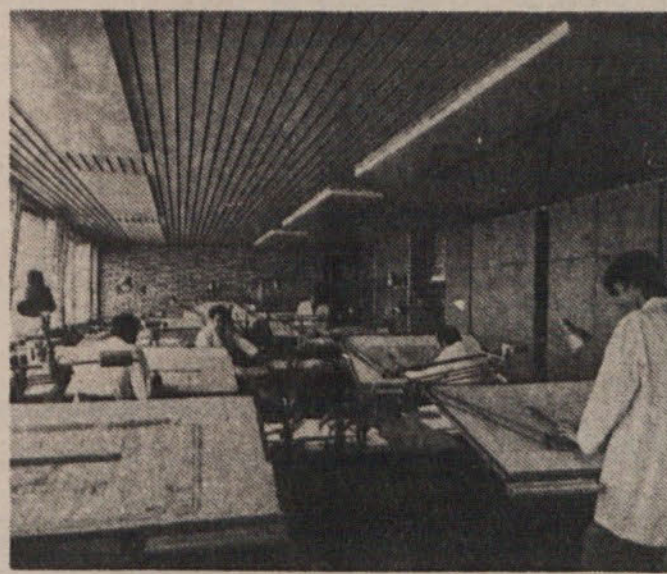
ŽELI VSEM OBČANOM IN POSLOVNIM SODELAVCEM SREČNO NOVO LETO!

INŽENIRSKI BIRO ELEKTROPROJEKT 61001 LJUBLJANA
Hajdrihova 4
PODJETJE ZA PROJEKTIRANJE IN INŽENIRING na JUGOSLAVIJA

Izvajamo:

- investitorski in projektantski inženiring
- kompletno gradbeno — arhitektonsko, strojno-tehnološko, jako in šibkotočno projektiranje
- tehnične, pravne, finančne in druge svetovne storitve za kompletne objekte ali njihove dele za:
 - hidro, termo in nuklearne elektrane
 - transformatorske in razdelilne postaje in daljnovode vse do 400kV
 - termoelektroenergetske, hidro-tehnične in komunikacijske objekte
 - industrijske objekte za kemijo, lesno in drugo industrijo

Bralcem želimo ob reševanju te nagradne novoletne križanke obilo užitka in sreče, saj bomo prve tri izrebane rešitve nagradili s tremi enakovrednimi nagradami v vrednosti 500 dinarjev.

Rešitve pošljite na naslov uredništva »Naša komunа«, Trg MDB 14 z oznako »Novoletna nagradna križanka«, najkasneje do 5. januarja 1979!

NAŠA KOMUNA — GLASILO OK SZDL LJUBLJANA VIČ-RUDNIK — UREJATA IZDAJATELJSKI SVET (predsednik FRANC MALOVRH) IN UREDNIŠKI ODBOR — ing. JANEZ ČEMAŽAR, MILOVAN DIMITRIČ, JANJA DOMITROVIČ (glavna in odgovorna urednica), ing. ALOJZ HABJAN — JANEZ JAGODIČ, PETER DURJAVA, IVO ZALAR — Tehnični urednik IVAN ŽITKO — UREDNIŠTVO NAŠE KOMUNE — LJUBLJANA, TRG MDB 7

— TELEFON 23-381, int. 26 ali 20-728 — Tekoči račun SDK: 50103-678-51173 — Rokopisov in fotografij ne vračamo — Tisk Tiskarna Ljudska pravica — Ljubljana — GLASILO DOBIJO VSA GOSPODINJSTVA V OBČINI BREZPLAČNO — GLASILO NAŠA KOMUNA IZHAJA MESEČNO V NAKLADI 26.000 IZVODOV

